ÅRSBOK

2021-2022

VASA
ÖVNINGSSKOLA

VASA ÖVNINGSSKOLA

Årsbok 2021-2022

Kollage på pärmen: Lina-Mi Knif.

© Åbo Akademi/Vasa övningsskola
Ombrytning: Katariina Smulter, Lena Engsbo,
Andreas Sundstedt, Bernt Klockars.

ISSN 2669-879X

Tryck Waasa Graphics Oy

Vasa 2022

INNEHÅLL

ALLMÄN DEL 5

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING 49

ÅK 1-6 89

ÅK 7-9 105

GYMNASIET 147

PERSONAL 213

ELEVER OCH STUDERANDE 223

MEDDELANDEN 244

EN VÄLMÅENDE, HÅLLBAR OCH VÄRDESKAPANDE SKOLA

För andra läsåret i rad har vi läsårstemat ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola”. Varje år betonas lite olika delar av temat. Enheterna och ämnesgrupperna har själva valt betoningen i respektive enhet och ämne. I gemensam verksamhet har temat gått som en röd tråd med start i skolfredsutlysningen för hela skolan i augusti, via satsningarna under Österbottens hållbarhetsvecka till evenemang för personalens välmående och genomgångar av hälsa i skolan-enkätens resultat, men också t.ex. vid inköp av inventarier, sopsortering, elupphandling och i städningen. Allt detta kan också kopplas till vår status som UNESCO-skola och arbetet för Agenda2030. När man tittar bakåt inser man hur genomgripande temat är i vår vardag, trots att vi inte alltid förmår synliggöra det.

TVÅ TANKAR. I medlet av mars hade jag, efter två år nästan helt utan tjänsteresor, möjlighet att delta i Nordiska Skolledarkongressen i Göteborg tillsammans med 1500 andra skolledare. Kongressen firade 25 år i år, den ordnas vartannat år. Gemenskapen var härlig, det finns verkligen ett sug efter social samvaro i spåren efter pandemin. Speciellt två tankar vill jag dela med mig av efter kongressen.

Den första tanken betonades i kongressens inledning av skolminister Lina Axelsson Kihlblom. Hon betonade vikten av att i hela styrkedjan – från regering i toppen av hierarkin via olika myndigheter ner till den enskilda skolans ledning – alltid fokusera på mötet mellan läraren och eleven i klassrummet. Axelsson Kihlbloms påminnelse var viktig. Hon ansåg att vi i för liten grad, på olika nivåer, ställer frågor om hur olika beslut slår ut i samspelet mellan läraren och eleven i klassrummet.

Den andra tanken kom fram i olika talturer. Den handlade om att inte låta rädsla prägla ledarskapet. Resonerar jag vidare kring detta

Hela personalen samlad i Akademills foajé under planeringsdagen 2021. Foto: FotoAiraksinen Ab

Lektor Kaj-Ove Ahlmark erhöll Åbo Akademis tjänsteutmärkelsetecken för 35 års tjänstgöring i samband med Luciafirandet 2021. Foto: BK

”Hon ansåg att vi i för liten grad, på olika nivåer, ställer frågor om hur olika beslut slår ut i samspelet mellan läraren och eleven i klassrummet.”

med rädsla hittar jag många faktorer som kan skapa ångest och rädsla i vårt ledarskap i klassrummet eller i skolan. Sådana är t.ex. smittsamma virus och hanteringen av dem, konflikter kring uppgifter, roller och uppdrag, ifrågasatt professionalism, polariserad kommunikation, drev från media och sociala medias/internets roll som kunskaps- och åsiktsförmedlare. Att vara trygg i sin egen identitet som ledare och fokusera på fakta som grund för en gedigen professionalitet kan hjälpa oss hantera och minska ångesten och rädslan.

Rikssvenskarna är nog fenomenala som arrangörer av tillställningar som denna. Utställning, traktering, programledning och inlägg, allt får mycket höga poäng.

Här följer ett axplock ur läsårets verksamhet ur ledande rektors perspektiv.

FORTBILDNING 2021-2022. Under läsåret 2021-2022 har fortbildningen vi erbjudit personalen bestått av två hela dagar, planeringsdagen 9.8 och en läroplansdag 5.2. Under planeringsdagen medverkade ledande forskare Åse Fagerlund från Folkhälsan med ett inlägg om GRIT som ett verktyg inom den positiva psykologin. Läroplansdagen utgick ifrån PeD Nina Mårds inlägg om ämnesöverskridande och helhetsskapande undervisning. I tillägg till detta har tre träffar kring handledningen ordnats på mötestid onsdagarna 27.10, 24.11 och 13.4. Till dessa träffar har lärarutbildare vid FPV och Keskuskoulu inbjudits. Två Övis delar-tillfällen har ordnats på mötestid onsdag 3.11 och 9.3 med temata inklusion och FCLab. Till Övis delar-tillfället i mars inbjöds lärarstuderande. Under läsåret ordnades sex träffar med olika föreläsare inom ramen för OPPI-projektet (En gemensam skola för alla). Träffarna var en timme långa, på distans och samlade närmare 90 deltagare, också från andra skolor än den egna.

TRIPPELEVENEMANG. Den 10-12 november stod Vasa övningsskola värd för ett trippelevenemang som samlade drygt 200 deltagare. Dels träffades övningsskolornas rektorer HARRE (Harjoittelukoulujen rehtorit ry), dels träffades övningsskolornas samarbetsnätverk eNorssi och dels ordnades nationella internationaliseringsdagar för småbarnspedagogiken och den allmänbildande utbildningen (grundläggande utbildning och gymnasieutbildning). Mötesplatsen var Akademill. Dagarna ordnades tillsammans med eNorssis styrgrupp, HARREs styrelse och för internationaliseringsdagarnas del med Utbildningsstyrelsen och Vasa stad som samarbetspartners. Dagarna var väldigt uppskattade inte minst vad gäller helhetsupplägg och utrymmen. För många var det 1,5 år sedan senaste större

Ledningsgruppen samlad inför terminsstarten. Första raden: Bernt Klockars, Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Annika Lassus. Andra raden: Mats Borgmästars, Henrik Lindgrén och Kasper Hiltunen. Tredje raden: Diane-Christine Blusi. Foto: Foto-Airaksinen Ab

närevenemang. Några veckor senare hade omikronvarianten av coronaviruset gjort att dagarna ställts in eller genomförts virtuellt.

SPEKTRUM. Enligt fastighetsägaren Finlands Universitetsfastigheter Ab har den s.k. Spektrumbyggnaden längs Hovrättsesplanaden, som inhyser bl.a. matsal, auditorium och naturvetenskapliga klassrum, tekniskt nått vägs ände. Under 2020 gjordes en första planering för en ny fastighet, i processen involverades gymnasiestuderande, vårdnadshavare, direktion och personal. I oktober 2020 meddelade man från ÅAs sida att ytterligare alternativ bör utredas. Under 2021 utreddes med Akademills ägare Hemsö Ab vad det skulle innebära ifall gymnasiet i sin helhet flyttade in i Akademill. I november 2021 beslöt ÅAs styrelse att alternativet med en förnyad Spektrum-fastighet på nuvarande ställe är det enda som bereds för beslut. I december, på Luciadagen, kom investeringsbeslutet för ett nybygge. En vecka senare fattade Finlands Universitetsfastigheters Ab styrelse motsvarande beslut. Avsikten då var att tömma Spektrum sommaren 2022 och evakuera delar av gymnasiets verksamhet i två års tid medan ett nybygge uppförs. I möten med bl.a. Museiverket och NMT-centralen samt med arkitekterna framgick under vårvintern att en sådan tidtabell är utmanande dels med tanke på färdigställandet av en byggnadshistorisk utredning som behövs för rivningstillståndsansökan, dels med tanke på utlåtanden från främst Museiverket och dels också med tanke på planeringsprocessen. Evakueringen är uppskjuten till sommaren 2023. Den nya fastigheten skall stå klar 2025.

ÅA NORDEN. Under läsåret har ÅA Norden, dvs. en etablering av finländsk klasslärarutbildning i Sverige, fått synlighet i vår verksamhet på olika sätt. ÅA Norden har presenterats bl.a. i samband med ett seminarium inom klasslärarutbildning, på ett direktionsmöte och på FPVs fakultetsinfo. En delegation från FPV besökte Strängnäs i november och under våren har vi haft två besök från Strängnäs i Vasa och vid Vasa övningsskola. Åbo Akademis styrelse beslöt i april att för sin del godkänna utbildningen på initiativ av fakultetsrådet vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Representanter för Vasa övningsskola sitter med i olika arbetsgrupper kring ÅA Norden. Avsikten är att utbildningen tar emot sina första studerande hösten 2023.

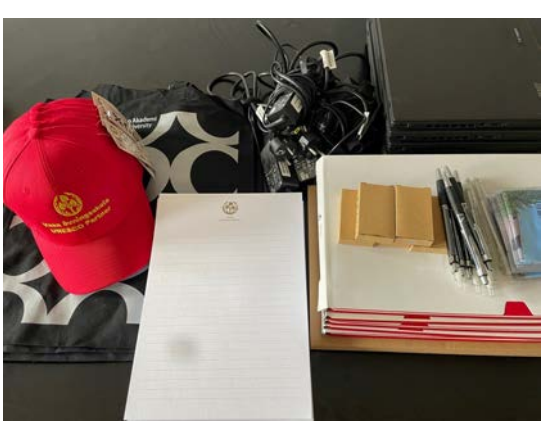

Datorer, anteckningsböcker, pappersblock och annat för ukrainska ungdomar i åldern 10-21 år. Foto: BK

En fjorton personer stark delegation från Strängnäs besökte Åbo Akademi i Vasa och Vasa övningsskola sista veckan i april. Temat var ÅA Norden. Foto: Catrin Sandvik

UTLÅTANDEN. Rektorsgruppen har samlat in synpunkter och sammanställt utlåtanden eller skrivit grunden för Åbo Akademis utlåtande i varierande frågor under läsåret. Regeringens proposition för ändrad lag om finansiering till allmänbildande utbildning samt utredning om ett eventuellt lärarregister återfinns bland de viktigaste utlåtandeuppdragen.

EKONOMI. Skolans ekonomi är stabil. Med tanke på kommande investeringar har de senaste årens budget omfattat ett överskott på ca 300.000 euro för att visa bärförmågan för de ekonomiskt ansvariga på annan nivå i organisationen. Bokslutet för 2021 visar ett överskott på ca 530.000 euro. Pandemin påverkar fortfarande kostnadsbilden. Den utvidgade läroplikten i åk I i gymnasiet medförde tilläggskostnader på ca 70.000 euro. Överskottet sparas som verksamhetskapital, i sin helhet tillgängligt för Vasa övningsskola.

UKRAINAENGAGEMANG. Ukrainakrisen påverkade oss starkt från slutet av februari när invasionen skedde. Ganska snart fick vi nära kontakt med ukrainska flyktingfamiljer som vi hjälpte med kontakter, förnödenheter, möbler, cyklar och annat nödvändigt. Flera av flyktingarna fick ett socialt nätverk och hobbyn tack vare övningsskolans personal. Studerande med rötter i krigszonen på IB-linjen vid gymnasiet har fått speciell omsorg via olika samarbetspartners och inom skolan. Ett speciellt tack riktas till ÅAs krisledning för initiativ kring dessa studerande.

DIREKTIONEN. Direktionens mandatperiod upphör 31.7.2022 och en ny direktion kommer att utses i juni. Ett stort och varmt tack för många givande diskussioner till avgående direktion med professor Ria Heilä-Ylikallio som ordförande. I direktionen ingår representanter för fakulteten, för övningsskolans undervisande och övriga personal samt elever/gymnasiestuderande och vårdnadshavare. Direktionen träffas i regel 3-4 gånger per läsår.

Med önskan om ett avkopplande sommarlov -
Bernt Klockars, ledande rektor

TREDJE LÄSÅRET MED COVID

Läsåret 2021-2022 blev det tredje som påverkades av pandemin med coronaviruset. Inför skolstarten både i augusti och i januari fördes en offentlig diskussion kring säkerheten och tryggheten i närundervisningen i landets läroanstalter. Bägge gångerna var det social- och hälsovårdsministeriets kanslichef Varhila som med sina kritiska synpunkter initierade den offentliga diskussionen. Bägge gångerna konstaterades efter en stund av offentligt åsiktsutbyte och förvirring att säkerheten i närundervisningen är tillräckligt trygg och att skadorna från ytterligare distansundervisningsperioder överstiger nyttan med den. Från skolans håll var vi glada att kunna finnas på plats i skolan, både i augusti och i januari.

Första gemensamma samlingarna

Läget i Vasa var förhållandevis lugnt under största delen av hösten, vilket också avspeglade sig i verksamheten i skolan. Få fall av viruset upptäcktes och relativt få i personalen smittades. Under senhösten dök den nya omikronvarianten av viruset upp, vilket ledde till stor smittspridning i landet, med början i huvudstadsregionen och Egentliga Finland. Just innan läget i Vasa förvärrades kunde kunde skolan ändå, med ansvarig epidemiläkares tillstånd, fira julfester 11.12 så att alla elever i åk 1-6 fanns samtidigt på plats i festsalen och så att åk 7-9 samlades skilt och gymnasiet skilt med strömning från en festsal till en annan. Detta var första gången så stora samlingar ordnades under drygt 1,5 år av pandemi och ingen smittspridning följde heller i kölvattnet av samlingarna.

Snöpligt slut på höstterminen

Dagarna före jullovet hade omikronvarianten nått skolan. En del elevgrupper i de lägre årskurserna sattes i karantän inför jullovet. Personalens julkaffe under sista skoldagen blev inställt – istället för en stämningsfull samling i Runebergsalen delade rektorerna från dörren ut tårtbiten som skulle ha avnjutits på plats i en liten plastförpackning och därtill en julklapp till var och en i personalen. Smittspridningen fortsatte även om skolan var stängd redan en vecka före julafton. Ännu på julafton höll rektorerna på med smittspårningsarbete tillsammans med eftispersonalen.

Kaotisk början i januari

Under jullovet tog smittspridningen verklig fart i Österbotten. Incidenstalet överskred 2000 (fall per 100.000 invånare under två

Ovan: Teststickor blev läsårets nyhet ifråga om pandemihantering. De kunde under hösten köpas i stormarketar. Från januari delade först välfärdsområdet och sedan försörjningsberedskapscentralen ut teststickor till skolelever, gymnasiestuderande och personal. Foto: Bk

Vänster: Stolar för föräldramöte utomhus under pandemin. Foto: EBK

Skollunchen avnjöts under delar av läsåret av åk 9 i gymnastiksalen för att minska på trängseln i matsalen. Foto: EBK

veckors tid). De första veckorna i skolan var kaotiska pga den höga smittspridningen i samhället. Speciellt drabbades åk 1-6 då omikronvarianten av coronaviruset tycktes förvandlas till en barnsjukdom. Flera hela grupper tvingades gå i karantän och många i personalen blev också satta i karantän eller isolerade. Många vikarier var engagerade i olika grupper.

Normalisering

Ganska snart konstaterade de lokala hälsovårdsmyndigheterna – från årsskiftet Österbottens Välfärdsområde – att smittspridningen i regionen var så stor att smittspårning i praktiken var omöjligt och att karantäner och isolering inte hade samma skyddseffekt som tidigare. Isoleringstiden förkortades i enlighet med nationella riktlinjer till fem dagar från att symtomen framträdde eller fem dagar från testningsdagen för symtomfria personer. Den offentliga testningen styrdes om till att gälla främst personal inom social- och hälsovården, även om man ändå blev testad om man körde till testpunkten vid Kaserntorget. Redan i medlet av januari återgick man till grundprincipen att den som är frisk kan gå på jobb och till skolan, medan den som är sjuk stannar hemma. På så sätt hade en normalisering till tiden före pandemin skett.

Covidpass och hemtest som verktyg

Under olika perioder under pandemin har olika trender uppstått. Första våren hamstrade privatpersoner toalettpapper, under hösten 2020 – innan allmänna munskyddsrekommendationer – var det näs- och munskydd som gällde. Våren 2021 blev vaccineringen den stora frågan och under hösten 2021 dök covidpass och hemtester upp som användbara skyddsåtgärder.

Regeringens coronaministergrupp framförde innan skolstart i januari 2022 hemtester som en viktig, ny del av skyddsåtgärderna, troligen med hänvisning till andra länder där man testat alla i skolan regelbundet under lång tid redan. Försörjningsberedskapscentralen köpte in statens test vilka kunde distribueras just innan sportlovet. Före det hade Österbottens Välfärdsområde köpt in 100.000 hemtest som distribuerades i januari. Den första testförsändelsen delades ut till elever i åk 7-9 och gymnasiestuderande. Personalen fick i månadsskiftet januari-februari test som skolan själv köpt in, likaså köptes den modell av munskydd (FFP2-modellen), som ansågs säkrare för omikronvarianten, in för personalen. Inför sportlovet fick alla elever, alla gymnasie-

”Under de tre läsår pandemin pågått kan inte nog betonas den insats som personalen har gjort, såväl undervisande som annan personal. Inom administrationen har det varit ett slitgöra att ordna vikarier och få allt praktiskt att fungera. Undervisande personal har fått flexa och ställa om från dag till dag, ibland med närundervisning, ibland med distansundervisning och ibland med strömmad undervisning. Samtidigt som vi i allt detta lyckats bedriva normal skolverksamhet...”

studerande och alla i personalen fem hemtest som staten försett oss med. Hemtesterna var tänkta att användas vid symtom: med hjälp av hemtestet kunde man se om man drabbats av förkylning eller coronaviruset, då symtomen var förvillande lika. Testresultatet på just omikronvarianten verkade dock inte alltid vara tillförlitligt. Vaccinationerna framhölls fortsättningsvis som viktiga även om de inte gav skydd mot viruset men enligt sjukvården lindrade symtomen.

Bekanta förhållningssätt

Under läsåret har vi i skolan fortsatt med de från tidigare bekanta handlingssätten. Grupper har hållits isär i mån av möjlighet, distans har hållits i mån av möjlighet, munskydd har använts tidvis från åk 3 uppåt men mestadels från åk 5 uppåt. Vi har haft specialarrangemang kring ätandet med åk 9 i en del av gymnastiksalen och en del klasser som ätit i sina klassrum. Handtvätt och handsprit har funnits tillgängligt vid ingångar och i matsalen samt i klassrummen. Det mesta av gäster och extra program har varit uteslutet, liksom många tjänsteresor. Information kring coronaläget har regelbundet sänts ut via Wilma.

Förvirrande och orättvist

Under läsåret har olika uppfattningar från ansvariga myndigheter gjort ledningsarbetet i skolan extra utmanande. Regeringens coronaministergrupp, social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet, utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd (THL), regionförvaltningsverken, sjukvårdsdistriktet (efter årsskiftet Österbottens Välfärdsområde) och hemkommunen har alla tidvis haft olika åsikter om hur man borde mota pandemin i grinden. Därtill har Åbo Akademi haft en krisledningsgrupp med egen bedömning av läget. Myndigheterna har heller inte först diskuterat sinsemellan hur man skall ha det, utan för ofta kommit med olika bud i offentligheten. Ur skolhushållningens synvinkel – men också ur den enskilda medborgarens synvinkel – har situationen tidvis varit förvirrande och samtidigt också orättvis. Den som råkat bo på en ort med mera nitiska lokala hälsovårdsmyndigheter har haft andra regler att rätta sig efter än den som bott i grannkommunen. För skolans del har detta t.ex. handlat om huruvida hela klasser sätts i karantän eller inte, där man i Jakobstadstrakten tidigt slutade med det förfaringssättet, medan det fortsättningsvis tillämpades för fullt i Vasatrakten. En person bosatt i en kommun fick andra karantänsriktlinjer än en annan person bosatt i en annan kommun men på samma arbetsplats. Efter årsskiftet, när Österbottens Välfärdsområde inledde sin verksamhet, blev riktlinjerna mera likvärdiga och tydliga.

Sjukhusbelastning istället för incidens

I och med att den offentliga testningen på bred bas upphörde i januari, betydde det också att det s.k. incidenstalet miste sin betydelse pga mörkertalet som uppstod. I stället följde myndigheterna med sjukhusbelastningen, som trots hög smittspridning med

Efter flera inhiberade tider kunde vi i grundskolan tillsammans med Pro Artibus äntligen arrangera workshops med konstpedagog Johanna Halme i anslutning till Ida Koitilas konstverk Kunskapens källa under läsåret. Foto: EBK

omikronvarianten höll acceptabel nivå. Denna förändring, att incidenstalet som vi vant oss följa under knappt två år i praktiken miste sin betydelse, var inte helt enkel för varken enskilda eller media att anamma. Först när Ukrainakrisen slog till i februari riktades medias blickar mot annat och flödet kring pandemin avtog.

Den sista restriktionen, rekommendationen om bärande av munskydd, upphörde 20.4.2022 i Österbotten. Äntligen kunde vi se elevernas, gymnasiestuderandes, lärarstuderandes och personalens hela ansikten igen.

Personalens insats

Under de tre läsår pandemin pågått kan inte nog betonas den insats som personalen har gjort, såväl undervisande som annan personal. Inom administrationen har det varit ett slitgöra att ordna vikarier och få allt praktiskt att fungera. Undervisande personal har fått flexa och ställa om från dag till dag, ibland med närundervisning, ibland med distansundervisning och ibland med strömmad undervisning. Samtidigt som vi i allt detta lyckats bedriva normal skolverksamhet, inklusive ordna studentskrivningar, har vi också genomfört all den lärarpraktik som åligger oss som övningsskola. Den insats som personalen gjort är hedervärd.

Efterspel

När pandemin ebbar ut är det viktigt för alla inblandade – myndigheter på olika nivåer, media och allmänheten – att rejält och uppriktigt utvärdera vad man gjort och vad man kunde ha gjort annorlunda. Medias roll i att skapa rädsla och panik är en av de saker jag hoppas utvärderas ordentligt. I skolan och utbildningen överlag behöver vi också utvärdera våra handlingssätt och vad de haft för inverkan eller avsaknad av inverkan. Utvärdering med syfte att förändra innebär att ta sitt ansvar. Fortsatt trovärdighet hänger på det.

Bernt Klockars, ledande rektor

TRYGG
i Vasa
övnings-
skola

DE BLIVANDE KLASSLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK 2021-2022

Även detta läsår har präglats av många snabba nya lösningar vad gäller praktikperioderna. Hösten inleddes med en period av avslutande praktik (v. 36-39) som vi lyckades genomföra så gott som normalt, det vill säga som närundervisning.

Höstens stora praktik, ämnespraktiken (v. 43-46) blev en större utmaning. Även i år fick vi göra vissa förändringar från den ursprungliga planen pga covid-19. Målsättningarna för praktiken ändrades inte men däremot upplägget. Studerandena auskulterade en medstuderande i ämnet, men åhörde i övrigt sina medstuderande i samma klass. Detta för att försöka minska smittspridning över klassgränserna.

Speciallärarnas klasslärarpraktik genomfördes utan några större förändringar under v. 47-50.

Vårterminen inleddes v. 3-6 med en avslutande praktik. Dessa var alla placerade i åk 3-6 på grund av att nybörjarenheten hade förskole- och nybörjarundervisning för första årets klasslärarstuderande. Den avslutande praktiken genomfördes i huvudsak som närundervisning, men med många specialarrangemang (distans, hybrid- och närundervisning) pga att en stor del av både elever, studerande och handledare insjuknade under den här perioden. Praktikdelen av kursen förskole- och nybörjarundervisning sköttes detta år helt och hållet på distans, under v. 6-8. Studenterna både auskulterade och undervisade på distans medan eleverna satt i klassrummet och klasslärarna handledde eleverna. Handledningsdiskussioner och temaseminariet sköttes även de på distans.

Den grundläggande praktiken genomfördes v. 10-13 och antalet anmälda var hela 60 stycken, av dem insjuknade över en tredjedel före/under praktiken. Praktiken genomfördes som närundervisning med undantag för dem som var sjuka. Undantaget blev att vissa studerande undervisade en del av sina sekvenslektioner på distans medan de individuella lektionerna sköts fram och genomfördes som närstudier, i någon mån med förlängning in i v. 14.

I april och maj genomfördes ännu två perioder av avslutande praktik med totalt 26 studerande.

Under läsåret har vi genomgående haft vissa specialarrangemang pga Covid-19. Till exempel har våra studerande inte fått äta i matsalen (undantaget AVP), studeranderummet har används sparsamt och periodvis varit helt stängt. Studerande har inte fått auskultera fritt i andra klasser och de har använt sig av klassens toalett. Så gott som alla informationstillfällen och flera temaseminarier har hållits på distans.

Handledarna har visat på en otrolig flexibilitet och varit oerhört skickliga på att ställa om enligt det rådande läget i varje praktikperiod. Stort tack för det!

Johanna Räihä-Jungar

Klasslärarkoordinator

Karbinhaken som delades ut i samband med skolfreden ska påminna oss om vikten av att alla känner sig trygga i skolan. Skolfreden föregås varje år av ett värdegrundsarbete i klassen/gruppen där man gör gemensamma överenskommelser om hur skolfreden skall upprätthållas. Foto: EBK

DE BLIVANDE ÄMNESLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK 2021-2022

Detta läsår har varje praktikperiod inom ämneslärarutbildningen kunnat genomföras som närundervisning trots den pågående Corona-pandemin. Under den Inledande Praktiken (IP) i augusti är det alltid speciellt viktigt att våra blivande lärare får vistas i skolmiljön och ta del av vår skolvardag och möta eleverna och gymnasiestuderande IRL eftersom de då får pröva på att vara ledaren i ett klassrum och handha ansvaret för undervisningen liksom klassrumsklimatet för första gången. Den s.k Vasavåren inleddes vacklande när vi hade högt incidenstal i Vasaregionen och många insjuknade. Vi kunde ändå genomföra den första praktikperioden (ÄDTP1) enligt planerna och vi utarbetade i samråd med Fakulteten för Pedagogik och Välfärd (FPV) ett dokument med råd och instruktioner ifall våra Ä-studerande blivit exponerade eller insjuknat i Corona. Våra blivande lärare har fått pröva på hybridlösningar gällande undervisningen när elever eller gymnasiestuderande insjuknat och deltagit i undervisningen online via ZOOM. De har lärt sig att förutom ZOOM även utnyttja ItsLearning plattformen som arbetsredskap när de haft en del av eleverna och gymnasiestuderande som följt med undervisningen hemifrån. Under den andra praktikperioden ÄDTP2 kunde maskerna och visirerna utebli och skolan kunde ordna flera tillställningar som blivit uppskjutna tidigare under läsåret. Vilken lättnad och glädje att vi kunde avsluta terminen normalt! Våra Ä-studerande kunde delta i olika evenemang och tillställningar och få en inblick i hur mycket arbete som ingår i vårt lärarskap förutom undervisning i klass, så kallad Verksamhet Utom Klass (VUK). Alla våra blivande ämneslärare kunde delta i Kompetensveckan i de olika grupperna i 7-9 och gymnasiet (åk 1) och erhålla VUK-poäng även för det arbetet.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att vi som lärare idag behöver vara väldigt flexibla och snabbt kunna justera våra lektionsplaner och förfaringssätt när det behövs. Våra blivande ämneslärare har detta läsår fått viktiga erfarenheter av detta inför en framtid som yrkesverksamma och behöriga lärare i våra skolor.

Katrina Domars-Brännkärr

Ämneslärarkoordinator

Ämneslärarstuderande Freya Westerback tillsammans med VÖS handledande lärare Katrina Domars-Brännkärr och FPV didaktiklektor Lotta Forsman samt några studerande i åk II. Foto: Sofia Heinonen.

DE BLIVANDE SPECIALLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK 2021-2022

Höstens praktik S35 (v. 43-46) kunde genomföras som närstudier med få förändringar vad gäller praktikens upplägg. Vissa sjukdomsfall bland studerande förlängde praktiken i enstaka fall, men i övrigt behövdes inga specialarrangemang. 11 studerande deltog i höstens praktik, vilket följer medeltalet för tidigare år.

Vårens grundläggande praktik S3 kunde även den genomföras som närstudier. Många sjukdomsfall, både bland elever, lärare och studerande, gjorde att vi alla måste jobba flexibelt för att få det praktiska att löpa. På grund av ett högt antal studerande (25) så hade vissa modifieringar gjorts vad gäller praktikens upplägg. Praktiken som normalt infaller under veckorna 10-13 (med auskultering v. 8) förlängdes nu så att auskulteringen inleddes redan v. 7, i vissa fall inleddes undervisningen v. 8 och sträckte sig till v. 14.

Samundervisningen som inleddes som en del av pilotprojektet Vi stöder tillsammans – Tuetaan yhdessä 2019, har blivit en självklar del av den grundläggande praktiken och innebär att blivande speciallärare samundervisar med blivande klass- och ämneslärare. Schematekniskt innebär upplägget en viss utmaning med många inblandade parter. Maria Rönn-Liljenfeldt har representerat FPV som handledare i samundervisningssekvenserna och hon har också hållit temaseminarium för blivande special-, klass- och ämneslärare för att förbereda dem inför upplägget.

Övriga temaseminarier under höstens och vårens praktiker har hållits av Jenny Norrgård, Anna Norrback, Susann Kalander, Sofia Mietala och Lena Grahn-Söderström. Seminarierna har fokuserat på speciallärarens vardag och olika arbetssätt i respektive stadium.

Antalet studerande denna vår beror på att studieplatserna inom specialundervisningen har utökats under de senaste åren. Enligt uppgifter är 38 studerande på kommande på praktik våren 2023. Det som står helt klart efter vårens genomförda praktik är att detta kommer att kräva att vi under våren 2023 har ett upplägg med två praktikperioder.

Lena Grahn-Söderström

Rektor biträdande lärare

Nadja Krokfors och Mira Mandell diskuterar vikten av demokrati med några elever. Foto: Lena Grahn-Söderström

FORSKNING OCH UTVECKLINGSPROJEKT

Bothnia Tutors 2.0

1.8.2019 - 31.5.2022

Koordineringsprojektet Bothnia Tutors 2.0 arbetar för att utveckla och stöda tutorlärarverksamheten. Detta görs genom regionalt koordineringsarbete i samarbete med kommunerna Kristinestad, Närpes, Malax, Korsnäs, Korsholm, Vasa och Vörå.

Projektet leds av Vasa övningsskola i samarbete med CLL och har synergier med ett flertal andra lokala och nationella utvecklingsprojekt. Projektet avslutas i maj 2022.

Anna Wulff.

Erasmus+-ackreditering

2021 - 2027

Vasa övningsskola ansökte om och erhöll 2021 som en av 50 organisationer i Finland Erasmus+-ackreditering. Ackrediteringen innebär att organisationen uppfattas som en trovärdig partner som mycket enklare än annars kan söka medel för mobiliteter för elever, gymnasiestuderande och personal.

Diane-Christine Blusi, Kasper Hiltunen, Mats Borgmästars, Bernt Klockars och Andreas Sundstedt är bl.a. involverade i förverkligandet.

Erasmus+-projekt (egna)

2019 - 2022

Ett projekt för lärare och ett projekt för stödjande personal beviljade. Projekten innebär möjlighet till deltagande i kurser och jobbskuggning. En del jobbskuggningar och kurser har kunnat förverkligas under läsåret.

Johanna Bonäs, Bernt Klockars och Andreas Sundstedt.

Erasmus+ ProgMath

Okt 2018 - apr 2021, projektet förlängdes till oktober 2021 pga coronapandemin.

Producera undervisningsmaterial och guider i programmering kopplat till matematikundervisningen.

Hjälpa matematiklärare med idéer för programmering i matematik.

I projektet har matematiklärare från Vasa övningsskola tillsammans med andra matematiklärare från Sverige, England, Frankrike och Rumänien tagit fram och testat undervisningsmaterial för programmering i matematik. Förutom undervisningsmaterialet finns även korta filmklipp, som förklarar programmeringsspråket i uppgifterna.

Jan Alin, Ulf Thors och Anne-Marie Kronholm.

FCLab II/Learning Lab Vasa

1.10.2020 - 31.12.2022

Att utveckla en lärmiljö där elever kan kombinera mjuka och hårda slöjdmaterial med elektronik och moderna planerings- och be-

Riksdagsledamot Mikko Ollikainen på visit i skolan. Mötet med klasslärare Anna-Brita Slotte.blev ett glatt återseende. Foto: EBK

PeD Nina Mård föreläste utgående från sin forskning för doktorsgraden om olika nivåer i ämnesövergripande undervisning. All undervisande personal var samlad i Akademisalen lö 5.2.2022.

Professor Michaela Pörn och FPVs gästprofessor Søren Harnow Klausen. Foton EBK

arbetningstekniker såsom laserskärning, 3D-printning och VR-teknik.

"Genom att utveckla den redan existerande slöjdsalen, blir maker-aktiga arbetssätt förankrade i läroplanen och skolans vardagliga verksamhet. Genom konkreta exempel visas på hur nya teknologier kan på ett inspirerande sätt integreras som en del av ett mångmateriellt slöjdämne.

Lars Broman, Kasper Hiltunen.

Gemensam skola för alla

2020 - 2022

Syftet med projektet är att stärka inklusion i skolan.

Med i projektet finns en rad utbildningsanordnare med Vasa stad som projektägare. Varje utbildningsanordnare har fokus på ett eller ett par områden som man önskar utveckla. Vid Vasa övningsskola är fokus på två områden; inklusion av barn med annan kulturell bakgrund och inklusion av barn med utmaningar att komma till skolan. Två lärarbetsgrupper jobbar på arbetstid med tematiken. En utbildningsserie hölls under läsåret 2021-2022 och fortsätter under hösten 2022.

Anna Österberg/Lovisa Till (koordinator), Bernt Klockars (styrgruppsmedlem).

Gradimo - Grammatikkdidaktikk i morsmålsfaget

2020 - 2023

Det Nordplusfinansierade nordiska nätverket har som mål att utveckla grammatikundervisningen i skolor och universitet, med särskilt fokus på lärarutbildningen.

Under läsåret 2021-22 arrangerades några föreläsning och diskussioner på Zoom. Ett nätverksmöte med ett trettiotal deltagare från Norge, Sverige och Finland hölls i Oslo 10.5-12.5.2022.

Anders Westerlund.

Idemo

2019 - 2021

Ett projekt om ämnesövergripande pedagogik och demokratifostran.

Främja gymnasielärares kompetens att kombinera värdegrund, ämnesundervisning och ämnesövergripande pedagogik i framtida undervisning, i huvudsak med anknytning till gymnasiereformen och GLP2021.

Insatser i lärarutbildningen och ämnesövergripande utvecklingsarbete med VÖS som en del av Idemos projektgymnasienätverk.

Anders Fransén, Nina Mård, Tom Gullberg och Mårten Björkgren.

Koordinering av finlandssvenska internationaliseringsprojekt

2018 - 2023

Utvecklings/koordineringsprojektets uppdrag är att informera om, motivera för, inbjuda och inspirera till ökad kännedom om internationella och globala frågor inom den allmänbildande utbildningen, i enlighet med gällande läroplaner.

Projektet fungerar som Utbildningsstyrelsens högra hand i kontakten till finlandssvenska skolor och enheter inom småbarnspedagogiken. Syftet är att inspirera till och stärka internationaliseringssträvanden inom den allmänbildande utbildningen. Projektet stod som en av värdarna och ansvarig för de praktiska arrangemangen för de nationella internationaliseringsdagarna hösten 2021 i Vasa.

Johanna Bonäs, Andreas Sundstedt (koordinator) och Bernt Klockars.

Lärande i bildkonst

2018 - 2023

Bidra till kunskapsutvecklingen inom bildkonstpedagogiken och bildkonstundervisningen i grundskolan och gymnasiet. Doktorsavhandling som utförs inom Doktorandprogrammet i pedagogiska vetenskaper vid Åbo Akademi.

Avhandlingens empiriska undersökningar genomförs vid Vasa övningsskola.

Johan Vikström

MedLäs

2020 - 2024

Syftet är öka elevernas medieläskunnighet och stärka lärarnas beredskap i att undervisa i detta.

Under läsåret har projektet arbetat fram, piloterat och implementerat en lärstig med tydlig progression i temat. På webbsidan, somesmart.abo.fi, synliggörs lärandemålen samt existerande resurser och lektionsuppslag som passar till progressionen. Många samarbetspartners är involverade i projektet.

Sol-Britt Arnolds-Granlund, Kasper Hiltunen, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Annika Lassus, Andreas Sundstedt och Bernt Klockars bildar styrgrupp för projektet. Projektet finansieras av Svenska Kulturfonden.

Anna Wulff, Johanna Räihä-Jungar, Martina Wilhelms, Minna Rimpilä, Lasse Broman, Kasper Hiltunen, Heidi Håkans, Johanna Högholm och Jennie Barck.

MOFI 2.0

2018 - 2022

Träff tre kring handledningsuppdraget för lärarutbildare vid FPV-VÖS-Keskuskoulu. Mårten Björkgrén redogör för uppdateringen av handledningsverktyget "lathunden", flankerad av Kasper Hiltunen och Tina Liljeblad. Foto: EBK

Mofi 2.0 är ett forsknings- och utvecklingsprojekt med mål att utveckla den modersmålsinriktade finskundervisningen inom grundläggande utbildning bl.a. genom att utveckla och etablera språkinriktade arbetssätt och goda modeller för undervisningen som stödjer och utvecklar de tvåspråkiga elevernas bägge språk, finskan och svenskan, samt deras två- eller flerspråkiga identitet.

Under projektet har lärare vid VÖS tillsammans med UBS och ÅA deltagit i kvalitativt utvecklingsarbete i form av utveckling av regionala tutorlärarteam och forskarlärarsamarbete. Under läsåret 2020-2021 utarbetade lärarna en forskningsbaserad lärarhandledning för att dokumentera och etablera gemensamma riktlinjer för mofiundervisningen. Under läsåret 2021-2022 utgavs en handledning och ordnades lärarfortbildning. Elever och vårdnadshavare har bidragit till projektet genom enkäter och intervjuer.

Åsa Löf, Annika Lassus.

Programmering i gymnasiet

2019 - 2022

Utveckla en modell för programmeringsundervisning i gymnasiet i samarbete med tredje stadiet.

Programmeringskursen har under läsåret hållits på gymnasiet, denna gång med inriktning att testa Python som undervisningsspråk. Detta var andra gången kursen hölls av gymnasielärare och tredje gången totalt som kursen gick. I och med detta avslutas utvecklingsprojektet. Mer detaljerade resultat kommer att publiceras under hösten. I korthet kan konstateras att den utvecklade undervisningsmodellen fungerar utmärkt och de studerande kan göra enorma framsteg under den tidsrymd som en gymnasiemodul motsvarar, men eftersom det inte mäts i studentexamen är det svårt att fånga upp en större grupp studerande än de mest intresserade och det finns inte heller något intresse hos skolans ledning att satsa på en fortsättning för modulen utan extern finansiering.

Markus Norrby, Niklas Palmberg

Röst, retorik och relationer

Fortlöpande, Nordplusfiansierade inslag.

Nordiskt samarbete kring Röst, retorik och relationer.

Verksamheten bestod främst av Zoom-möten där aktuell nordisk forskning presenteras, workshop i Vasa i maj, en Nordplus kurs i Vasa FPV i maj 2022.

Ria Heilä-Ylikallio, Anna-Lena Östern, Magdalena Snickars, Anna Norrback.

SHIFT—School Harnessing Inclusive Facilitator Technology

1.9.2019 - 31.8.2022

Fokus på inklusion i skolan. Projektet ägs av Fundacio Privada Institut De Formacio Continua De La Universitat De Barcelona, Spanien, men har en lång rad samarbetspartners i olika europeiska länder, av vilka ÅA är en. Projekthemsida: https://www.abo.fi/projekt/shift-school-harnessing-inclusive-facilitator-technology/

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars medlemmar i referensgruppen.

Skolmusikal och tillit

2018 - 2023

Doktorsavhandling.

"Forskningsobjektet i denna studie är skolmusikalen som praktik. Det övergripande syftet är att öka och förfina förståelse för tillitens betydelse i skolmusikalproduktioner samt att bidra till den generella forskningen rörande skolmusikalproduktion som kollaborativ konstnärlig arbetsform i skola. Syftet är att studera, fånga in och systematiskt granska uttrycksformer för tillit då två skolors gymnasiestuderande möts i en gemensam skolmusi-

kalpraktik, exemplifierat genom skolmusikalproduktionen DÖMD som genomfördes inom ett interventionsprojekt med studerande från Vasa övningsskolas gymnasium och Björneborgs svenska samskola.

Studien syftar att utifrån praktikteori och praktikarkitekturteorins tre intersubjektiva rum parallellt med en för studien konstruerad tillitsreferensram som analysverktyg beskriva hur man kan förstå tillitsuttryck i en skolmusikalproduktion. Avsikten är att presentera en teoretisk modell för (a) hur och i vilka former tillit framträder i en kollaborativ musikalproduktion på gymnasienivå samt (b) hur tillit, som en (antagen) förutsättning och resurs i en skolmusikalpraktik i en musiklärares sammanflätade professionella praktiker konstrueras samt c) hur tillitsuttryck analytiskt kan karaktäriseras, definieras, tolkas, skiljas åt och beskrivas i en skolmusikalpraktik.

Jan Jansson.

Ledande forskare Åse Fagerlund vid Folkhälsan föreläste för hela personalen i samband med skolstarten. Temat var positiv psykologi, att ta fasta på styrkorna hos varandra. Foto: EBK

Skrivsäker

Hösten 2022 - 2025 (pilotperiod under 2021)

Utveckling av webbresurser/en plattform för elever i grundskolan och studerande på andra stadiet som stöttning i arbetet med skrivuppgifter; självstudier och övningar. Projektet finansieras under 2,5 år av Svenska kulturfonden.

Medlem i referensarbetsgruppen är lektor i svenska och litteratur Sandra Bernas. Projektkoordinatorer är Michaela Örnmark och Charlotta af Hällström-Reijonen vid Institutet för de inhemska språken, som kallat till möte för referensarbetsgruppen under hösten 2021.

Sandra Bernas.

Svenska och litteratur med didaktisk inriktning

Doktorsavhandling.

Anders Westerlund

TIU-projekt (teater i undervisningen)

2021 - 2022

TIU-program (gem)ensamensamhet. Varför vi är ensamma och hur påverkar ensamhet våra tankar och vårt beteende. Tillsammans sökte man lösningar, såväl stora som små.

Samarbetsprojektet är en del av dramapedagog Nina Dahl-Tallgrens doktorandstudier.

Eleverna i åk 7-9 har fungerat som medutvecklare av pjäsen tillsammans med Wasa Teater och dramapedagog Nina Dahl-Tallgren.

VERKSAMHET SOM UNESCO-SKOLA

I november 2020 beviljades Vasa övningsskola medlemskap i världens största skolnätverk nämligen UNESCO ASPnet-nätverket. Som en del av läsårsplaneringen inför läsåret 2021-2022 fick skolans lärare i uppgift att ta med Unesco och Agenda 2030 som ett av läsårets tyngdpunktsområden. Detta har gjort att vår roll som Unesco-skola synts i skolvardagen på många olika sätt och temat har berörts inom alla årskurser.

Om UNESCO-skolnätverket (Associated Schools Network, ASPnet) kan nämnas att det har som mål att ”bygga upp fredsförsvaret” hos eleverna. Det främjar de värderingar och principer som anges i UNESCOs stadga och Förenta nationernas stadga, som innefattar: grundläggande rättigheter och mänsklig värdighet, jämställdhet, sociala framsteg, frihet, rättvisa och demokrati, respekt för mångfald och internationell solidaritet. Som medlem i ASPnet har skolan åtagit sig att stödja UNESCOs uppdrag och att omsätta dess globala mål i undervisning, lärande och konkreta åtgärder.

Inom Unesco-nätverket är kontakt, samarbete och samverkan med andra skolor i Finland och över hela världen en viktig del. Vasa övningsskola ingår som en del de finländska övningsskolornas gemensamma nätverk. Inom detta nätverk delas idéer och exempel på verksamhet inom övningsskolorna. Arbetet dokumenteras på övningsskolornas gemensamma eNorssi-hemsida: https://enorssi.fi/unesco-koulutoiminta/

Inom övningsskolornas Unesco-nätverk har vi ett gemensamt projekt med temat ”UNESCO ASPnet-Teacher Training Institutions Change Initiative” där även Kenyanska partnerskolor ingår. Målet med projektet är

att koppla samman lärare, elever, klassrum och/eller lärarutbildare i Finland och i Kenya och på olika sätt dela erfarenheter för de olika skolsammanhangen i länderna. Övningsskolans samarbetsparter är ”Aberdare Teachers Training Collage” som är beläget i centrala Kenya. Under kompetensveckan i åk 7-9 i april 2022, som detta läsår delvis hade Agenda 2030 målen som tema, ordnade vi ett virtuellt skolbesök för vår samarbetspartner. Även två representanter från Unesco-skolornas huvudkontor i Paris deltog i det virtuella skolbesöket. Skolbesöket genomfördes med hjälp en iPad på ett stativ och mötesverktyget Zoom. Mötesdeltagarna fick en rundvandring till de olika grupperna som arbetade i skolan under kompetensveckan och de fick prata med både lärare, elever och lärarstuderande. Den virtuella rundvandringen och skolbesöket var mycket uppskattade av våra gäster och kan fungera som modell även för övriga projektpartners.

Bland många både större och mindre Unesco-skola projekt som pågått under läsåret kan t.ex. nybörjarenhetens tema ”Vårt värdefulla vatten” nämnas. Eleverna i enhetens alla klasser har jobbat med vatten ur många olika perspektiv och arbetet resulterade i en utställning i skolans aula under våren.

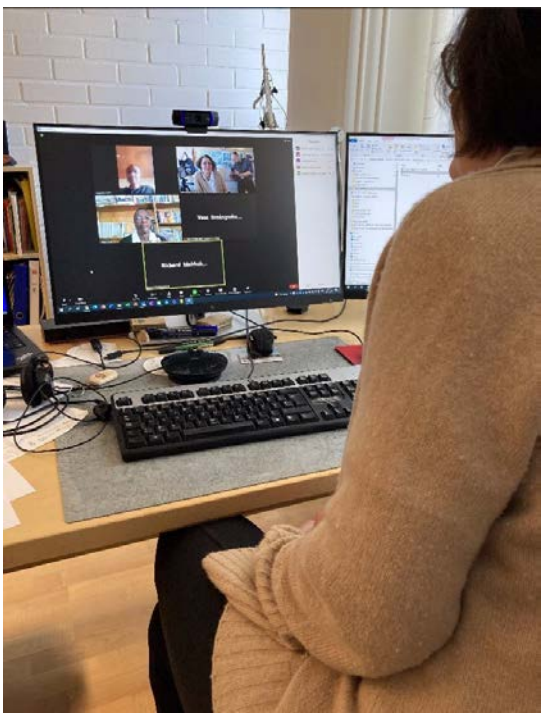

Virtuellt skobesök. Foto: Liam Björkman

En stor förmån för oss här i Vasa är att vi har väldigt nära till den unika skärgården i Kvarken. Kvarken är Finlands enda naturobjekt på Unescos världsarvslista. Därför är det naturligt att ett flertal elevgrupper under läsåret också besökt världsnaturarvet och tagit del av den fina naturen men också lärt sig mera om området. Kvarkens skärgård är ju den bästa platsen i världen att uppleva och förstå landhöjningen som uppstått efter den senaste istiden. Därför bör vi som Unesco-skola årligen uppmärksamma detta område.

Under läsåret har även ett flertal av de internationella och av FN utlysta temadagarna uppmärksammats i större eller mindre utsträckning. Exempel på dessa är Internationella läskunnighetsdagen, FN-dagen, Internationella barndagen, Internationella dagen för modersmål och Världsbokdagen.

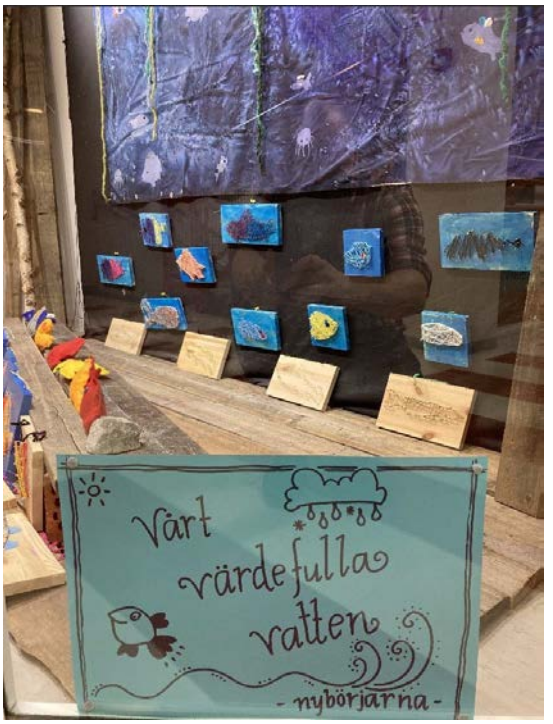

Vårt värdefulla vatten. Foto: Andreas Sundstedt

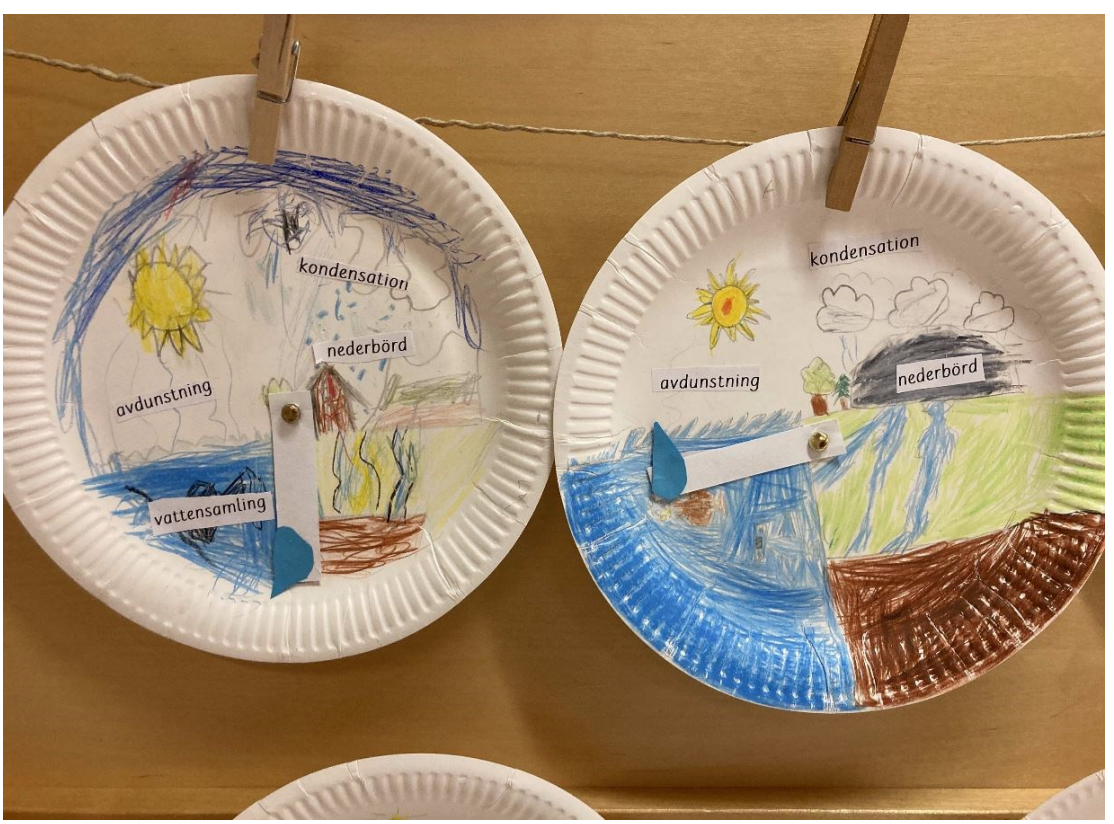

Tiki Torrkulla presenterar skolan för Kenyanska gäster. Foto: Andreas Sundstedt

unesco

Associated Schools Network

Vasa övningsskola med i Östersjönätverket (Itämerihanke)

Vasa övningsskola anslöt sig till Finlands UNESCO ASPnet Baltic Sea Project-nätverk på hösten. På våren ordnades program för alla stadier under FN:s internationella vattenvecka. I år hade man valt att fokusera på grundvatten som tema och studerande/elever i deltagande skolor fick undersöka tillgången till grundvatten i olika regioner. Nytt för i år var att en del av programmet erbjöds på svenska.

Nätverket har en blogg där man dokumenterar verksamheten:

https://yhteinenitameri.wordpress.com/

Nätverkets koordinator Mika Jokiaho, som jobbar på vår grannskola Vaasan Lyseon Lukio, kan ge information om program som planeras av nätverksskolorna. Nästa läsår kunde övningsskolan gärna vara med och planera program inom projektet.

Cybersäkerhet

De tvåspråkiga gymnasietvåorna fick 10.9.2021 möjlighet att delta i UNESCO ASPNet-skolornas höstdagar med temat ”Demokratia – pintakiiltoa vai todellisuutta?”. Dagens bästa föreläsning stod Jarno Limnéll (arbetslivsprofessor i cybersäkerhet vid Aalto-universitetet) för då han föreläste kring temat ”Demokratia, kyberturvallisuus ja muuttuva maailma”.

Under föreläsningen fick de studerande lära sig mera om cybersäkerhet, även kallad digital säkerhet, dvs. metoder för att skydda digital information så som personlig information, konton, filer, foton och pengar. Den medborgerliga kompetensen inom cybersäkerhet är allt viktigare i de digitaliserade samhällena och det är människornas vilja och kompetens att använda digitala tjänster som avgör hur digitaliseringen utvecklas i samhället. Aalto-universitetet och kommunikationsministeriet genomför för tillfället ett omfattande projekt med mål att skapa en gemensam utbildning inom medborgerlig cybersäkerhetskompetens för alla EU-länder.

FIM4-gruppen tackar för möjligheten att få ta del av en så högklassig, aktuell, intressant och lärande föreläsning som gav en hel del kött på benen om hur man kan och bör skydda sig ute i cyberrymden!

Vy över världsnaturarvet i Björköby.
Foto: EBK

Elisabet och franska gäster vid Svedje-hamn.

ERASMUS+ FÖR PERSONAL

Våren 2021 erhöll Vasa övningsskola status som ackrediterad organisation inom Erasmus+-utbytet. Det innebär en sjuårsperiod med förhållandevis enkla administrativa åtgärder för att kunna erbjuda såväl elever/gymnasiestuderande som personal mobiliteter. Efter pandemin har en del jobbskuggningar och kurser kunnat genomföras våren 2022, samtliga med tidigare beviljade Erasmus+-medel.

Vid ett av studiebesöken bekantade vi oss med Wildau tekniska högskolas makerspace, där man poängterade trivsel med soffgrupper och grönväxter, liksom en kombination av "mjuka" material (så som broderi och tygtryck) med "hårda" (så som 3D-printning och laserskärning).

Erasmus-kurs i Berlin

Kursen Makerspaces in Education ordnades av Europass Teacher Academy i Berlin 2-7.5.2022. Vi var sju deltagare från Finland, Danmark, Spanien och Cypern. Programmet fokuserade på studiebesök till olika makerspaces i Berlinområdet och diskussioner bland deltagarna. Innehållet var ganska magert och saknade hands-on-aktiviteter temat till trots. Men det gav ändå en del nya impulser gällande makerspace-möjligheter och många nya insikter om lärarvardagen i olika länder.

Markus Norrby

Erasmus-kurs i Portugal

Undertecknad deltog i en kurs som handlade om olika utomhusaktiviteter som kan användas i undervisningen och hur olika google kartläggningsverktyg kan användas för detta ändamål. Kursen hölls 30.1.22-5.2.22 på Meio institutet i byn Alcanede i distriktet Santarem i centrala Portugal.

Vi var bara tre deltagare på grund av svårigheterna med pandemin: två deltagare från Slovenien och en från Finland. Programmet var väldigt bra och var en blandning av att se olika platser i centrala Portugal i kombination med lektioner om Googles verktyg i klassen.

Vår lärare Marco visade oss hur Google Earth och Google mymaps kan användas i klassrummet för att designa utomhusaktiviteter. Vi hade fem olika 4-timmarspass om detta. Utöver detta fick vi en bra chans att lära oss om Portugals kultur. Under kursveckan fick vi smaka på en rik blandning av traditionella portugisiska rätter tillagade av vår kock Izilda.

Kursen var mycket välplanerad och jag är glad att jag fick möjligheten att delta i denna "en gång i livet upplevelse".

Joachim Hofman

Erasmus-kurs i Dublin

Under första veckan i april deltog jag i Erasmus-kursen (Europass, Teachers academy) Microsoft for Education: Powerful tools to Create, Share and Inspire i Dublin. Kursen hölls på en gammal skola, St Mary´s Boy School, som låg intill en kyrka i södra delen av Irlands vackra huvudstad. Vi var sammanlagt 15 deltagare från olika skolstadier i Europa som under veckan fick ta del av olika verktyg för att underlätta vardagen i undervisningen. Veckan var inspirerande, med en hel del kulturella upplevelser (Trinity College!) samt möjlighet att njuta av den fantastiska naturen på denna gröna ö.

Erasmus-kursen erbjöd en fantastisk möjlighet att knyta kontakter, lära sig nytt och möjligheten att njuta av den kulturupplevelsen som Dublin är.

Moja Ladvelin

Erasmus-kurs i Berlin

Under första veckan i april deltog jag i Erasmus-kursen (Europass, Teachers academy) From STEM to STEAM i Berlin. Vi var sammanlagt 13 deltagare från Italien, Spanien, Kroatien, Teneriffa, Lettland och så jag från Finland. Kursen handlade om ämnesövergripande arbetssätt i undervisningen. Kursen var intressant, men det som gav absolut mest var att lära känna kolleger från olika delar av Europa. Dessutom gav vistelsen i Berlin möjlighet till eftertanke om det aktuella världsläget. Kriget, både andra världskriget och kalla kriget, gör sig konstant påmint i

Berlin. Jag och de andra kursdeltagarna förundrades över att mänskligheten inte verkar ha lärt sig något av historien.

Henrik Lindgrén

Jobbskuggning på Sicilien

Under en veckas tid hade jag möjlighet att jobbskugga i Liceo statale scientifico Galieo Galilei, Palermo, Sicilien. Skolan samlar unga i åldern 13-19 år, dvs. lite andra årsindelningar än i Finland. Värdar var en grupp engelskalärare och en speciallärare, förutom rektor Chiara Di Prima. God kontakt fick jag också med en grupp elever som guidade och berättade om sin skola och sina studier. Av en slump visade det sig att inspektör Disa Widell vid regionförvaltningsverket också skulle jobbskugga på Sicilien. På så sätt blev vi två och hade nytta av att gemensamt reflektera kring det vi såg och upplevde. En del av besöket gick ut på att inleda ett utbyte för elever i åk 7-9 som är under planering till hösten 2022.

Bernt Klockars

Jobbskuggning på Sicilien just före påsk 2022. Foto: BK, Renata Barbagello

UTVECKLANDE AV HANDLEDNINGEN

Vid sidan om uppdraget att undervisa barn och unga är lärarutbildningen och den handledda praktiken övningsskollärarens viktigaste uppdrag. Handledningen och utvecklingen av den är därför ständigt aktuell.

En arbetsgrupp med namnet Ledningsgruppen med ansvar för utvecklande av handledningen jobbar med handledningsfrågorna sedan 2017. Arbetsgruppen består av medlemmar från både fakulteten och övningsskolan. Medlemmar i gruppen under året har varit Marina Bendtsen, Hasse Eriksson, Gun-Britt Kull-West, Anna Norrback, Gun Åbacka, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Mats Borgmästars och Bernt Klockars.

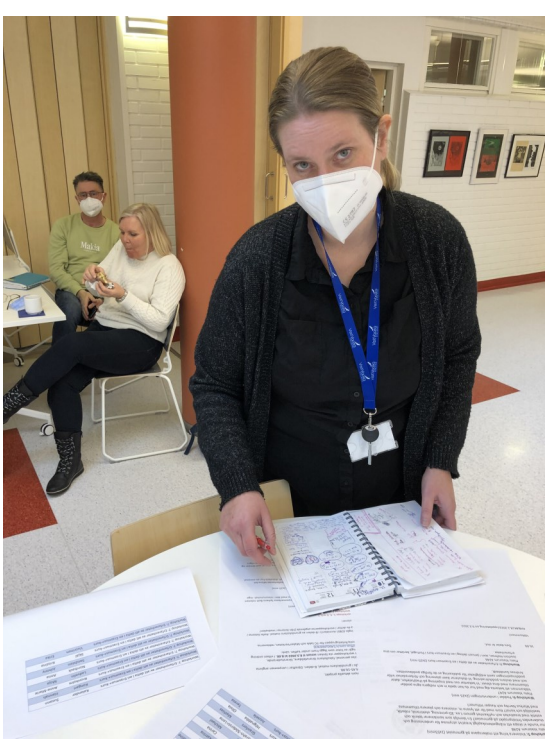

Anna Korhonen gör sig redo för en av träffarna kring handledning. Lärarutbildarna vid FPV, VÖS och Keskuskoulu träffades tre gånger med handledning på agendan. Foto: EBK

Handledningsmodul

Under läsåret har det utkast till handledningsmodul inom högskolepedagogiken som gruppen jobbade fram året innan förts vidare och förädlats för att fastställas som en del av undervisningsutbudet vid fakulteten under de kommande två åren.

Under läsåret har ledningsgruppen fortsatt att fundera på generella handledningsfrågor förutom att den arrangerat tre tillfällen kring handledningen för lärarutbildare vid fakulteten, övningsskolan och Keskuskoulu (inom språkbadslärarutbildningen).

Bränding

I mars ordnade ledningsgruppen en workshop med syfte att inleda en ”brändning” av vår handledning. Genom att förtydliga hur vi ser på handledning i styrdokument och infoskrifter räknar vi med att höja vår profil. Arbetet fortsätter inkommande läsår. Vid samma tillfälle fick gruppen också del av en presentation av en handledningsapp utvecklad i Norge.

Årets upplägg

Under året har tre träffar kring handledningen förverkligats på axeln FPV-VÖS-Keskuskoulu, i oktober, november och april. Inför det första tillfället ombads deltagarna läsa en vetenskaplig artikel utgående från olika tematik i anslutning till handledning. På basen av lästa artiklar delades deltagarna in i grupper. I gruppen diskuterades artikeln och man enades om VAD man ville jobba med och utveckla av det som framkom i diskussionen. Under det andra tillfället samlades man i samma grupper och förde diskussionen vidare med frågan HUR man ville jobba vidare och utveckla valda teman. Vid tillfället i början av april fick grupperna delge andra hur man implementerat det man kommit överens om under träffarna på hösten.

Ledningsgruppen avslutade i maj läsåret med att sammanfatta årets verksamhet och blicka framåt mot två inprickade träffar kring handledningen läsåret 2022-2023. BK

VÄLFÄRDSOMRÅDET OCH SKOLAN

Sedan årsskiftet är personalen inom elev– och studerandevården överförd till Samkommunen för Österbottens välfärdsområde. Samkommunen erbjuder tjänster inom primärvård, socialvård och specialsjukvård. Den nya organisationen har under våren etablerat sina former vad gäller såväl beslutsfattande, informationsgång som praktiska frågor.

Positivt har varit att välfärdsområdet styrt upp hanteringen av gemensamma frågor (t.ex. kring pandemin) och också samlat såväl bildningsdirektörer som rektorer till informationstillfällen.

Knepigt har det däremot varit när elevhälsopersonalen flyttats till andra uppgifter utan klara vikariedirektiv.

Styrgruppen för elev– och studerandevård inom Vasa stad har fortsatt sin verksamhet under våren, men med ett mera begränsat uppdrag. En del av dess uppgifter kommer i framtiden att skötas regionalt inom hela välfärdsområdet. T.ex. kommer en regional grupp att ansvara för resurseringen av elevhälsotjänster i hela välfärdsområdet.

Tillgången till skolkurators-, skolpsykolog– och skolhälsovårdar– samt skolläkartjänster är mycket central både i akut och förebyggande syfte. I enkäten Hälsa i skolan syns t.ex. splittringen som nuvarande upplägg med tre olika skolkuratorer i gymnasiet innebär.

Så småningom räknar vi med att välfärdsområdet får sin organisation i skick och kan ta tag i frågor som lyfts av enskilda skolor.

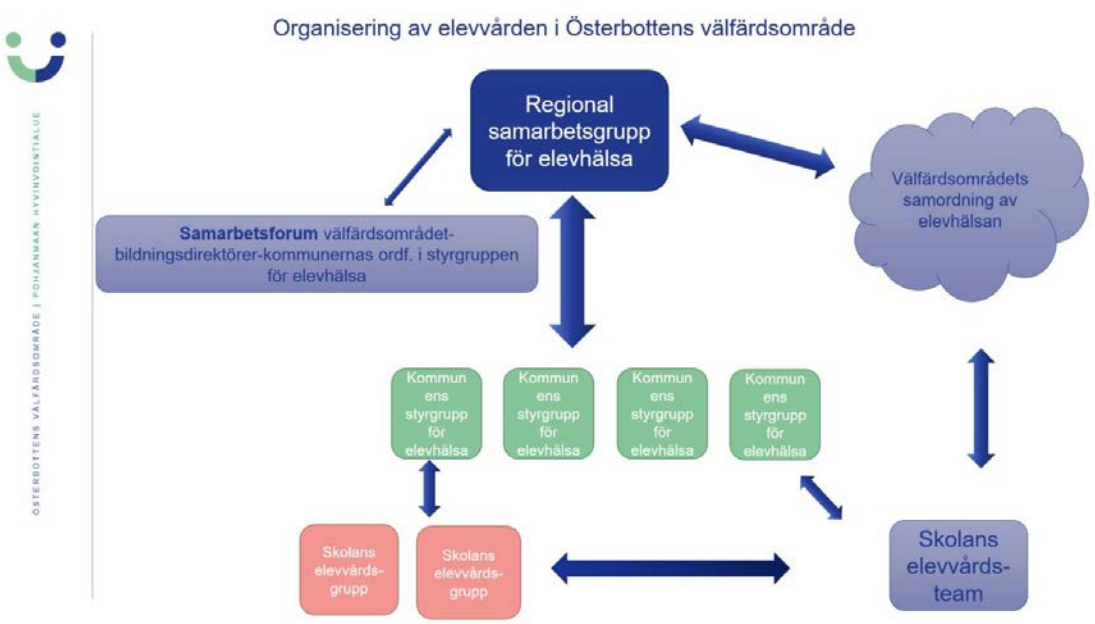

SUPERVIKARIER

Läsåret 2021-2022 har varit krävande pga den coronapandemi som fortsättningsvis präglat vår tillvaro. Pandemin, med såväl insjuknade som personer i karantän, har också detta år krävt stor flexibilitet av personalen. Än har det gällt att hoppa in som vikarie för en kollega som är sjuk, än att strömma sin undervisning så att elever hemma kunnat följa den och ibland också att helt övergå till distansundervisning. Ett stort och varmt tack till alla för visad flexibilitet!

Förutom flexibilitet visad av egen personal har vi haft ynnesten att ha flera i stort sett heltidsvikarier, tillgängliga med kort varsel, ofta efter samtal på morgonen. Ett särskilt tack till dem; Sage Borgmästars, Max Ljungqvist (bild), Catarina Nylund och Kerstin Nyman (bild), för att nämna fyra av dem. Tack vare den insats de gjort tillsammans med många andra har vi fått vardagen att fungera trots många utmaningar.

30 ÅR MED CLIL-UNDERVISNING

Heimo Oksanen, klasslärare vid Vasa övningsskola fram till pensioneringen sommaren 2021, har sammanställt en personligt hållen historik av hur engelska linjen vid Vasa övningsskola utvecklats under dess trettioåriga existens. Boken, rikt illustrerad med bildmaterial från hela den tidsperiod den täcker, utkom sommaren 2021.

Vasa övningsskola deltog i den Österbottniska hållbarhetsveckan i september 2021. Foto: EBK

INTERNATIONALISERINGSDAGAR

Årligen i november brukar Utbildningsstyrelsen i samarbete med lokala arrangörer ordna ”Internationaliseringsdagarna för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik”. Redan i november 2020 var det tänkt att dagarna skulle hållas i Vasa med Vasa övningsskola som medarrangör, men p.g.a. pandemin kom dagarna det året att genomföras helt och hållet på distans. Med detta som bakgrund fick vi en ny förfrågan från UBS om vi via vårt projekt ”Koordinering av finlandssvenska internationaliseringsprojekt” kunde delta i planeringen och genomförandet av internationaliseringsdagarna 2021. Vi tackade ja till förfrågan och tillsammans med UBS och Vasa stad var vi mycket glada att 11-12.11.2021 kunna välkomna upp mot 200 deltagare till internationaliseringdagar i Academill under rubriken ”Att höras och höra till”.

Programmet bestod av keynotes och parallella seminarier där många olika teman i anslutning till internationalisering behandlades.

De tre keynoteföreläsningarna hölls av Erkka Laininen från Okka-säätiö, Arjen Wals från UNESCO Chair Social Learning for Sustainability och Tim Wallin från Gambit. I huvudsak hölls programmet på finska, men det fanns också delar i programmet som var engelsk- och svenskspråkiga.

Bland de många parallella seminarierna hade vi ordnat ett svenskspråkigt spår. Emelie Hahn som är förstelärare i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt eTwinningambassadör i Sverige föreläste på distans under rubriken ”Möt världen i klassrummet, analogt och digitalt”. I övrigt presenterades och diskuterades även rubriker som ”Global Social Leader som ett utbildningsprogram kring hållbarhetsmål för ungdomar”, ”Internationalisering bland yngre barn” och ”Internationalisering i skolan under pandemin”.

Johanna Bonäs och Anders Fransén deltar i internationaliseringsdagarnas svenskspråkiga program. Foto: Andreas Sundstedt

Förutom det digra programmet kunde man också ta del av ett infotorg i Academills foajé med utställare från många olika organisationer. Dagarna innehöll också Vasa stads mottagning i Vasa Konsthall som är beläget i Vasa stadshus. Ett uppskattat inslag var när övningsskolans gymnasiekör inledde dag två med att sjunga ”Aftonens sång” på scenen i Akademisalen.

Ett flertal av våra lärare, personal och studerande hade viktiga uppdrag under dagarna och arrangemangen fick goda betyg. Framför allt kunde man se glädjen över att igen få träffas bland deltagarna efter en lång tid av pandemi där de allra flesta liknande tillställningar hade genomförts på distans.

Andreas Sundstedt, IT-pedagog och koordinator för internationaliseringsprojekt

Infotorg i foajén. Foto: Andreas Sundstedt

Gymnasiekören framför Aftonens sång under Internationaliseringsdagarna. Foto: Andreas Sundstedt

ÖVNINGSSKOLOR I IRL-SAMARBETE EFTER PANDEMIÅREN

Övningsskolorna samarbetar aktivt med varandra på flera olika nivåer—på rektorsnivå, lärarnivå, inom projekt och arbetsgrupper. Under pandemiåren har vi vant oss vid att träffas virtuellt och oftast till kortare sessioner. Under 1,5 år sker en del personbyten och det har gjort att önskan om att igen träffas ansikte mot ansikte är stor. Personliga kontakter är viktiga för att hålla samman nätverket och utveckla samarbetet.

I samband med att Vasa övningsskola stod värd för Utbildningsstyrelsens internationaliseringsdagar to-fr 11-12.11.2021 ordnade vi också möjligheter för övningsskolnätverket att träffas, genom att redan on 10.11.2021 inleda med en arbetsdag för de fasta arbetsgrupperna inom eNorssi och en träff för övningsskolornas rektorer (HARRE). På så sätt förverkligades ett trippelevenemang med goda synergier mellan de olika nätverken. Att ta upp anmälningar och ge information var utmanande med så många parallella spår, men Andreas Sundstedt höll bollarna i luften med bravur.

eNorssis arbetsgrupper

Under onsdagen och torsdagsmorgonen träffades följande fasta arbetsgrupper med respektive ledare:

- Kehittyvä pedagoginen tuki (pedagogiskt stöd)
- Ohjaajakoulutus (handledarutbildning)
- OPS (läroplanen)
- TutKoKe (forsknings– och försöksverksamhet)
- TVT (IKT)
- UNESCO

Grupperna rapporterade i en session under fredagsmorgonen.

Redo att ta emot gästerna och dela ut namnlappar och infokassar. Från höger Lars Broman, Hillevi Honga -Oksanen, Kasper Hiltunen och Bernt Klockars, Foto: EBK

Ovan: grundskolrektorerna träffas. Nedan: inför eNorssis höstseminarium. Foto: EBK

HARREs strategiseminarium

Övningsskolornas rektorer (HARRE) träffades i en skild kanal för att bearbeta materialet från processen på väg mot en ny strategi för övningsskolorna. Rektorerna avslutade sin onsdag med en gemensam middag på HEJM och anslöt sig därefter till eNorssis middag med musikinslag i Villa Sandviken. Under torsdagsmorgonen träffades rektorerna stadievis i grundskolan respektive gymnasiet.

Såväl arbetsgrupper som rektorer anslöt till internationaliseringsdagarna i öppningstillfället kl 11.30 på torsdag.

I eNorssidagen och HARRE deltog sammanlagt över 100 representanter från övningsskolorna. Dagarna fick positiv respons. Speciellt utrymmena i Akademill, trakteringen och den goda samvaron fick beröm.

Samarbetet fortsätter

Efter påsk samlades övningsskolorna till eNorssis vårseminarium i Joensuu. I juni är det dags för SUHOs (övningsskolornas lärares) sommardagar i Jyväskylä. Mera om eNorssis verksamhet finns på hemsidan www.enorssi.fi.

ÖVNINGSSKOLORNAS NYA STRATEGI

Under läsåret 2021-2022 har en ny strategi för övningsskolorna utarbetats.

Övningsskolornas ledande rektorer lade i början av läsåret grunden för strategiarbetet bl.a. från Sitras globala trender. I september inbjöds alla övningsskolors personal samt elev– och studerandekårernas styrelser att bli delaktiga i processen via plattformen Howspace. Under övningsskolornas rektorsdagar (HARRE) i Vasa i november bearbetades resultatet vidare och ett första utkast kunde färdigställas i december. Lärarutbildningarnas dekaner, representanter för Utbildningsstyrelsen och undervisnings– och kulturministeriet kunde bidra i januari. I februari bearbetades utkastet av de ledande rektorerna igen. I februari-mars sändes utkastet på utlåtanderunda till bl.a. eNorssis styrgrupp, övningsskolornas lärare SUHOs styrelse och lärarstuderandes förbund SUKOL. I april slutfördes arbetet med strategin, den översattes till svenska och ombröts. I början av maj godkändes den av HARREs styrelse.

ÖVNINGSSKOLORNAS STRATEGI

Målet med övningsskolornas strategi är att beskriva vår gemensamma vision för den utveckling som skolorna eftersträvar under de kommande åren. I strategin presenteras en framtidsbild där vi definierar de stora linjerna i vårt uppdrag.

Lärande sker överallt. I framtiden betonas särskilt skolans roll som den plats där vi lär oss interaktion och får erfarenheter som stärker social samvaro och samhörighet. Det är viktigt med tanke på framtiden att lärarutbildningens omfattning och innehåll är förutsägbara för övningsskolorna. Övningsskolornas grunduppgifter behöver definieras gemensamt. Utöver handledd undervisningspraktik lyfts forskning, försöks- och utvecklingsverksamhet samt fortbildning fram.

FRAMTIDSBILD

En modig och aktiv övningsskola

Universitetens övningsskolor utvecklar högklassig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning samt handledd praktik utgående från vetenskaplig forskning och nya pedagogiska rön. Tillsammans bygger vi en framtid som framstår som positiv och är hållbar. Övningsskolorna är modiga och aktiva aktörer som skapar nya lösningar för mångsidig undervisning, för lärande och delaktighet, baserat på forskning, försöks- och utvecklingsarbete. Framtidens övningsskolor formar ett brett nätverk av mångsidigt samarbete.

FÖRSTÅELSE AV FRAMTIDA MILJÖER

Digitalisering, ansluten teknologi (IoT) och etisk användning av internet

Övningsskolorna går i takt med den digitala utvecklingen tack vare ett intensivt

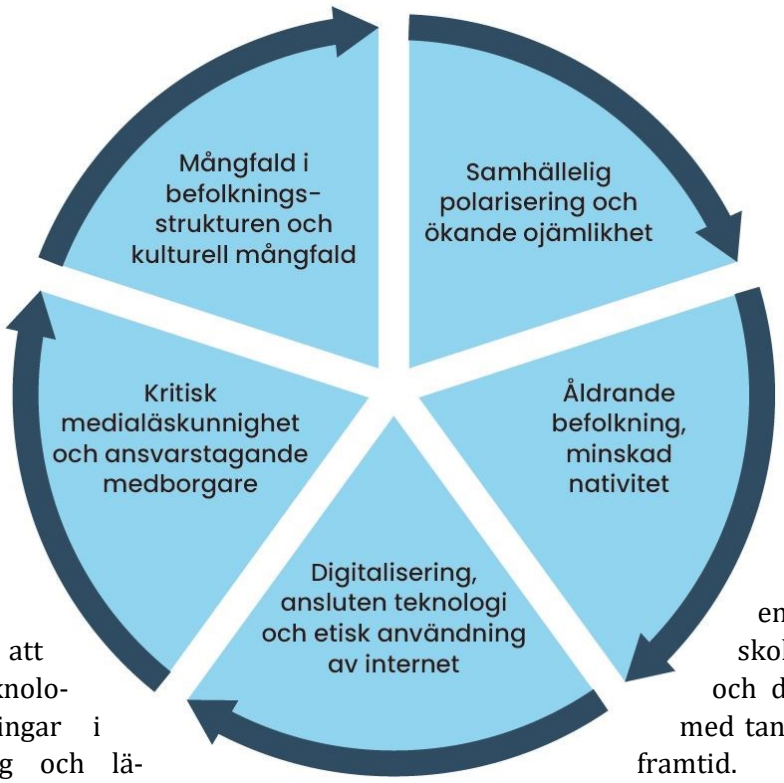

utvecklingsarbete för att utnyttja teknologiska lösningar i undervisning och lärande. Ett utvecklat samarbete med hjälp av aktuell och modern teknologi skapar möjligheter för delad undervisning och delat lärande mellan såväl övningsskolorna som fakulteterna och fältskolorna. Inom utbildning och lärande uppmärksammas att det informella och icke-formella lärandet allt mera utmanar de formella lärmiljöerna. För övningsskolorna är det viktigt att notera och beakta detta och på så sätt vara en föregångare och verkställare då framtiden formas.

Kritisk medialäskunnighet och ansvarstagande medborgare

Övningsskolorna stöder delaktighet för att stärka barns och ungas identitet och utveckla deras självförmåga. Målet är att fostra samhällsaktiva medborgare som vill påverka. Centrala medborgarkunskaper är miljötänkande och kritiskt förhållningssätt till media. Dessa ska utgöra en del av skolvardagen och de ungas liv med tanke på deras framtid.

Mångfald i befolkningsstrukturen och kulturell mångfald

Vid övningsskolan är varje individ unik och var och en ska ha jämlika och likvärdiga möjligheter att förverkliga sina mål. I värdegrundsdiskussioner där delaktighet och öppenhet råder främjas befolkningens mångfald.

Samhällelig polarisering och ökande ojämlikhet

Övningsskolans uppgift och mål är att stöda de enskilda eleverna och finna kvalitativa sätt att stöda lärande och deltagande. Lärarstuderandena ska uppmuntras till att bli framtidsorienterade för att utveckla ny pedagogik och sektorövergripande samarbete. I övningsskolan ses mångfald som en rikedom.

Till övningsskolans skyldighet hör att upprätthålla en rättvis och jämlik utbild-

ning. Den på forskning baserade lärarutbildningen, forsknings-, försöks- och utvecklingsverksamhet samt fortbildning stöder i uppdraget.

Åldrande befolkning och minskande nativitet

Övningsskolornas uppgift är att skapa sådana lärmiljöer som stöder lärande också i scenarier där skolans framtida roll förändras. Digitaliseringen möjliggör nya sätt att lära och delta oberoende av boendeplats. Genom att pilotera olika lösningar kan övningsskolorna svara mot befolkningsutvecklingen och förändringar i skolnätet.

VIKTIGT FÖR OSS ÄR

Att bygga en hållbar framtid

Vår hållbara verksamhet bygger på ekologiskt tänkande, jämlikhet, jämställdhet och deltagande, vilka synliggörs i skolvardagen och den lärarutbildning som ska vara tillgänglig för alla genom forsknings- och utvecklingsverksamhet samt vid rekryteringar.

Samarbete

Vi utvecklar vårt kunnande i samarbete med andra. Vårt samarbete sker inom och mellan övningsskolorna samt i samverkan med fältskolorna. Ömsesidiga möten möjliggör ett gemensamt lärande och skolutvecklingsarbete såväl lokalt, regionalt som nationellt och internationellt. Vi deltar aktivt i den samhälleliga diskussionen gällande utbildning och undervisning. Vi bygger nätverk med aktörer inom utbildningssektorn och vår kunskap är tillgänglig och fungerar som stöd när beslut fattas.

Forskningsinriktning

Det är av central betydelse att vår praktik är bunden till pedagogisk teori. Vi värdesätter beforskad kunskap och vår praktiska verksamhet grundar sig på den på ett öppet och genomskinligt sätt. Vi uppmuntrar till nyfikenhet och ett kritiskt förhållningssätt.

Kvalitet

I övningsskolorna är livslångt lärande centralt för eleverna, studerandena, lärarstuderandena och personalen. Vi stöder lärande i trygga och högklassiga lärmiljöer med beaktande av individernas välmående i skolgemenskapen. Genom professionell reflektion och utvärdering, samt utvecklingsverksamhet och fortbildning baserade på dessa, försäkrar vi att verksamheten håller hög kvalitet.

Strategiska mål

Övningsskolorna som förebild inom hållbar utveckling

- Vi betraktar hållbar utveckling som en naturlig del av skolans verksamhet och fostranuppgift.
- Vi stärker personalens vilja till förändring och personalens professionella kunnande med hållbar utveckling som vägvisare.
- Vi stärker perspektivet hållbar utveckling inom lärarutbildningen.

Mångfald gällande elever, studerande, lärarstuderande och personal

Vi värnar om individernas mångfald i skolgemenskapen - olika kulturer, språk, religioner, åskådningar och kön - utan att glömma det fin-

ländska kulturarvet.

Vi stärker våra färdigheter att kunna handleda en mångfald av elever och studerande.

Vi utökar fortbildningen för att möta mångfalden i skolan och stärker på så sätt undervisningspersonalens professionella kunnande och förmåga att handla i olika situationer.

Vi arbetar för att öka utbudet av studier som stöder mångfald i lärarutbildningen.

Stärkt deltagande och samverkan som en del av välmående

Vi bygger en verksamhetskultur som förstärker deltagande och känslan av samhörighet.

Vi stärker personalens färdigheter att ta ansvar för eget välmående.

Vi värnar om skolsamfundets välmående och synliggör det också genom vår egen verksamhet inom lärarstuderandenas undervisningspraktik.

Digitalt lärande som stöd i mångsidiga lärmiljöer

Vi utvidgar samarbetet mellan övningsskolorna med hjälp av digitala verktyg.

Vi arbetar för ett lärande som kan ske oberoende av plats och skapar med digitala hjälpmedel möjligheter att genomföra studier på annat sätt än genom närundervisning.

Vi planerar innehåll som bidrar till ökad praktik utomlands.

Ändamålsenliga resurser

Vi harmoniserar upplägget av den handledda praktiken inom övningsskolnätverket och drar på så sätt nytta av nätverket.

Vi arbetar för att den handledda praktikens tyngd stärks inom ämneslärarutbildningen.

Vi utökar teamarbete och flerlärarskap samt stärker detta inom den handledda praktiken.

Vi stöder personalens möjligheter att genomföra forskning som stöder skolans verksamhet.

Vi erkänner den befintliga kunskapen inom övningsskolorna och bland våra samarbetspartners och delar den med varandra.

Vi utvecklar och upprätthåller föredömliga lärmiljöer.

Vi stärker övningsskolornas synlighet och ställning.

VASA ÖVNINGSSKOLAS DIREKTION

Vasa övningsskola har en direktion som utses av Fakultetsrådet vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV).

Direktionens uppgift är att stödja skolans verksamhet genom att bl.a. utveckla, följa och utvärdera verksamheten, upprätthålla och främja samarbetet inom och utom skolan, godkänna skolans läroplan samt fastställa läsårsplanen.

Under läsåret har direktionen sammanträtt tre gånger. På agendan har funnits bl.a. godkännande av läsårsplan, uppföljning av Spektrum-byggnaden, fastställande av arbetsdagar och ny stipendiepolicy.

Den nuvarande direktionen är utsedd för perioden 1.8.2019-31.7.2022 och avslutar i och med läsåret sitt arbete. En ny direktion torde väljas av fakultetsrådet i juni 2022. Dess mandatperiod löper 1.8.2022-31.7.2025.

Direktionens medlemmar 1.8.2019-31.7.2022

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier
Heilä-Ylikallio Ria, prof., ordf.
(Heikkilä Mia)
Sundqvist Christel, universitetslärare
(Röj-Lindberg Ann-Sofi)
Liewendahl Julia, ped.stud. (Torsell Ida)

Vasa övningsskola, lärare
Collander Annika, lektor (Rimpilä Minna)
Norrback Anna, lektor (Barck Jennie)
Hofman Joachim, lektor (Nyman Margita)

Personalrepresentant
Sundstedt Andreas, IT-pedagog
(Engsbo Lena)

Elev- och studeranderepresentanter
West Kajsa, elevrepr. (Valencia Martinez Kenneth)
Ulfvens Hannes, studeranderepr.
(Hofman Ella)

Föräldrarepresentanter
Widell Disa, grundl.utb. (Östergård Käld Maria)
Dahlström Peter, gymnasiet
(Häggblom Ann-Christine)

NY STIPENDIEPOLICY

Vasa övningsskolas direktion har under läsåret arbetat fram en ny policy för stipendieutdelning vid Vasa övningsskola. Policyn tillämpas från våren 2022.

Arbetsgruppen som utarbetade förslaget bestod av elever, gymnasiestuderande, vårdnadshavare, representanter för stipendiekommittén och rektorerna. Arbetsgruppen anlitade såväl jurist som ekonomisekreterare i arbetet. En omfattande kartläggning av stipendiepraxisen riktad till hela skolsamfundet ligger till grund för policyn, som skall uppdateras varje direktions mandatperiod.

”Vasa övningsskola delar varje år ut ett anmärkningsvärt stipendiebelopp i grundläggande utbildning och gymnasiet. Stipendiemedlen består dels av avkastningen från skolans egna fonder och dels av donerade externa medel. Med detta policydokument vill skolan öka transparensen och insynen i processen kring stipendierna. Policydokumentet är fastställt av Vasa övningsskolas direktion.

Målsättningen med stipendierna

Målsättningen med stipendieutdelningen till skolans elever och gymnasiestuderande är att uppmuntra och ge erkänsla för många olika typer av insatser, personliga framsteg, skolengagemang och visad vänlighet.

Stipendierna skall sporra skolarbetet, stöda elevernas välmående och uppmuntra till engagemang, utan att vara exkluderande, ge upphov till ojämlikhet eller orättvisa.

Beskrivning av fördelningsprocessen

Ledande rektor fastställer den utdelningsbara avkastningen i samråd med fondförvaltarna och ekonomisekreteraren.

En stipendiearbetsgrupp leder fördelningsprocessen i samråd med ekonomisekreteraren. I arbetsgruppen ingår en-två lärare från grundläggande utbildning och en från gymnasiet. På basis av hörande av lärarkåren

Ett exempel ur ett donationsbrev. I sista avsnittet av årsboken finns fonderna som Vasa övningsskola förvaltar uppräknade. Respekt för donatorernas vilja är viktig, samtidigt som världen onekligen förändrats efter att många stipulat uppgjorts.

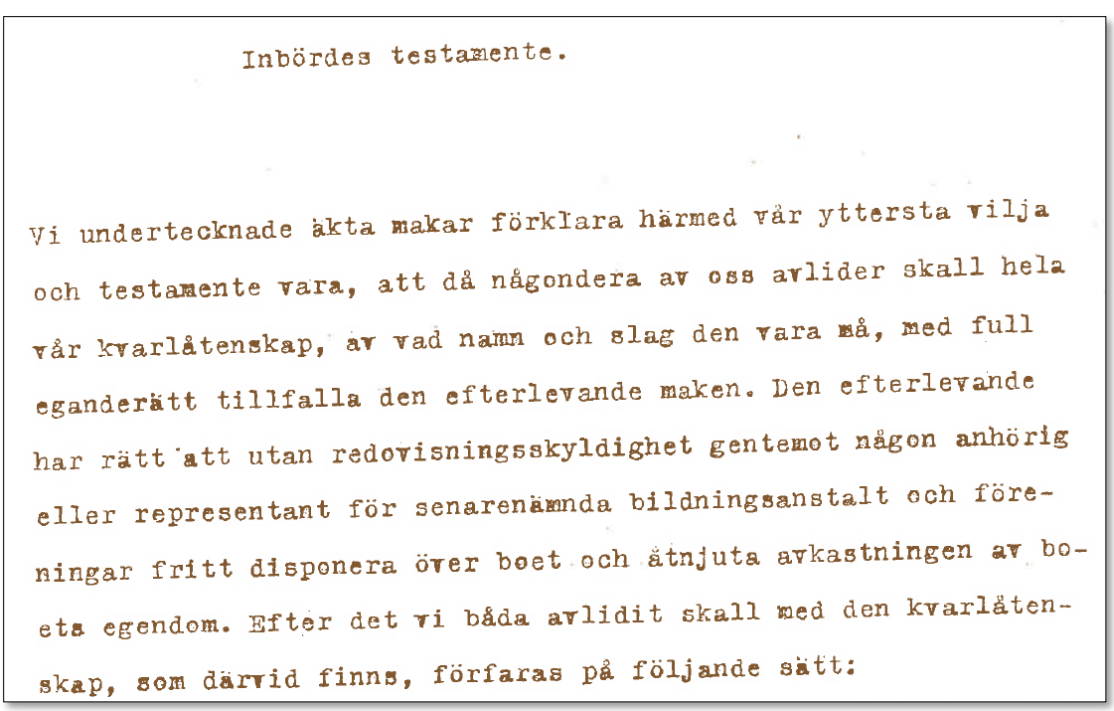

Inbördes testamente.

Vi undertecknade äkta makar förklara härmed vår yttersta vilja och testamente vara, att då någondera av oss avlider skall hela vår kvarlåtenskap, av vad namn och slag den vara må, med full eganderätt tillfalla den efterlevande maken. Den efterlevande har rätt att utan redovisningsskyldighet gentemot någon anhörig eller representant för senarenämnda bildningsanstalt och föreningar fritt disponera över boet och åtnjuta avkastningen av boets egendom. Efter det vi båda avlidit skall med den kvarlåtenskap, som därvid finns, förfaras på följande sätt:

uppgör arbetsgruppen ett förslag till fördelning som fastställs i lärarkårens möte.

De fastslagna penningstipendierna utbetalas utan dröjsmål till elevs/gymnasiestuderandes eget kontonummer efter avslutad utdelningsomgång. Eventuella outdelade medel återförs årligen till stipendiefondernas kapital.

Principer för fördelningen av stipendierna

Vid fördelningen av stipendiemedlen följs de stipulationer respektive donator uppställt.

I utdelningen beaktas att motiveringarna är i enlighet med skolans värdegrund, strategi och Åbo Akademis etiska principer.

Stipendiefördelning i olika årskurser

Stipendierna fördelas med följande utgångspunkter:

Åk 1-6:

- Alla elever i åk 1-2 får del av stipendiemedel i t.ex. form av en läsfest vid lämplig tidpunkt som klassläraren väljer. Förverkligas i den mån medel finns tillgängliga i fonder och t.ex. hos föräldraföreningarna.
- Alla elever i åk 6 får ett stipendium.

Åk 7-9:

Alla elever i åk 9 får ett stipendium. Enskilda stipendier kan utdelas i åk 7-8.

Enligt möjlighet kan stipendiemedel i vissa fall reserveras för gemensamma ändamål såsom resor eller utfärder med skolan.

Gymnasiet:

Alla studenter som utdimitteras får ett stipendium. Enskilda stipendier kan utdelas i åk I-II.

Gymnasiestuderande kan inkluderas i valprocessen kring särskilda stipendier.

Särskilda medel för stöd i studierna kan sökas av och utdelas av rektor.

Enligt möjlighet kan stipendiemedel i vissa fall reserveras för gemensamma ändamål såsom resor eller utfärder med skolan.

Utdelning av stipendier

Elev/gymnasiestuderande som får stipendium ska alltid informeras om grunden för erhållet stipendium.

I avslutningar eller andra festligheter, i samband med vilka stipendier utdelas, kan informeras generellt om vilka stipendier som utdelats.

I klass och allmänt informeras om stipendier genom detta policydokument.

Donationer

Vid mottagande av donationer strävar Vasa övningsskola efter att medlen är öppet stipulerade för att möjliggöra flexibilitet i utdelning och användningen över tid.

Innan Vasa övningsskola tar emot externa donationer prövas huruvida mottagandet är förenligt med lagar och förordningar och med skolans verksamhet, värdegrund, strategi och Åbo Akademis etiska principer.

Skolan förbehåller sig rätten att fördela och utdela stipendiemedlen.

Uppdatering av stipendiepolicyn

Stipendiepolicyn genomgås och uppdateras av direktionen en gång per mandatperiod."

Fastställd av Vasa övningsskolas direktion 29.3.2022 §5.

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

ATT KÄMPA PÅ MED IVER OCH INTRESSE FÖR NYSTARTER OCH OMSTARTER

Mediernas nyhetsinslag beskriver en otrygg och obegriplig tid och presenterar en framtid som ter sig oviss, till och med skrämmande. Hur kan vi då i skolan skapa en trygg gemenskap och en hoppfull tro på framtiden? Det sägs att det är de små skeendena i vardagen som ger livsglädje och att det är vi människor tillsammans som skapar meningsfullhet i tillvaron. Om det verkligen är så, då behöver vi ständigt vara lyhörda och fånga upp de positiva signalerna i samhället för att lyfta dem i vår egen verksamhet. Under de senaste två åren har övningsskolans läsårstema varit ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola”. Temat har känts helt rätt och välvalt med tanke på den tid vi lever i.

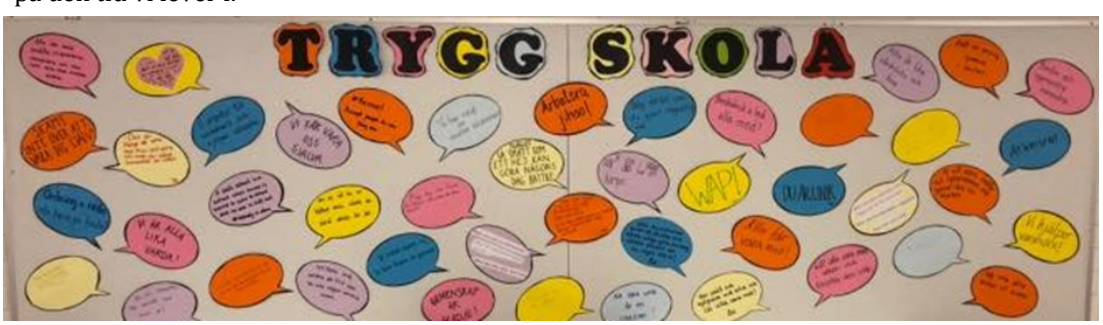

Temat för den nationella skolfreden har i år varit ”En trygg skola - olikhet är en rikedom”. Hos oss har det blivit tradition att kombinera skolans läsårstema med skolfredens tema då vi inleder läsåret med gemensamt värdegrundsarbete. I år samlades vi digitalt i klassrummen för att ta del av skolfredstexten och det program som elever och studerande i grundskolan och gymnasiet förberett. I klasserna arbetade man också vidare med skolfredstemat, sammanställde och ställde ut resultaten i matsalen. Viktiga budskap om en trygg skola skrevs i pratbubblor som vi kunde läsa och påminnas om i samband med skolluncherna.

Positiv psykologi

Under några läsår har personalen fortbildats i positiv pedagogik för att få stöd i utvecklandet av skolans verksamhetskultur. Läsåret för personalen inleddes i augusti med temat GRIT. Det är ungefär det vi finländare kallar sisu. Den finlandssvenska gurun inom positiv psykologi Åse Fagerlund inledde med att utmana oss under temat GRIT - om att kämpa på med iver och intresse. Det gäller alltså inte bara att bli förtjust i något utan också att med uthållighet och passion förmå förtjusningen att fortleva. ”Att ha GRIT är att falla omkull sju gånger och resa sig åtta” lärde Åse oss. I februari höll Åse också online workshopar för årkurserna 5-6 och 7-9 om GRIT.

Under läsåret har vi utmanats av förhållandena i världen på många sätt. Vår Grit har verkligen satts på prov. Pandemin visade sig vara envis och oberäknelig. Kriget i Ukraina medförde otrygghet. Strejkhoten inom skola och sjukvård gjorde sitt till. Myndigheternas direktiv ändrade från vecka till vecka vilket medförde nya uppgifter bland annat med smittspårningen inom Vasa stad. Flera veckoslut användes för att smittspåra och kommunicera med hemmen om karantänsregler.

Under pandemin har vi vants vid att planerade inslag som förgyller skoldagen blivit inhiberade i sista stund. Ett exempel är Konsttestarna för årskurs 8. Otaliga gånger har vi bokat om teaterföreställningarna, men vi gav inte upp. I april fick åttorna äntligen besöka Wasa Teater och se musikalen ”Botnia Paradise”. Det var en mycket uppskattad upplevelse!

Botnia Paradise. Foto: EBK

Alla elever i årskurserna 1-6 fick också ett besök på Wasa Teater med pjäsen ”Potatisrebellerna”. Trots störande irritationsmoment har många evenemang kunnat genomföras då vi beaktat de generella restriktionerna: avstånd, hygien och ansiktsmask. Vi har lärt oss att tänka utanför boxen, att vara flexibla och att göra på nya sätt. Vi har tränat vår GRIT då vi enträget planerat och startat om.

Glädjen bland personal och elever var stor då det meddelades att vi 20.4.2022 får lämna ansiktsmaskerna! Det firades med Pommac i lärarrummet. Foto: EBK

Läsårets omstarter

Nystarter och omstarter har präglat läsåret. Vi har inte bara gjort om på samma sätt utan också anpassat oss och lärt oss nya sätt.

Pro Artibus

Hösten 2019 fick vi motta konstnären Ida

Kunskapens källa workshop. Foto: EBK

Koitilas verk ”Kunskapens källa” av Pro Artibus. Det var meningen att våra elever skulle få arbeta skapande kring konstverket genast samma läsår. Det kom att ta ett och ett halvt år innan vi kunde genomföra arbetsverkstäderna. Under några veckor i september jobbade konstpedagog Johanna Halme med eleverna i årskurserna 1-6 kring konstverket, som finns i högstadiets trapphus .

TIU-projekt (teater i undervisningen)

En viktig samarbetspartner är vår husgranne Wasa Teater. Eleverna i årskurserna 7-9 har fått arbeta under ledning av dramapedagog Nina Dahl-Tallgren. Årets TIU-program (gem)ensam undersökte ensamhet. Varför vi är en-

TIU i undervisningen. Foto: EBK

samma och hur påverkar ensamhet våra tankar och vårt beteende. Tillsammans sökte man lösningar, såväl stora som små, på en annan epidemi, en som vi ännu inte har något vaccin mot.

Vi tackar Wasa Teater, skådespelarna och speciellt Nina för att åk 7-9 fick delta som samarbetspart i projektet som behandlat ett viktigt tema som berör!

Hållbarhetsveckan

Att uppmärksamma Österbottens hållbarhetsvecka har blivit en tradition. Skolans miljöarbetsgrupp planerade ett omfattande program som genomfördes och på olika sätt synliggjordes i skolan. I utställningsmontern fanns en

Foto: EBK

utställning om skräp i naturen som visade hur länge det tar för olika material att brytas ner. Tips på böcker inom temat fanns också. Det ordnades hållbarhetsbingo som alla kunde delta i. Vår restaurangchef Jonas ordnade så att vi varje dag under veckan bjöds på närodlade mellanmål i form av grönsaker och frukt. Liksom tidigare år samarbetade vi med specialsakkunniga Nora Backlund inom Nätverket Hållbarhetsveckan – landsbygden som vägvisare

https://hallbarhetsveckan.fi .

Utedagar

Intresset för att ordna skola utomhus har ökat med åren, speciellt som vi alltmera ser vikten och betydelsen av den verksamheten. Utedagar påverkas inte heller nämnvärt av pandemier, tvärtom har vi uppmanats att vistas utomhus i frisk luft. I de lägre årskurserna är uteskolverksamheten en vanlig företeelse som integreras på ett naturligt sätt i skolverksamheten. I årskurserna 7-9 är det mera vanligt att ordna särskilda utedagar och då av tradition en höstdag och en vintersportdag. I höstas startade vi förhoppningsvis en ny tradition då vi delade in årskurserna och åkte med sjuorna på tur runt Molnträsket, med åttorna till Iskmo-Jungsund vandringsled och med niorna runt Petsmo vandringsled. Att besöka och gå vandringsleder har ökat i popularitet i vårt land under pandemin. Tack vare

Foton från utedagar. Foto: EBK

en fin vinter kunde alla klasser ordna vintersportdagar både i närmiljön, på Öjberget och i Malax.

Högtider

En viktig del av skolans kulturfostran är firandet av högtider. Under de senaste åren har vi fått tänka om och tänka till och på nya sätt genomfört skolans fester. Självständighetsfestligheterna i skolan ordnades både utomhus för de yngre eleverna och inomhus med eleverna i årskurserna 7-9. De äldre eleverna firade i festsalen med tal av Adele Widell som går i nian och pianomusik av Netanel Hong i årskurs åtta. Programmet för de yngre eleverna arrangerades av årskurserna 3-4 och bestod av dikter, sång och musik. Nedan finns det fina självständighetstalet Adele höll för eleverna i högstadiet.

”I år firar vi 104 år sedan Finland blev självständigt. Dagens Finland är någonting våra förfäder endast kunde drömma om och vi skulle inte vara här idag utan deras ihärdighet och mod. Vi tar deras insats förgivet och ser det som en självklarhet att bo i ett av världens rikaste och lyckligaste länder. På måndagen firar vi en högtidlig dag då vi minns och hedrar alla de som stred för Finlands självständighet. De som riskerade sina liv för vår framtid. Varje år ska vi minnas dem, de som gjorde dagens Finland möjligt.

Det var inte bara våra förfäder som drömde och kämpade, även idag är det många som drömmer om att leva i ett land som Finland, i en rättvis demokrati där alla har en chans, oberoende kön, ursprung eller ekonomisk bakgrund. Vi får gå i en gratis skola och få en högkvalitativ utbildning och vi kan åka till sjukhuset utan att vara rädda för en dyr sjukhusräkning.

Här i Finland har vi det bra, mycket bättre än vad man ofta inser. Men hur kommer det då sig att unga (och människor över lag) inte mår så bra, känner prestationsångest eller depression? Om man har ett tak över huvudet, mat på bordet och en nära person som stöttar en och som man kan lita på? Då borde man väl egentligen ha det helt okej? Men för väldigt många är det inte så. En orsak kan vara pressen som uppstår från sociala medier.

Självständighetsfirande utomhus.

Foto: EBK

Det kan vara framtidsångest eller skolstress. Då man har det så bra som i Finland, börjar man tänka på andra, sekundära saker, som sitt utseende, sina hobbyer, sina framtidsplaner. Man oroar sig över att de inte är bra nog, att de inte räcker och att andra kommer döma en för allt man gör.

Men sluta bry dig om vad andra tycker! Ta itu med dina drömmar och se till att du själv är glad. Och jag vill att vi ska komma ihåg hur långt Finland som nation har kommit och hur långt VI ännu kan komma, om vi håller ihop. Trots allt hör vi samman och tillsammans är vi starkare. Glad självständighet!”

Adele Widell håller tal. Foto: EBK

Lucia och julfest 1-6. Foto: EBK

föräldrarna blev också en succé! Länk till festen fanns på skolans hemsida så att man där hemma kunde följa med festen.

Julfest nummer två hölls för högstadiet och gymnasiet som hybrid. Programmet sändes turvis från Kyrkoesplanaden till Hovrättsesplanaden och vice versa. Eleverna i årskurserna 7-9 och studerande i gymnasiet befann sig i två byggnader medan festen var gemensam. Vi fick njuta av fantastiska elev- och lärarprestationer.

Julfest 7-9. Foto: EBK

Som avslutning på höstterminen fick vi äntligen fira julfest alla tillsammans! Lördagens första julfest hölls med eleverna i årskurserna 1-6 i skolans festsal, alla samlade. Vi tjuvstartade med ett mäktigt luciaprogram åtföljt av jultablå och en svängig dans. Föräldraföreningens julmys med glögg på skolgården för

Vändagsträdet. Foto: EBK

Vändagen brukar föräldraföreningen 1-6 bjuda på för lågstadiets elever. I år blev det i form av en Vändagshälsning från skolan till alla! Tack till föräldraföreningarna som inspirerade till kompisträdet i 1-6 och för bullarna som föräldraföreningen 7-9 bjöd högstadieeleverna på. Eleverna i musiktillvalet kryddade dagen med musikframträdanden och elevcoachen i 7-9 uppmärksammade varje elev med ett hjärta!

Påskhögtiden syns på olika sätt i skolmiljön och eleverna deltar med att pynta och så påskgräs. Påskgudstjänsten för eleverna i årskurserna 1-6 kunde genomföras enligt planerna.

Påskgräs. Foto: EBK

Utländska gäster

Tidvis, då pandemin gav tecken på att ebba ut, hann vi få besök från andra länder. En grupp franska lärarutbildare besökte oss inom ett Erasmusprojekt sent i oktober. Det kändes plötsligt exotiskt med utländska gäster. Innan pandemin var det vardag med utländska besök och ibland kändes det till och med betungande.

I februari fick skolans rektorer glädjen att träffa fakultetens (FPV vid ÅA) nya gästprofessor i ämnesöverskridande pedagogik Søren Harnow Klausen (Syddansk Universitet i Odense). Tillsammans med Michaela Pörn och Mårten Björkgren från FPV kunde vi diskutera gemensamma ämnesöverskridande projekt. Vi presenterade glatt vårt koncept Kompetensveckan för Søren.

Under våren då pandemin ändrade former och restriktionerna lättade kunde vi välkomna lärarutbildare från Norge. Också gamla bekanta lärare från Härnösand som vi tidigare haft Nord Plus-samarbete med kom på besök.

Ovan: gäster från Frankrike.

Höger: gäster från Sverige och Norge. Foto: EBK

Maj månad

Maj månad brukar vara månaden med det mest avvikande programmet under läsåret. Så blev det i år igen! Vi har igen kunnat genomföra lägerskola. Vi har gästats av teatergruppen Taimine som bjöd på pjäsen Stormen för eleverna i 7-9, med fokus på klimatförändringen. Det har ordnats Stafettkarneval på Stadion i Helsingfors. Niorna har fått lära sig livräddning organiserat av Centralsjukhuset. De yngre barnen har åkt på vårutflykter, bland annat med båt till Granskär. Vårbalen för de avgående niorna ordnades igen i Academill, en omstartad tradition, som legat på is i två år.

Bildkavalkader med korta inlägg under läsåret finns på sociala medier: på skolans Facebook Vasa övningsskola grundskolan och instagramkontot vosgrundskola, bibliotekets instagramkonto vosbiblican, och Kompetensveckans instagram behindthescenes. Där bjuds trogna följare på glimtar ur vardag och fest i skolans värld.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki, rektor

ELEVVÅRD

Mångsidiga inslag i det förebyggande elevvårdsarbetet

Läsåret 2021–22 har varit ett exceptionellt läsår. Vi har minsann fått pröva ut olika sätt att fungera i vardagen för allas bästa.

Elevvårdsgruppen i den grundläggande utbildningen samlas regelbundet en gång i månaden kring aktuella utvecklingsfrågor som berör vår skolas verksamhet. Elevvårdsgruppens arbete har i år koordinerats av prorektor Annika Lassus. Gruppen har bestått av rektor Elisabet Backlund-Kärjenmäki, prorektor Kasper Hiltunen, elevhandledare Olivia Högnabba, skolcoach Lovisa Till, kurator Camilla Ahlroth-Enlund, psykolog Emilia Kronqvist, skolhälsovårdare Johanna Rosendahl, speciallärarna Susann Kalander, Anna Norrback, Jenny Norrgård, Sofia Mietala och Lena Grahn-Söderström. Ett samarbete med flera aktörer under läsåret bidrar till elevernas och personalens välmående. Ett tack till samarbetspartners inom social- och hälsovård, hjälpmedelscentralen, Valteri center för lärande och kompetens, ergo- och fysioterapin samt enheten för rusmedelsförbyggande arbete.

I år har fokus i den skolvisa elevvårdsgruppen också varit att kritiskt läsa skolans handlingsplaner som berör det förebyggande elevvårdsarbetet samt att utvärdera och uppdatera dem enligt behov. Under höstterminen tog vi i bruk en ny handlingsplan för ingripande i skolfrånvaro. Handlingsplanens syfte är att implementera modeller i vardagen för att i ett tillräckligt tidigt skede agera för att stärka elevens skolanknytning och skolnärvaro. Handlingsplanen innehåller en beskrivning av skolfrånvaro, en handlingsmodell och ett underlag för lärares samtal med elever och vårdnadshavare.

Skolans verksamhet och rutiner har aktualiserats och därför uppdaterades broschyren "Tillsammans tar vi ansvar". Broschyren ger vårdnadshavarna en djupare förståelse för den finländska skolan och de ansvarsområden som skolan, eleven och hemmet delar på. Broschyren uppmärksammas inför nästa läsår och den finns tillgänglig nu på fyra olika språk; svenska, engelska, arabiska och vietnamesiska.

Elevvårdsteamet 2021-2022. Foto: FotoAiraksinen Ab

Då handlingsplaner uppdateras och det förebyggande elevvårdsarbetet verkställs behöver deltagarna i elevvårdsgruppen kunskap och inspiration av sakkunniga och experter som representerar olika områden. Projektet "OPPI – En gemensam skola för alla" har koordinerats av Vasa stad och förutom Vasa övningsskola har deltagare från skolor i Vasa, Korsholm och Laihela deltagit i utvecklingsarbetet. Inom projektet har varje skola valt olika inriktningar och teman för sitt utvecklingsarbete. Den 15 december 2021 ordnades ett seminarium där utvecklingsarbeten presenterades. Under tillfället fick vi höra anföranden kring teman såsom skolfrånvaro, trestegsstöd, att möta och stöda utmanande elever, speciallärarens årsklocka, särskilt prioriterade områden, elever med annan kulturell bakgrund, samarbete med hemmen och lösningsinriktade metoder. Inom projektet har även fortbildning ordnats för rektorer under temat "Leda stöd för lärande".

Som en insats för att ge flera personer möjlighet att nås av information, nyheter och goda modeller har vi under läsåret arrangerat så kallade personalutbildningar. Sakkunniga har inbjudits kring olika teman till varje tillfälle som hållits på Zoom under en timmes pass. Tillfällena har lockat 60–80 deltagare per gång. Nedan finns en sammanställning över personalfortbildningarna.

Tema: Psykisk ohälsa i en familj.

Sakkunniga Anette Rönnlund-Nygård (USM) och Anna Håkans (FinFami).

Tema: Integration av barn och unga med annan kulturell bakgrund.

Sakkunnig Emina Arnautovic, integrationssakkunnig.

Tema: Skolfrånvaro.

Sakkunnig Jenny Sjöström, handledande lärare vid Valteri center för lärande och kompetens.

Tema: Skolans samarbete med socialarbetare.

Sakkunnig Jaana Laine, socialarbetare.

Tema: Olikheter är en rikedom - språkmedveten undervisning, kommunikation med hemmen med annan kulturell bakgrund samt hur man inkluderar elever med annan kulturell bakgrund.

Sakkunnig David Skagersten.

Tema: Check in – check out-modellen.

Sakkunnig Henrik Husberg, Niilo Mäki institutet.

Tema: Skolfrånvaro - resultat från skolfrånvaroundersökning.

Sakkunnig Katarina Alanko, psykolog, forskare vid Åbo Akademi.

Åse Fagerlund från Folkhälsan höll workshopar för årskurserna 5–9. Åse deltog online och eleverna deltog i klassen. Temat var GRIT – om att vara uthållig och att utveckla förmågan att kämpa mot mål som är viktiga för en själv. Under workshoparna gjorde eleverna övningar, till exempel för att fundera på delsteg de kan lägga upp för sig själva för att nå ett mål. Åse gav eleverna i uppgift att att de skulle intervjua en vuxen om hens GRIT.

Under vårterminen fortbildade PEPP-koordinator Katja Turpeinen, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik, alla lärare i rusmedelsförebyggande arbete enligt den evidensbaserade PEPP-modellen. Elevvårdsgruppen arbetade vidare med inspiration från fortbildningen och påbörjade uppdateringen av skolans handlingsplan för rusmedelsförebyggande arbete. https://www.pepp.fi/hem

Elever med annan kulturell bakgrund

Projektet OPPI - En gemensam skola för alla tar även fasta på kommunikation med familjer med annan kulturell och språklig bakgrund. I takt med att antalet elever med ett annat hemspråk än svenska ökar, så ökar även behovet av att hitta fungerande samarbetsformer med elevernas vårdnadshavare.

Vårdnadshavarna behärskar inte språket, men inte heller tekniskt användningen av de kanaler genom vilka information ges, tex Wilma. Tolkningstjänster används kontinuerligt enligt behov, men förhoppningar finns om att kunna tillgodose vårdnadshavare med videoinstruktioner om användningen av Wilma på eget hemspråk.

I samband med ”Övis delar”-tillfället den 3 november 2021 arbetade lärarkollegiet kring utmaningar, behov och lösningsförslag kring kommunikation mellan skolan och elever och familjer av varierande kulturell och språklig bakgrund. Många goda iakttagelser gjordes och dokumenterades i en Padlet. Resultaten har presenterats under lärarmöten.

Samarbetet med Haga skolas lärare för förberedande undervisning, David Skagersten, har resulterat i en större framförhållning vad gäller nya elever. Informationsgången mellan skolorna löper smidigare, vi får information om nya elever i ett tidigare skede och kan arbeta för en mera förutseende och ändamålsenlig integrering. Nya elever i åk 7–9 har under läsåret inlett sina studier vid Vasa övningsskola genom att delta i undervisningen två dagar per vecka under en period innan de egentliga studierna inleds. Förfaringssättet har uppskattats av både elever och vårdnadshavare.

Rastaktiviteter och lekledare

Lekledarna i årskurserna 5–6 ordnade aktiverande program för de yngre eleverna under rasterna. Detta gjordes i syfte att stärka samhörigheten och gemenskapen mellan årskurserna. Lekledarna, eller rastcoacherna som de också kallades, höll lekar för främst elever i årskurserna 3–4 under deras gemensamma rasttider. Lekarna var uppskattade av de yngre i skolan och rastcoacherna gjorde ett bra jobb för att locka med de yngre i lekarna. Ibland kunde närmare 20 barn delta i lekarna. Eleverna i femman och sexan kunde följa och fylla i ett rastcoachbingo efter varje lekrast de höll.

Lugna rummet

Lugna rummet har öppet i skolan under matraster tre dagar i veckan under våren. Lugna rummet är en plats som elever i 7–9 kan besöka om de vill tillbringa rasten i ett tystare utrymme i skolan. Eleverna kan spela brädspel, delta i skolcoachens aktiviteter eller bara chilla.

Taleen Saaed och vårdnadshavaren Shirene Abdulrahman besöker skolan vid inskrivningen. Foto: Lena Grahn-Söderström

Rastcoachbingo. Foto: Lovisa Till

Lekledare "in action". Foto: Lovisa Till

Elevhälsan

Under läsåret har Camilla Ahlroth-Enlund jobbat som skolkurator, Emilia Kronqvist som skolpsykolog och Johanna Rosendahl som skolhälsovårdare för åk 1–9. Tidigare har elevvårdstjänsterna ordnats av Vasa stad, men vid årsskiftet flyttades personalen över till Österbottens välfärdsområde. Skolkuratorn och -psykologen har under året också arbetat inom elevvården i en förskola i staden och skolpsykologen har också arbetat vid en annan av stadens skolor. Kuratorn och skolpsykologen arbetar med individuella elevärenden, förebyggande elevvårdsarbete, konsultativt arbete och samarbetar med olika aktörer utanför skolan. Skolhälsovårdaren arbetar med att följa upp elevers uppväxt och utveckling samt främjande av hälsa och välmående. Vid behov erbjuds handledning till fortsatta undersökningar och vård. Elevhälsan strävar till att ha låg tröskel för kontakt med eleven och familjen/vårdnadshavare.

Läsåret har präglats av oförutsägbarhet, vilket märkts både i de individuella kontakterna och i skolan i stort. Osäkerheten kring pandemin har fortgått och likaså kriget i Ukraina som medförde förändringar i världsläget har präglat elevvårdsarbetet. Arbetet kring den ökade skolfrånvaron har blivit ett allt viktigare fokusområde och kartläggningsinstrumentet ISAP har i en högre grad än under tidigare läsår använts för att upptäcka olika orsaker bakom skolfrånvaro.

Elever och personal har p.g.a. sjukdom eller karantäner varit borta från skolan och därför har arbetsdagarnas innehåll förverkligats flexibelt. Elevvårdspersonalen har mindre än tidigare kunnat arbeta med förebyggande arbete i klasserna p.g.a. de rådande restriktionerna. De individuella elevärendena har i stället utgjort en större del av arbetet. Deltagandet i skolningar har främst ordnats i form av webbseminarier.

Under våren 2021 utförde Institutet för hälsa och välfärd en longitudinell enkät ”Hälsa i skolan”. Elever i årskurs 4 och 5 samt elever i årskurs 8 och 9 deltog i enkäten. Positivt är att en stor del av barn och unga tycker om att gå i skola och de verkar vara nöjda med sitt liv i allmänhet men å andra sidan verkar känslan av ensamhet ökat. I resultaten framkommer att barn- och ungdomars psykiska illamående och problem i den mentala hälsan ökat oroväckande under coronatiden. Speciellt flickors välbefinnande verkar ha minskat jämfört med tidigare enkäter. Även social ångest är allt vanligare och något som kommer att innebära större behov av stöd framöver. Upplevelsen av att ha fått hjälp av elevvården har dock ökat. Behovet av förebyggande hälsovård samt stöd i föräldraskapet är fortsatt stort i och med att det framkommer brister i de vardagliga rutinerna, så som sömn-, mat- och motionsvanor.

Två diagram från Hälsa i skolan

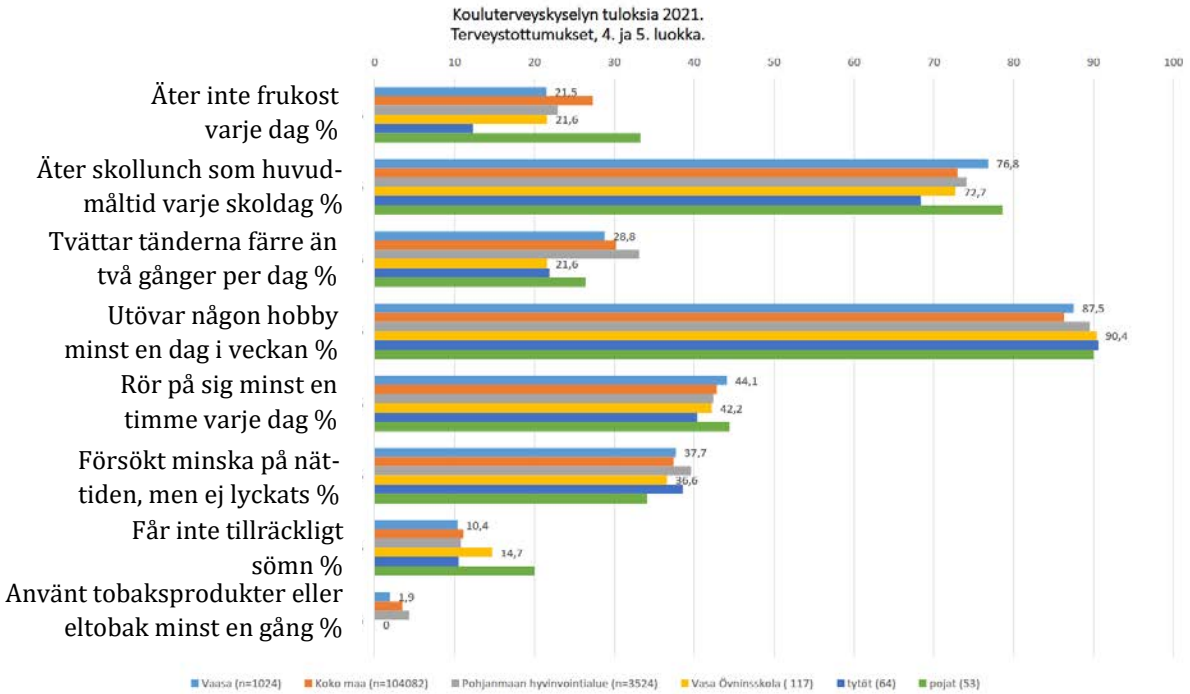

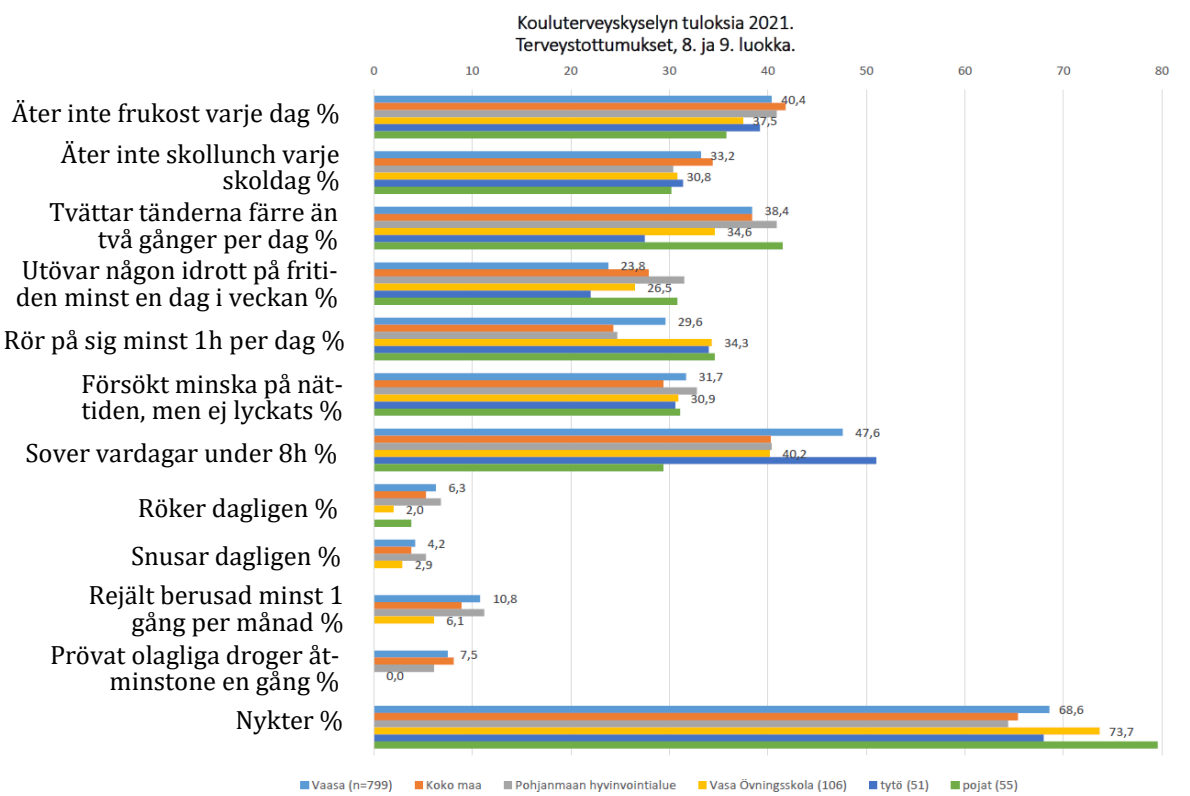

SPECIALUNDERVISNINGEN I ÅK 1-9

Specialundervisningen har under läsåret fortsatt att stödja elever med många olika slag av stödbehov. Läsårets tema "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" har genomsyrat arbetet och satt fokus på de områden som är centrala för specialundervisningen. Vi har strävat efter varierade arbetssätt och en ändamålsenlig fördelning av resurserna. Fokusområden i undervisningen oberoende av ämne har varit differentiering och ett språkutvecklande arbetssätt. Som en variant av differentiering har vi under läsåret arbetat fram rutiner för studier enligt individuell studietakt för att kunna erbjuda eleverna individanpassad undervisning på rätt nivå. För elever med hög frånvaro har vi även kunnat erbjuda stöd i form av undervisning utgående från särskilt prioriterade områden. I vårt arbete har stor vikt lagts vid att stöda och hjälpa eleverna att bli medvetna om sitt lärande samt att själva hitta en aktiv och självreglerande roll i sin kunskaps- och färdighetsutveckling.

Våra fokusområden GRIT, kultur- och språkmedvetenhet samt främjandet av skolnärvaro har genomsyrat den specialpedagogiska verksamheten under läsåret. Åse Fagerlund har inspirerat eleverna i åk 5–9 att bibehålla samt återerövra sin lust till lärande samt lära sig värdera arbetsinsats snarare än resultat. Arbetet enligt Handlingsplan för ingripande i skolfrånvaro har prioriterats för elever med hög skolfrånvaro, där tidiga insatser är nödvändiga.

Jenny Norrgård, Anna Norrback och Susann Kalander har fungerat som speciallärare i åk 1 –6 och Sofia Mietala och Lena Grahn-Söderström i åk 7–9. Tack vare extern finansiering kunde Sara Johansson anställas som speciallärare med en arbetstid på 50 % under perioden 25.10.2021-4.6.2022 i åk 7–9.

S2-språkstöd en timme i veckan har erbjudits elever med annat modersmål än svenska. Stödet har getts av Susann Kalander (åk 1–2), Sara Johansson (åk 3) och Anna Norrback (åk 4). Johanna Hedström och Jenny Norrgård har ansvarat för S2-undervisningen av åk 5–6.

Speciallärarna har under läsåret deltagit i personalutbildningen inom OPPI-projektet kring inklusion och en gemensam skola för alla. Ett led i detta arbete är att bättre lyckas med att inkludera vårdnadshavare med annan språklig och kulturell bakgrund i skolans verksamhet. På åk 7–9 har vi administrerat och deltagit i nationella (ILS 2 – Niilo Mäkis uppföljning av finlandssvenska elevers läs-skriv- och benämningsfärdigheter) testningar.

I åk 1–6 har Samra Becic, Anna-Karin Berg, Joacim Bertlin, Evgenia Bos, Matilda Byström, Johanna Hedström, William Holm (civiltjänstgörare), Ivar Malm, Ann-Helen Omars, Ann-Helen Revahl, Carolina Svartsjö och Joakim Welroos fungerat som elevassistenter. I åk 7–9 har Maria Lagström fortsatt arbetet som elevassistent. Från och med oktober 2021 har Kim Martin fungerat som assistent i åk 7–9. Läxläsningen i åk 7–9 har skötts av Joakim Welroos, Ivar Malm och William Holm. Lovisa Till har fungerat som skolcoach i åk 5–9.

En drake flyger bäst i motvind. Inom specialundervisningen vill vi lyfta eleverna och ge dem verktyg och stöd att möta motvindar i skolvardagen.

SPEC 1–9 Praktikstuderande. En annan drake på besök under S3-praktiken 2022. Foto: Susann Kalander

KIVA SKOLA

KiVa Skola är ett åtgärdsprogram mot mobbning. Med hjälp av programmet vill vi minska och förebygga förekomsten av mobbning i vår skola. Varje år presenteras KiVa Skola-programmet för eleverna i både årskurs 1–6 och årskurs 7–9. Lärarna har informerats om KiVa-teamets verksamhet under lärarmöten och vårdnadshavarna har informerats under höstens föräldramöten. I åk 1–6 har vi väneleverbland eleverna i de äldre årskurserna, vars uppgift är att hjälpa KiVa-teamet i deras jobb. Väneleverna träffas ett par gånger under terminen. I år har teamet i åk 1–6 bestått av Minna Rimpilä, Martina Wilhelms och Henrik Friberg och i åk 7–9 av Sandra Bernas, Jennie Barck, Joel Storgård och Pontus Särs.

KiVa-teamets huvudsakliga uppgift är att utreda eventuella mobbningsfall. KiVa-teamet har följt programmets riktlinjer för hur det specifika utredningsarbetet med enskilda mobbningsfall skall skötas. Teamet inom 1–6 har också sammankallat väneleverna några gånger under läsåret för att diskutera skolvardagen. Under mötena har väneleverna upplyst KiVa-teamet kring eventuella konflikter som har uppstått i deras klass eller bråk och tjafs mellan skolkompisar under rasterna. KiVa-teamet ansvarar även för den årliga KiVa- kartläggningen som görs i klasserna i mars månad.

Inom KiVa-skolaprogrammet finns det färdiga lektionspaket som eleverna i åk f-6 har jobbat med under lektionstid med sina klasslärare. I åk 7–9 är det främst klassföreståndarna som har jobbat med KiVa-skolamaterialet i sina klasser. Lektionerna har innehållit diskussioner, grupparbeten, kortfilmer om mobbning samt värderings- och rollspelsövningar. Även flera ämneslärare jobbar kring frågor som stöder KiVa-teamets arbete. Det kan gälla t.ex. gruppdynamik, känslor, kommunikation och självkänsla. Det centrala målet med arbetet på klassnivå är att påverka eleverna så att de i stället för att stöda mobbaren ställer sig på den utsattes sida och visar att de inte godkänner mobbning.

Aktuellt under läsåret

I samband med att resultaten i THL:s undersökning Hälsa i skolan publicerades, lyftes frågan om förekomsten av mobbning bland skolans elever, och resultaten diskuterades under olika lärarmöten på våren. Vi konstaterade att det finns behov av kontinuerlig fortbildning och kollegial samsyn för att förebygga och ingripa mot mobbning och trakasserier i skolvardagen.

Första skoldagen. Spännande för fler än en. Foto: EBK

ELEVKÅRSSTYRELSERNA

Åk 1-6

Klasserna i 1–6 har demokratiskt valt en elev som representerat den egna klassen i elevkårens styrelse. Syftet med elevkårsverksamheten är att väcka elevernas intresse för att utveckla den egna skolan. Representanten har framfört den egna klassens åsikter och diskuterat i klassen aktuella ärenden som behandlats i elevkåren. Under läsåret 2020–2021 har elevkåren arbetat med bland annat följande:

Att främja en positiv verksamhetskultur

Deltagit i matmöten

Hungerdagsinsamlingen

Timplanen och lekoteket

Styrelsen har fungerat som en länk mellan föräldraföreningen och elevkåren

Styrelsen har sammankommit ungefär 3 gånger per termin.

1a Eeva-Kaisla Vuohijoki, Nelson Vuorenmaa-Buck (Eva Hamish, Noelia Nordlund)
1c Teddy Nyberg (Ellis Bozgeyik)
1-2b Elliot Granlund (Elna West)
1-2En Adele Grönroos (Linnea Still)
2a Oskar Moberg, Lykke Ekman (Amélie Kämärä Max Pakka)
3a Sara Kronqvist, Linh Tran (Ylva-Li Back)
3-4b Adrian Antell (Isabel Rimpilä)
3-4En Maria Andersen
4a Saga Seikkula (Rebecka Östergård)
4c Mila Westermark
5a Molly Carlsson
5c Leo Stenbacka (Nea Hokkanen)
5-6b Matilda Mattson (Emil Arvola Ellie Alin)
5-6En Ella Gassner (Della Hintermeyer)
6a Casper Filppula
6c Jimmy Nguyen
Som handledande lärare för 1-6 fungerade Fred Holmsten.

Elevkårsstyrelsen i åk 1-6. Foto: Fred Holmsten

Åk 7-9

7a Max Marius Humberset, Luciano Molesini
7b Lotta Granqvist, Agnes Klockars
7c Ewan Simons, Elizabeth Borgmästars
8a Emilia Pajukangas, Ana Stenman
8b Lara Hussein, Hanna Illman
8c Asta Sharma, Netanel Hong
9a Tim Hagström, Nataniel Björkholm
9b Oskar Teir, Valter Klockars
9c Adele Widell (ordf), Elvira Svedman (vice ordf)

Årets elevkårsstyrelse har detta läsår haft möten en till två gånger per månad. Styrelsens ordförande Adele Widell har lett mötena ibland på distans, ibland i en slags hybridvärld och ibland på plats i samma utrymme. Vi har fått vara flexibla.

Två styrelsemedlemmar deltog i Finlands Svenska Skolungdomsförbunds Toppmöte i Tammerfors 3-5.12.2021.

Styrelsen har ordnat innebandyturnering i vanlig ordning men turneringen ordnades årskursvis istället för att alla klasser spelade mot varandra. Det var en bra kompromiss. Innebandyturneringen är en viktig tradition i vår skola. Den stärker ”skolandan”.

Världscancerdagen uppmärksammades genom att eleverna uppmanades klä sig i någonting rosa och elevkårsstyrelsen delade ut rosa munskydd dagen till ära. Eleverna samlade samtidigt in frivilliga ekonomiska bidrag som donerades till avdelningen för cancer och blodsjukdomar i Vasa.

Elevkårsstyrelsen har representanter i skolans direktion, Kajsa West är ordinarie medlem och Valencia Martinez Kenneth är ersättare. Direktionen tillsatte en arbetsgrupp som funderade över hur vi ska dela ut stipendier i framtiden. I den arbetsgruppen ingick Adele Widell och Elvira Svedman.

Elevkårsstyrelsen har funderat på resultatet från THL:s hälsa i skolan undersökning samt förstörelsen som skett i skolan på grund av TikTok-utmaningar.

Elevkårsstyrelsen har en representant i Ungdomsfullmäktige, Netanel Hong.

Stina Ahlmark

Elevkårsstyrelsens handledande lärare

FÖRÄLDRAFÖRENINGARNA

Årskus 1-6

Föräldraföreningen vid Vasa Övningsskolas lågstadium r.f har som syfte att främja samarbetet mellan hem och skola, föräldrar och lärare samt att stöda elevernas fritidssysselsättning. Detta görs genom olika evenemang, klubbar och införskaffningar.

Även detta verksamhetsår präglades delvis av coronarestriktioner så föräldraföreningen ordnade verksamhet i mån av möjlighet. Under hösten 2021 ordnades en online föreläsning med Linda Mannila om hur det är att vara förälder i en digital tid. Föräldraföreningen sporrade elevernas läsning genom att fortsätta erbjuda åk 4-6 tillgång till ebban.fi och bidra med läskompisar, i form av tyngddjur till skolans bibliotek. Även detta år skedde beställningen av den traditionella Övis -hupparen i samarbete med elevkåren. I samband med julfesten kunde föräldraföreningen ordna glöggmys för föräldrar och barn ute på skolgården, ett mycket välbesökt och lyckat evenemang.

På vändagen uppmuntrade föräldraföreningen alla elever att tillsammans skapa ett vänskapsträd som sattes upp i skolans matsal. I maj hade föräldraföreningen glädjen att äntligen få ordna disco på skolan för åk 1-4. Föreningen medverkade även på öppethus-dagen i maj samt bidrog med en extra buss till Stafettkarnevalen som möjligjorde att fler elever fick vara med.

/Anna

Glöggmys för föräldrar och barn ute på skolgården. Foto: EBK

Årskurs 7-9

Hem och skola för 7-9 har som mål att aktivt arbeta för ett gott samarbete mellan hemmen och skolan. Vi vill främja en fungerande dialog och skapa ett aktivt nätverk där föräldrarna spelar en viktig roll, både i kontakten till skolan och till andra föräldrar.

Läsåret 2021-2022 satsade föreningen på att stödja förbundet för Hem och skolas temaår Fokus må bra. Styrelsemedlemmar har deltagit i olika utbildningar och träffar som förbundet ordnat, på vår Facebooksida ha vi lyft förbundets olika inlägg och även marknadsfört de online evenemang som förbundet ordnat så att alla våra medlemmar kunnat ta del av dem. Vi hoppas att vi nästa läsår kan ordna egna evenemang på temat där vi alla kan träffas på riktigt efter flera år på distans.

Hem och skola dagen den 24.9 firades med tur på våra vackra vandringsleder, sjuorna gick runt Molnträsket, åttorna gick runt Iskmo-Jungsund vandringsled och niorna gick runt Petsmo vandringsled. Efter en fin vandring grillades korv och marshmallows, flera föräldrar deltog och föreningen bjöd på marshmallows.

För att uppmärksamma våra duktiga elever som kämpar på trots de utmaningar som kommer med pandemin bjöd vi i föreningen dem på bullar på vändagen.

Föreningen stöder aktivt elevkåren och skolans vänelevsverksamhet. Bland annat genom att ge ekonomiska bidrag men även i konkreta former som exempelvis olika typer av klubbar.

Även om våra barn går i högstadiet och börjar bli stora är det viktigt att föräldrarna är med och engagerar sig i deras skolgång. Tillsammans kan vi skapa den guldkant som ger extra glädje i skolvardagen.

Korvgrillning vid Petsmo vandringsled. Foto. EBK

SKOLBIBLIOTEKET BIBLICAN

Sedan ett antal år tillbaka är vårt skolbibliotek ihopkopplat med Vasa stadsbibliotek, men i en sluten enhet. I och med att vi här i VÖS är anslutna till stadsbiblioteket, så görs alla boklån med ett och samma bibliotekskort.

Biblioteket är bemannat alla skoldagar. Under läsåret har eleverna i åk 1-6 regelbundna bibliotekstider med boklån och läsmys i läslandet. Åk 7-9 har besökt Biblican vid behov.

Biblioteksgruppen har under läsåret fortsatt med att utveckla vårt skolbibliotek.

Under läsåret har två temaveckor gått av stapeln. I november 2021 med temat ”Harry Potter och andra magiska figurer” och sedan i april 2022 ”Läsglädjevecka” med bl a besök av läsambassadör Amanda Audas-Kass.

Höstlov blev läslov under sloganen ”Är du utan att göra - läs en bok”.

Bokbeståndet förnyas kontinuerligt och gamla böcker avskrivs.

Vårt skolbibliotek finns också på instagram under #vosbiblican.

Biblioteksgruppen

genom Helena Svarvar

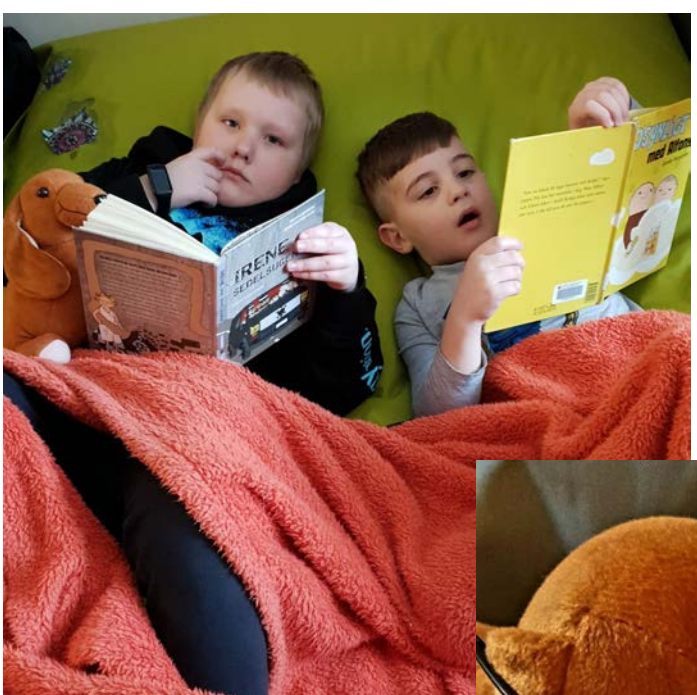

Läskoncentration.
Foto: Helena Svarvar

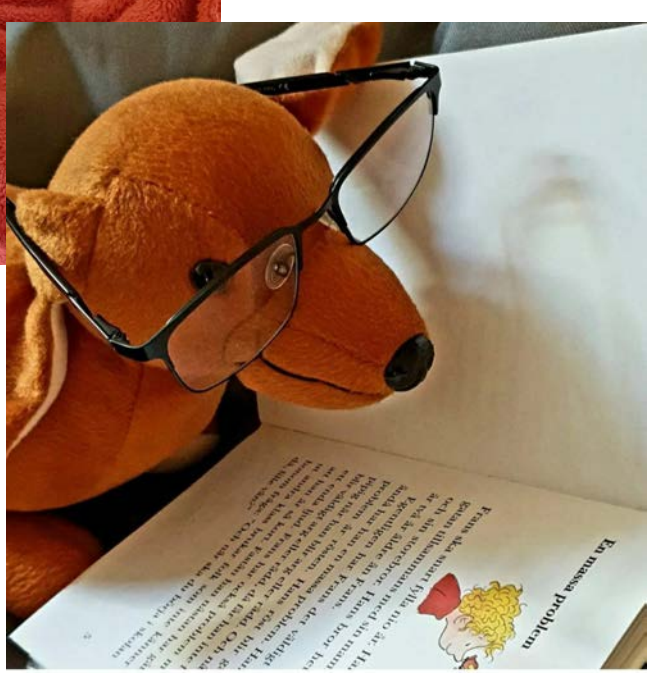

Läshunden testar brillorna.
Foto: Helena Svarvar

Uppskattat besök av läsambassadör Amanda Audas-Kass under läsglädje-veckan i april 2022. Foto: Helena Svarvar

Utebibban gjorde succé. Foto: Helena Svarvar

KLUBBAR

Skolans klubbverksamhet som arrangeras utanför lektionstid på eftermiddagar är en uppskattad verksamhet. Verksamheten stöder barnens och de ungas delaktighet. Eleverna får bekanta sig med nya fritidssysselsättningar som förhoppningsvis skapar intresse för meningsfulla aktiviteter på fritiden.

För klubbverksamheten söker skolan årligen finansiering från främst Utbildningsstyrelsen. Nytt för i år är vårt samarbete med Vasa stad kring klubbarna enligt Finlandsmodellen. Finlandsmodellens huvudsakliga mål är att öka barns och ungas välmående. Syftet är att det ska vara möjligt för alla barn och unga att i samband med skoldagen ha en hobby som de tycker om och som är avgiftsfri.

Även under detta läsår har det funnits utmaningar med att ordna klubbverksamheten då pandemin tvingat oss att hålla pauser och att bilda elevgrupper på ett pandemisäkert sätt.

Exempel på klubbar under läsåret har varit en finskaklubb för eleverna i årskurserna 1-2, matlagningsklubbar, tyskaklubb, bollklubb, problemlösning och poesi. I år har vi kunnat erbjuda 3D-printning och klättring som nya klubbar. De nya klubbarna har haft många deltagare.

Många av våra anställda i personalen ansvarar för klubbverksamheten men vi har också haft möjlighet att engagera experter utanför skolan.

Mellanmålsklubb för åk 3-4. Foto: Joakim Welroos

Full aktivitet i klubbarna 3D-printning och klättring. Foto: EBK

CLIP IN
CLIP IN

LEGO
LEGO
Ab 9 Jahre
A partir de 9 ans
Dai 9 anni
Vanaf 9 jaar
A partir de 9 años
Fra 9 år
From 9 years
9-vuotiaista alkaen
Från 9 år

Klubben "Mekaniska experiment med lego". Foto: Joacim Bertlin

STAFETTKARNEVALEN 2022

Efter två år med inställda stafettkarnevaler återvände karnevalen 20-21.5.2022 till Stadion i Helsingfors. Glädjen var stor bland alla som deltog.

Foto: Jan Alin.

8 x 50m mixed, guld
Linn Latvala
Mio Hansen
Naomi Englund
Adrian Helsing
Esmeralda Vuorenmaa -Buck
Lenny Holmsten
Lily Kronqvist
Richard Baseme

12 x 80m mixed, guld
Casper Filppula
Isabella Envik
Richard Baseme
Arlene Baseme
Eddie Wallin
Vanja Gädda
Carsten Mutiganda
Isabella Hudd
Simon Haslecker
Arlette Baseme
Janec Lagström
Matilda Finneman

5 x 80m, silver
Eddie Wallin
Carsten Mutiganda
Nelson Lundberg
Casper Filppula
Janec Lagström

5 x 80m flickor, brons
Matilda Finneman
Arlene Baseme
Isabella Hudd
Vanja Gädda
Isabella Envik

Hejarklacken åk 7-9. Foto: Julia Carlsson

FCLab.fi - LEARNING LAB VASA

FCLab.fi-projektet (Future Classroom Lab Finland) är ett unikt nätverk med aktörer från alla Finlands övningsskolor. FCLab.fi-nätverket är en del av European Schoolnet som främjar användningen av undervisningsteknik och utvecklar ny pedagogisk praxis. Nätverket anordnar regionala och nationella utbildningar om utveckling och utformning av lärmiljöer, ny teknik, programmering, maker-aktiviteter etc. Dessutom bedriver nätverket affärssamarbete och deltar i olika seminarier och evenemang inom området hemma och utomlands.

Kasper Hiltunen och Lars Broman representerar projektet vid Vasa övningsskola. Nedan några plock ur verksamheten under läsåret:

Under läsåret hade nätverket ett samarbete med det amerikanska robotikföretaget Sphero. Fem övningsskolor, bland dem Vasa övningsskola, fick en uppsättning programmerbara robotar av modellen INDI som vi sedan utvärderade tillsammans med undervisande lärare och elever i åk 1–2. I vårt samarbete ingick också att översätta och sakgranska en lärarhandledning om INDI. Tanken med lärarhandledningen är att lärare i Finland och Sverige lätt ska kunna ta in INDI-robotarna i sin undervisning.

Nätverket har haft regelbundna träffar via Zoom men vi har också haft möjlighet att ordna fyra fysiska träffar under läsåret i Helsingfors, Vasa, Tallinn och Joensuu. Det är oerhört värdefullt att få nätverka med kolleger från andra övningsskolor och få en insyn i deras verksamhet.

Inom projektet skrev vi också en artikel till övningsskolornas gemensamma eNorssi-tidskrift. https://enorssi.fi/oppimis-ja-toimintaymparistojen-kehittaminen-harjoittelukouluissa-iii/ I artikeln tas fasta på kopplingen mellan making och slöjd. Det finns tydliga likheter mellan hur läroämnet slöjd

FCLab möte i Helsingfors. Foto: Kasper Hiltunen

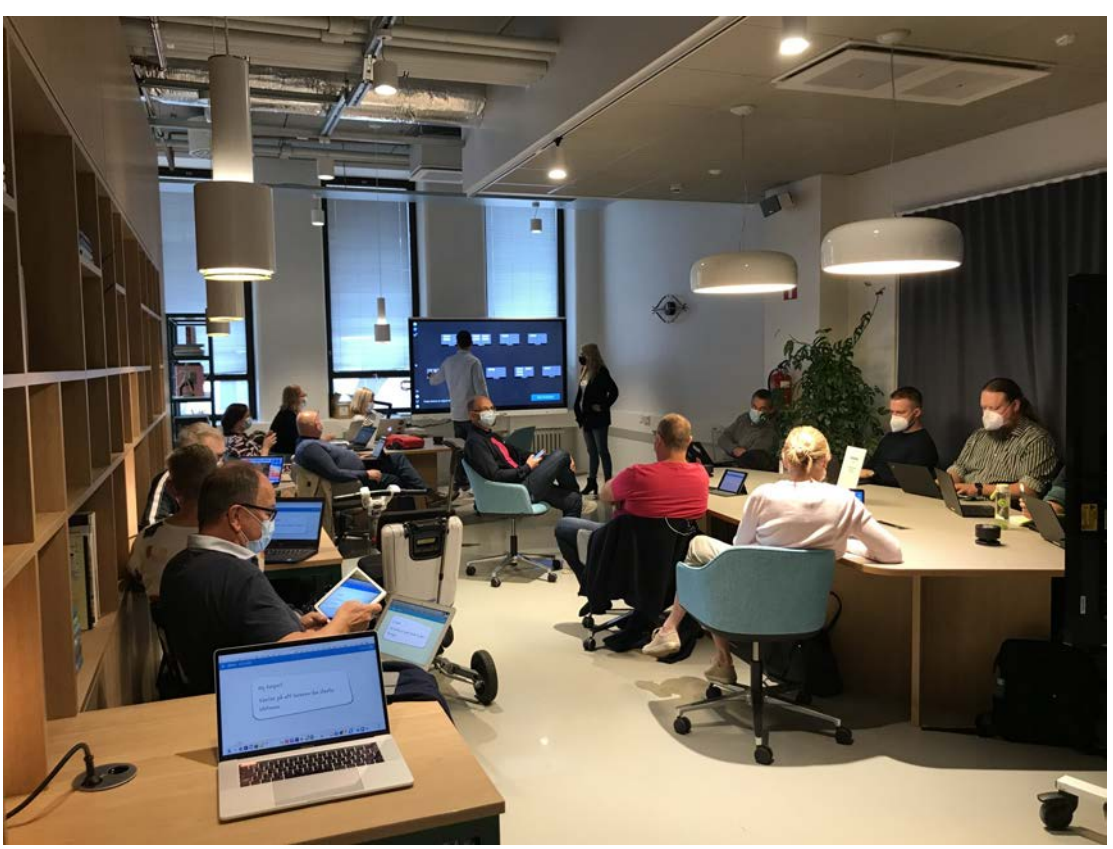

Elevagenterna överräcker läsplattorna till Fylgia. Foto: Lars Broman

beskrivs i de nationella läroplansgrunderna och den verksamhet som beskrivs som making. Därför känns det i vårt sammanhang rimligt att diskussionen om making i skolan kopplas ihop med utvecklandet av slöjdämnet. Artikeln belyser, genom fem praktiska exempel, hur eleverna i årskurs 3-9 vid Vasa övningsskola genom olika återkommande slöjdprojekt får bekanta sig med och tillämpa teknik såsom 3D-printning, laserskärning, robotik, programmering och elektronik. I exemplen använder vi en fyrfältsmatris för att strukturera lärarens och elevens tankeprocess genom att synliggöra de kunskaper, färdigheter och fostrande mål som de enskilda projekten innefattar. Artikeln publiceras i samband med eNorssis vårdagar i slutet av april.

I samband med att skolans elektroniksal skulle renoveras till ett gym, blev vi tvungna att komprimera slöjdens lärmiljöer samt tänka om funktionerna i skolans slöjdsalar. Tack vare FCLab-projektet kunde vi bolla idéer med de andra i nätverket samt reservera arbetstid för att flytta material och maskiner.

Läs mer om på projektet på www.fclab.fi/vaasa

Elevagentverksamheten som startades för några år sedan som ett projekt finansierat av utbildningsstyrelsen, tog slut sommaren 2021. För att inte en inarbetad verksamhet skulle ta slut fortsatte vi med den under FCLab.

Även i år ställde covid-19 till det för att kunna ordna gemensamma träffar för elevagenterna. Under höstterminen höll vi några där de bekantade sig med vissa mobilapplikationer.

Under ett möte med IT-gruppen grubblade vi på vad vi kunde göra med våra gamla läsplattor som fungerade men som hade så pass lite minne att de inte hade plats med applikationer som behövdes för undervisningen. Det föreslogs att vi kunde donera några läsplattor till ett äldreboende. Efter att vi fick klartecken från boendet, traskade jag, Lars, med tre elevagenter för att ge läsplattorna. Förutom representanter för äldreboendet fanns också två seniorer som tog emot oss. Vasabladet var på plats för att dokumentera tillfället för en artikel.

MOFI-STIGEN
En handbok för mofi-lärare i 1-9

Annika Lassus och Åsa Löf fortbildar. Foto: Ida Rebers

Handboken Mofi-stigen är ett resultat av forsknings- och utvecklings-projektet Mofi 2.0, med målet att utveckla undervisningen i modersmålsinriktad finska (mofi) inom den grundläggande utbildningen i svenskspråkiga skolor i Finland. Projektet genomfördes 2018 –2021 som ett samarbete mellan fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi, Vasa övningsskola och Enheten för den svenskspråkiga verksamheten vid Utbildningsstyrelsen. Som grund för projektet var kartläggningen av undervisningen i finska i de svenskspråkiga skolorna som utfördes av Enheten för den svenskspråkiga verksamheten vid Utbildningsstyrelsen våren 2018.

Handboken riktar sig i första hand till klasslärare som undervisar i mofi i årskurserna 1–6 och ämneslärare i finska i årskurserna 7–9. Handboken innehåller forskningsbaserade texter och förslag på undervisningshelheter som stöd och inspiration för mofi-undervisningen. Områden som ämnesövergripande arbete, differentierad undervisning och

mångsidig bedömning kan ge stöd till fler lärare än mofi-lärarna. Förhoppningen är också att utbildningsanordnare tack vare handboken tydligare kan identifiera möjligheter till kontinuerliga satsningar för att stödja utvecklingen av mofi-undervisningen på bred front.

Länk till Mofi-stigen - En handbok för mofi-lärare i 1–9

https://research.abo.fi/en/publications/mofi-stigen-en-handbok-f%C3%B6r-mofi-l%C3%A4rare-i-1-9

Kompetensutvecklingen ”Reppu selkään ja menoksi – mofi-polku kutsuu!” arrangerades som ett samarbete mellan Åbo Akademi och Vasa övningsskola våren 2022. Annika Lassus och Åsa Löf fungerade som huvudplanerare och – fortbildare för ett fyrtiotal mofi-lärare 1 -9 från Svenskfinland som deltog i kompetensutvecklingen. Innehållet tog avstamp i Mofi-stigen – En handbok för mofi-lärare i 1–9 och kompetensutvecklingen innehöll inlägg av sakkunniga, kollegiala kompetenshöjande diskussioner och mångsidiga uppgifter. Teman som berördes under kompetensutvecklingen var:

+ Litteratur i mofi-undervisningen

+ Multilitteracitet; läs- och skrivstrategier med fokus på kunskapsspråk

+ Byggstenar för målbaserad mofi-undervisning

+ Differentierad undervisning för ökad delaktighet

+ Ämnesövergripande undervisning för ett stärkt kunskapsspråk

+ Mångsidig och aktiverande bedömning av elevers lärande och kunnande

Syftet var att väcka deltagarnas fortsatta intresse för den egen kompetensutvecklingen inom mofi och ge möjligheter för vidare nätverkande samt att ge en större beredskap att planera och genomföra mofi-undervisning med mångsidig bedömning av elevers lärande och kunnande.

Vår förhoppning är att vi lyckas bidra med en ökad förståelse av och medvetenhet om vilka skillnaderna är mellan undervisningen i mofi och finska med hänsyn till mål, innehåll och kunskapskrav och att lärokursen i mofi uttryckligen är ämnad för elever med tvåspråkig bakgrund, som i tidig ålder kommit i kontakt med den finska kulturen.

Annika Lassus och Åsa Löf

MEDLÄS

Syftet med projektet är att utarbeta en hållbar verksamhet för utvecklande av elevernas medieläskunnighet och undervisningspersonalens beredskap att undervisa i medieläskunnighet. Projektet finansieras av Svenska Kulturfonden.

Inom projektet har elevernas medläskunnighet kartlagts i samtliga årskurser. Utgående från kartläggningarna och lärarnas reflektioner kring behov och stöd har projektgruppen arbetet fram lärandemål för respektive årskurshelhet samt kopplat relevanta resurser till detta. Detta resurspaket hittas på somesmart.abo.fi.

För att skydda barn och unga på internet och i sociala medier har projektet även utvecklat en app, ”Elevapp”. Appen ska fungera som stöd i utmanande situationer som eleverna kan uppleva på nätet och i sociala medier samt hjälpa dem att med låg tröskel ta kontakt med elevvårdsteamet.

Under detta läsår har eleverna och lärarna jobbat kontinuerligt med att implementera nya metoder för att uppnå lärandemålen för en ökad medieläskunnighet. Arbetet i hela grundläggande utbildningen startade med en ”Uppstartvecka”på hösten, v.41.

Uppstartveckan ordnades även i samarbete med samarbetsparter som Folkhälsan, Vasa stadsbibliotek, Luckan och polisen.

Föräldraföreningen ordnade även en föreläsning för föräldrar kring temat samt piloterade klassvisa diskussionsmöten kring temat med stöd av Folkhälsan.

Elevappen har introducerats i åk 7-9 i alla klasser.

Under våren 2022 har arbetsgruppen utvärderat och reviderat lärandemålen samt de befintliga resurserna i resurspaketet somesmart.abo.fi. Arbetsgruppen är också på god väg med att utarbeta planscher för medieläskunnighetens lärandemål som ska finnas synliga för eleverna.

Arbetet fortsätter under nästa läsår då Svenska Kulturfonden beviljade tilläggsfinansiering för projektet. Stort TACK för det!

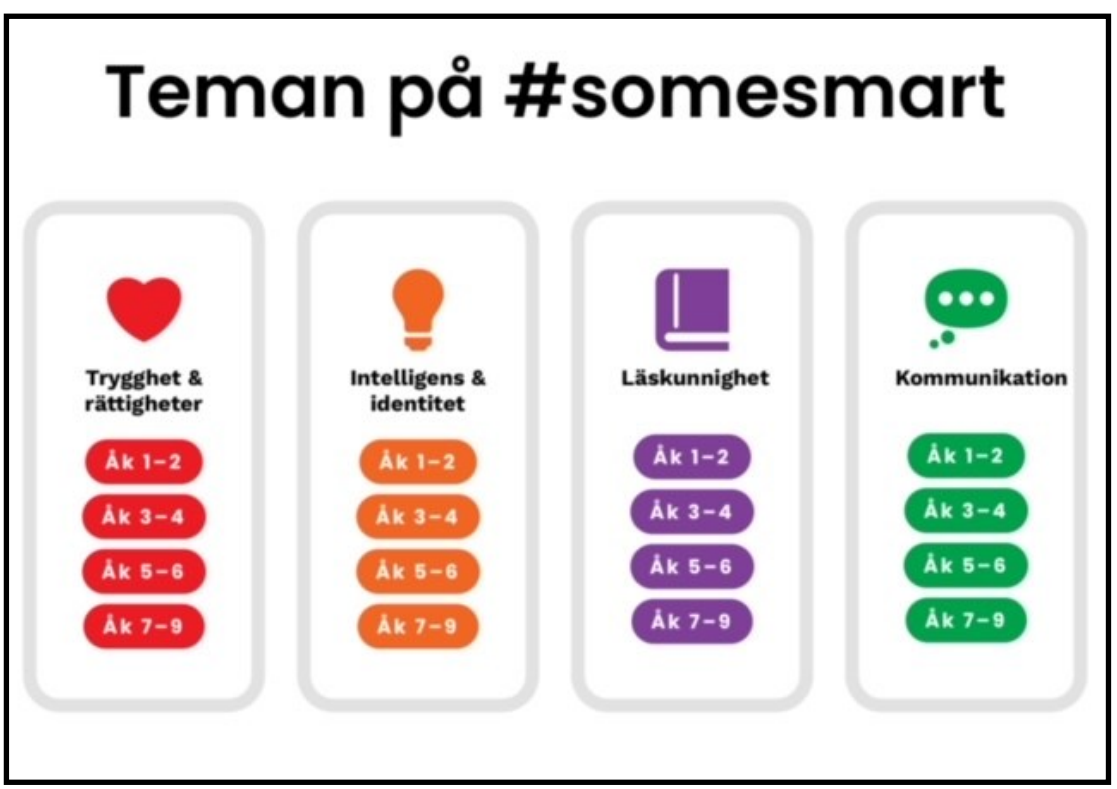

Ovan: elevarbete under #Somesmart-uppstartveckan. Nedan: elever som jobbar under #Somesmart-uppstartveckan. Foto: Anna Wulff

FYREN – NÄTVERKET FÖR SKOL-UTVECKLING

Utbildningsstyrelsens nätverk för skolutveckling är ett samarbetsnätverk för skolor inom den grundläggande utbildningen. Tanken är att nätverket ska fungera som föregångare i utvecklingen av utbildningen. En innovativ försöks- och utvecklingsverksamhet är en central del i samarbetsnätverket. I det tvåspråkiga nätverket deltar skolor från olika delar av Finland. I nätverket ingår skolor med årskurserna 1 - 6, skolor med årskurserna 7 - 9 och enhetsskolor. Till nätverket hör för tillfället cirka 150 skolor från 50 kommuner. Under läsåret har fortbildning ordnats som webbinarier. Under hösten 2021 ordnades tre webbinarier på finska, men som vanligt kunde man delta i diskussionerna på svenska. Webbinarierna genomfördes i Teams och var ungefär en timme långa. Under Fyren-webbinariet 5.5.2022 behandlades lagförändringen i lagen om grundläggande utbildning 163/2022 och vilka förändringar de föranleder i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och de lokala läroplanerna (källa UBS).

Vasa övningsskola har deltagit i Fyren-nätverket i många år. I skolan finns en aktiv arbetsgrupp med uppdrag att driva skolutveckling utifrån läroplanen. Under detta läsår har arbetsgruppen reviderat ”Plan för bedömning av elevens lärande och kunnande”. Rektorerna har också deltagit i webbinarierna.

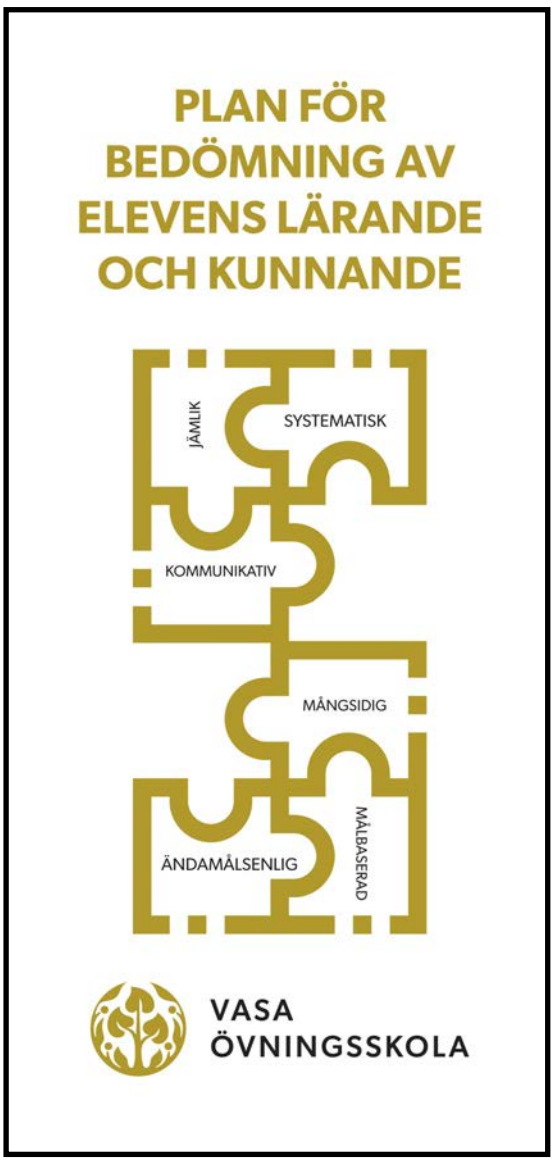

ÅK 1-6

NYBÖRJARNA ÅK 1-2

Vi vill att alla barn som går i vår skola ska få en trygg och bra skolstart oavsett vad som pågår i samhället. Inom nybörjarenheten strävar vi efter att skapa en stabil grund för ett nyfiket, livslångt lärande. Därför ligger fokus på att ge eleverna goda baskunskaper samtidigt som vi också lyfter fram elevernas välmående. Läsårstemat ”en välmående, hållbar och värdeskapande skola” har därmed naturligt genomsyrat vår verksamhet.

Under läsåret har nybörjarna arbetat i många olika lärmiljöer. Förutom klassrummen har vi hållit till i skogar, parker och olika idrottsarenor samt digitala lärmiljöer. Även i år har eleverna fått mycket träning i digitala färdigheter och de är vana vid att jobba på sina lärplattor med t.ex. Seesaw och Qnoddarna. Eleverna har också haft möjlighet att både gå på teater och besöka olika utställningar, vilket varit väldigt uppskattat.

Vi på nybörjarenheten tycker att det är viktigt att stärka känslan av gemenskap bland de yngsta eleverna i skolan. Därför värdesätter vi klassöverskridande verksamhet till exempel i form av temadagar. Trots att också detta läsår präglats av koronapandemin och medföljande restriktioner har vi ändå haft möjlighet att genomföra såväl en gemensam friidrottsdag på Karlsplan som en internationell pysseldag som planerades av våra utländska studeranden. Vintervädret har dessutom varit på vår sida och alla klasser har hunnit såväl skida som skrinna.

Inom nybörjarenheten har vi i år varit 116 elever fördelade på 5 klasser. En del klasser samarbetar kring utedagar och i klasserna 1a och 2a jobbar man utgående från tvålärarskap. Inom enheten har vi jobbat med större ämnesövergripande temahelheter. Ett av dessa teman var vatten och eleverna har bland annat fått undersöka vattnets olika egenskaper, lära sig om vattnets kretslopp och bekantat sig med vattenlevande arter. Arbetet med vattentemat utmynnade i nybörjarenhetens gemensamma utställning ”Vårt värdefulla vatten”. Även resten av skolan hade möjlighet att ta del av utställningen.

Friidrottsdag. Foto: Fred Holmsten

Utedag. Foto: Fred Holmsten

Culture day. Foto: Anna-Brita Slotte

Vattenutställning. Foto: Linda Degerman

PÅBYGGARNA ÅK 3-4

Eleverna i årskurserna 3-4 har i år fördelats på 6 basgrupper. Sex lärare har guidat de cirka 120 eleverna genom skolåret. Två av lärarna har samundervisat. Under läsåret har alla elever i något skede undervisats av alla teamets lärare bland annat i finska, gymnastik och för de flesta under onsdagskursen.

Onsdagskursen, som ingår i elevernas veckoprogram under vårterminen, har i år fokuserat på musik, avslappning, uteaktiviteter, bildkonst och huslig ekonomi.

Läsåret inleddes med utfärd till Björkö för alla elever inom åk 3-4. Socialt samspel, integration med omgivningslära och skola i rörelse var några av utfärdens delteman.

Under läsåret har vi särskilt månat om att ge eleverna delaktighet genom bland annat veckoplaner, diskussioner och kunnakartor. Att vara SOME-smarta på nätet har tränats genomgående både i arbetet inom skolan såväl som i kontakt med personer utanför skolan. Klasserna 3-4b och 3-4En fick särskilt

Läsambassadör Amanda Audas-Kass på besök. Foto: Anna-Brita Slotte

Efterlängtat besök till Världsnaturarvet. Foto: Anna-Brita Slotte

omsätta sina färdigheter i praktiken under sitt Nordplus projekt, där de utförde uppgifter online tillsammans med elever från Grejs friskole i Danmark.

Vi har haft bokprat med bibliotekarier online som Zoom-möte och en del av eleverna har haft besök av läsambassadören Amanda Audas-Kass, som en gång varit elev vid Vasa övningsskola.

En grupp elever gavs möjligheten att delta i Ateneums kostnadsfria distansverkstad under vårterminen. Distansverkstaden leddes av Erika Othman, även hon en av skolans tidigare elever.

Anna-Brita Slotte

Så glad är man då man får göra matteläxan. Foto: Haiju Silén

Skiddag vid Öjberget

Efter en vacker och snöig vinter kan vi konstatera att vi på skolan fått njuta av flera vackra dagar ute i spåret. En av de dagarna var den 15 februari då åk 3–4 åkte i väg på den traditionella skiddagen vid Öjberget. En fartfylld och rolig skiddag inleddes med att alla 127 elever packade sina skidor och utrustningar i två bussar. Efter det bar det av mot Öjberget. Trots att vädret varit vackert vintrigt i flera dagar, var det en snöig dag just den dagen. Men som en av eleverna sade, ”det finns inga dåliga väder, bara dåliga kläder, så vad gör nu lite snö”. Eller hur?

Under skiddagen fick eleverna välja att delta i olika aktiviteter i form av terrängskidning eller slalom/snowboard-åkning. Under förmiddagen blev det flera fartfyllda åk i backen, där eleverna testade både terrängbacken och de andra backarna. Mycket skratt hördes både i backen och i liften. De som åkte terrängskidning orkade åka flera varv i de olika spåren, innan det blev dags för lunch. Skolköket hade skickat med en varm lunch som avnjöts både vid grillplatsen och inomhus, där de som ville hade möjlighet att värma sig. Efter lunchen som gav oss ny energi stakade vi våra sista varv i spåret och åkte ett par sista åk i bättre väder. Därefter satte de synligt nöjda och glada eleverna sig i bussarna, och skiddagen avslutades vid skolan.

Foto: Julia Hurskainen

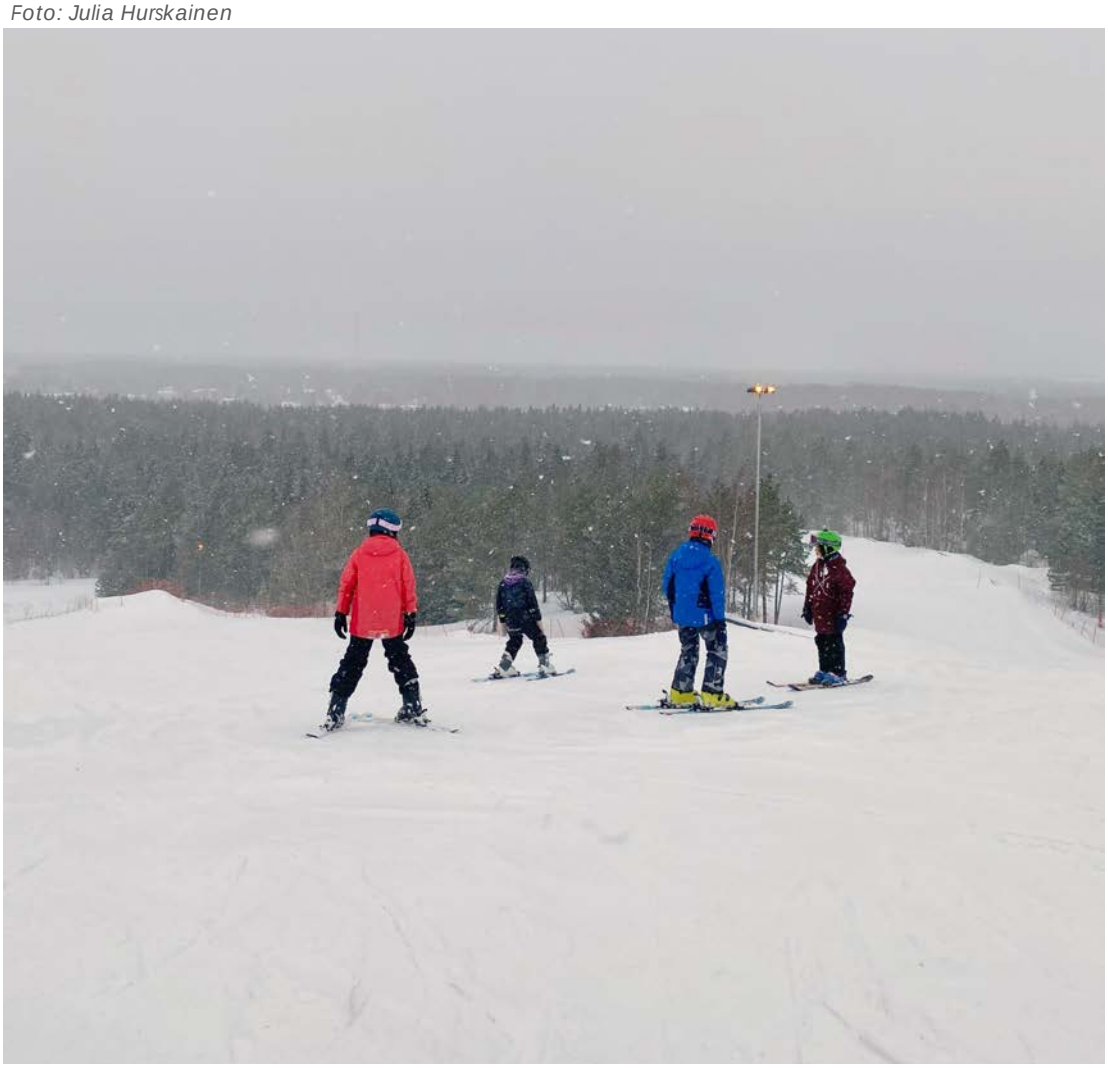

Foto: EBK

Foto: EBK

UPPFÖLJARNA ÅK 5-6

Inom årskursen 5–6 arbetar sex lärare och 118 elever. Klasserna är 5a med läraren Pia Valkeakari, 5-6b med Henrik Friberg, 5c med Jan Alin, 6a med Minna Rimpilä, 6c med Kaj-Ove Ahlmark och 5-6en med Linda Norrgrann. 5a och 6a samarbetar som ”storklass” och kallar sig lekfullt Studio56. I enheten undervisar även speciallärare Jenny Norrgård.

I enheten 5–6 är målet att jobba med en skolatmosfär som är öppen, positiv och uppmuntrande utan att banta på varken krav eller struktur. Undervisningen ska bibehålla och stärka elevernas basfärdigheter samt väcka nyfikenhet för kunskap och inlärning.

Situationen som Corona-pandemin i början av läsåret orsakade i skolvardagen präglade alla märkbart. För både lärare och elever blev det vardag att jobba både digitalt och i klass. Hybridundervisningen har blivit ett bestående begrepp och vi har varit flexibla att sadla om med kort varsel. Även studerande har lärt sig att en lärarvardag inte är något de kan läsa om i en bok utan dagen formas enligt omständigheterna. En lättnad för alla var dock när hybridundervisningen inte var ett måste längre och klassen fick återgå till en normal skolvardag.

GEMENSAMMA AKTIVITETER UNDER LÄSÅRET

AUGUSTI

Vi inledde läsåret med en gemensam regnig utedag i ”Båtparken”. Tanken med den årliga dagen är att eleverna ska umgås över klassgränserna samt samarbeta och röra på sig. Eleverna får också chansen att bekanta sig med alla vuxna inom enheten.

OKTOBER

Första gemensamma MedLäs temat i enheten arrangerades. Eleverna fick jobba med ”fake news” samt lära sig vara källkritiska. De flesta besökte stadsbiblioteket och tog del av ett ”escape room” äventyr. Projektet resulterade i filmer som eleverna gjorde med hjälp av green screen.

NOVEMBER

Under läsåret har eleverna i åk 5–6 deltagit i Culture Days, som ordnades av utländska studerande. Eleverna cirkulerade till olika stationer för att ta del av traditioner i de olika länderna, genom bl.a. bildkonst, berättelser, sång och lekar. Länder som representerades under läsårets Culture Days: Ghana, Nigeria, Spanien, Österrike, Schweiz, Tyskland, Sverige, Norge, Island, Mexiko, Kina och Italien.

DECEMBER

Efter pandemipausen blev Lucia äntligen av och eleverna i åk 5-6 utförde ett strålande program som visades hela tre gånger. Årets Lucia var Taica Wartiovaara.

FEBRUARI

Den 15.2 ordnades vändagsskrinning på Brändöplanen. Eleverna skrinnade så många varv som möjligt för att samla till sig sponsorering. I år lyckades eleverna samla ihop näst-

Vändagsskrinning på Brändöplanen. Foto: Jan Alin

an 2000e som donerades till de krigsdrabbade från Ukraina. I samband med överräckandet av pengarna besökte Röda Korset skolan och berättade för eleverna på vilket sätt de jobbar i krissituationer.

MARS

En fin utedag ordnades på Öjberget. Endast glada miner påträffades i spåret och backen och eleverna njöt av den fria samvaron.

APRIL

Röda Korset besökte åk 5–6 och berättade om sin verksamhet. Eleverna överräckte pengarna som de samlat in under vändagsskrinningen.

MedLäs tema del 2 ordnades med innehållet ”Olika språk i olika forum”. Eleverna lärde sig skillnader mellan chattspråk, talspråk och skriftspråk samt att förstå vikten av att välja rätt. Ytterligare fick eleverna ta del av boken ”Konspirationsteorier” som är ett viktigt ämne i dagens vilda värld där desinformation sprids via sociala medier med rekordfart.

Eleverna informerades om den kommande stafettkarnevalen som äntligen ordnades i Helsingfors. Glädjen var stor och många ivriga elever visade intresse för evenemanget.

MAJ

Alla elever i årskurs 6 åkte på lägerskola till Piispala lärcenter. Under de två dagarna i Piispala fick eleverna pröva på aktiviteter som de kanske inte annars utövar i vardagen. Aktiviteterna var Green Care, curling, klättring och smyckestillverkning.

I maj ordnades också Talang som varit på paus nu under coronatiden. Eleverna i klasserna 1–6 fick möjlighet att visa sin talang. Det var bland annat dans, sång, instrument, trolleri och agility med ett husdjur. Först ordnades en uttagning och sen fick 10 bidrag uppträda för hela skolan.

Lärarna i åk 5-6 genom Pia Valkeakari

MedLäs. Foto: Jan Alin

INTERNATIONELLA STUDERANDE

Teaching and Learning (T-Learn) programmet vid Åbo Akademi är ett magisterprogram för utländska studerande med utländsk lärarbehörighet. Under läsåret har en grupp med T-learn studerande genomfört sin första lärarpraktik på höstterminen och en annan grupp genomfört sin åhörarpraktik på vårterminen.

Läsåret 2021–2022 har 25 utbytesstuderande vid ÅA genomfört en lärarpraktik vid Vasa övningsskola. Tre utbytesstuderande genomförde två lärarpraktikperioder. Både åhörande och egna lektioner ingår i praktikerna för utbytesstuderande.

Årets utländska studerande kom från Ghana, Nigeria, Spanien, Österrike, Schweiz, Tyskland, Sverige, Norge, Island, Mexiko, Australien, Japan, Korea, Brasilien, Kina, Belgien, Italien, Danmark/Polen, USA, Grekland, Iran och Filippinerna.

Culture Days

Under läsåret har sex Culture Days anordnats i samarbete med såväl utbytes- som T-Learn studerande. Utöver jul och påsktraditioner har vi fått ta del av sånger, danser, lekar, hantverk, bildkonst, matlagning och lärt oss om traditioner runtom världen. De flesta elever i åk 1–6 har fått delta åtminstone en gång i Culture Day under läsåret.

Workshop med afrikanska trummor. Foto: Anna-Brita Slotte

Ovan firas det kinesiska nyåret. Foto: Anna-Brita Slotte

Spanska studeranden framför karnevaldanser från Spanien. Foto: Anna-Brita Slotte

ENGELSKA LINJEN

Foto: Anna-Brita Slotte

Läsåret inleddes traditionellt med "Walk in the woods" runt Degerträsk. Dagen är ett exempel på hur enhetens elever samarbetar över klassgränserna. Andra samarbetsformer är t.ex. läsfadderverksamheten mellan åk 1–2 och 5–6, Culture Days, temadagar, Christmas caroling mm. Höstens föräldramöte genomfördes via Zoom med respektive lärare samt en gemensam inbandad hälsning från enheten. Engelska linjens lärare detta läsår har varit Hillevi Honga-Oksanen, Anna-Brita Slotte och Linda Norrgrann.

Inga gemensamma morgonsamlingar ordnades under läsåret på grund av Covid-restriktioner. Av samma orsak utgick Christmas caroling i december och det gemensamma temapartyt på vårterminen. Istället för Christmas caroling bandades några julsånger med en hälsning från enheten till föräldrarna.

Läsandet har stått i fokus även detta läsår. Årskurserna 5-6 fick ett gemensamt besök av läsambassadören Amanda Audas-Kass under vecka 13. Amanda, som varit en av de första eleverna på Engelska linjen, gjorde också ett läsambassadörsbesök under vecka 15 hos eleverna i klass 3-4En. Det blev ett kärt återseende för Anna-Brita, som varit Amandas första lärare vid Vasa övningsskola.

Klass 3-4En har fortsatt sitt samarbete med en vänklass i Gretna, Nebraska, USA. Eleverna har genomfört gemensamma litteraturprojekt, regelbundet skrivit brev till varandra och delat filmklipp via nätet. Vänklassens lärare Megan Sughroue var utbytesstuderande vid Vasa övningsskola för fyra år sedan. Detta var tredje läsåret som samarbete mellan lärare och elever genomfördes.

3-4En har dessutom deltagit i ett Nord Plus projekt, Norden for alle.

Hillevi Honga-Oksanen, Anna-Brita Slotte, Linda Norrgrann

Kodning med Spero bolt. Foto: Anna-Brita Slotte

Utfärd till Världsnaturarvet. Foto: Anna-Brita Slotte

NORDPLUSPROJEKT Norden for Alle, Den grønne svan

Klasserna 3-4b och 3-4En har under läsåret deltagit i ett Nordplusprojekt med temat Den grønne svan. Vi samarbetade med elever och lärare vid Grejs Friskole i Danmark. Samarbetet inleddes med att lärarna träffades och drog upp riktlinjer för tre gemensamma eventdagar. Temat betonade bland annat miljöaspekter vilket passar väl in på Vasa övningsskola som är en UNESCO-skola.

Innan samarbetet online inleddes med eleverna, sjöng och bandade våra elever in Vårt land och under omgivningslärалektionerna lärde vi oss även den danska nationalsången. Filmer som presenterade våra skolor bandades in med eleverna som presentatörer. Alla foton och filmer har delats på en intern plattform och har således endast varit synligt för deltagande klasser och lärare.

Eleverna har träffats i små grupper online och talat danska respektive svenska med varandra. Inför julen presenterade vi våra jultraditioner för varandra och lärde oss mer om varandras kulturer och språk. Eleverna tillverkade och sände julkort åt varandra.

Under vårterminen var våra nationalfåglar i fokus; sångsvanen och knölsvanen. Här integrerades omgivningslära med modersmål och litteratur. Det forskades kring svanar, sammanställdes fakta och jobbades med matriser. Under den tredje eventdagen stod den nordiska svanenmärkningen i fokus.

Inom detta projekt har SOME-smart på nätet lyfts fram både av oss och av den huvudansvariga planeringsgruppen i Danmark.

Lärarna har fortsatt sitt samarbete även efter att elevernas eventdagar avslutats.

Gun-Britt Kull-West och Anna-Brita Slotte

Online samarbete mellan Finland och Danmark. Foto: Anna-Brita Slotte

KÖR I SKOLAN

"Kör i skolan" är ett samarbetsprojekt mellan Finlands svenska sång- och musikförbund (FSSMF), De Ungas Körförbund (DUNK), samt Hem och Skola (HoS).

Onsdagen den 15 september hade kören sin allra första träff och övning. 15-talet elever, mestadels från åk 3 - 4 deltog flitigt i övningarna. I samband med skolans jullunch (14.12) framförde kören tre julsånger i två olika repriser. Pandemiläget och utmaningen med att hitta en gemensam och passande eftermiddag för oss alla ledde till att vi tog omstart tisdagen den 12 april. Nu hoppas vi att projektet fortsätter även nästa år och att vi även då kan samla intresserade sångare på samma sätt. Johnny Sandsten har fungerat som körledare.

Vill du ha nyckeln till min hemlighet
Måste du våga hela vägen!

Ge din längtan till havet
Låt den driva med strömmen
Sätt dig på stranden
Och vänta och se
Din dröm blir en svala
Som seglar med vinden
Lägg dig i gräset
Försök följa med

Marie Fredriksson

Foto: Helena Svarvar

Åk 7-9

KLASSFÖRESTÅNDARNA

Panorama över årskursens elever. Foto: Pontus Särs

Eleverna i årskurserna 7–9 har under läsåret mötts i både mindre och större konstellationer. Aktiviteter har ordnats för den egna klassen, för hela årskursen gemensamt och för blandgrupper där eleverna samarbetat över årskurserna. Det har funnits en strävan att upprätthålla en god gemenskap och sammanhållning trots alla restriktioner som pandemiläget inneburit. När vi blickar tillbaka på läsåret som gått, har vi lyckats skapa många fina tillfällen för att stärka gemenskapen både i och utanför skolan. Nedan några godbitar från läsåret som vi i klassföreståndarteamet vill dela med oss:

Åk 7:

Årets sjuor inledde läsåret med utelekar på kasernområdet tillsammans med väneleverna för att alla skulle lära känna varandra och bli varma i kläderna.

I september gick hela årskursen på en vandring runt Molnträsket, ca 11 km. Vi fick uppleva den fina höstnaturen, äta utomhus och umgås med varandra. Under vandringen gjorde också alla elever uppgifter, som att hitta fyra olika sorters löv eller att fotografera en fågel.

På hösten umgicks alla elever i årskursen på några klasstimmar som var satta samtidigt i veckan. Ett uppskattat program var den lektion då vi spelade brädspel tillsammans över klasstimmarna. Många glada skratt hördes då tärningar kastades och spelpjäser flyttades!

Åk 8:

Under friluftsdagen i september besökte eleverna i årskurs åtta Iskmo-Jungsund vandringsled. Eleverna hade möjlighet att umgås fritt under promenaden, samtidigt som de även fick små uppgifter att utföra. Många passade även på att fotografera de sista bilderna till sina digitala herbarier. Efter flera kilometer i benen var det skönt med paus vid grillplatsen där Kati Källman förberett en lägereld åt oss, tack Kati!

På vandring vid Molnträsket. Foto: Pontus Särs

Ovan: åk 7 leker med väneleverna. Foto: Pontus Särs

Vänster: brädspel åk 7. Foto: Jennie Barck

Uppe vänster: Fanny Grannas, klass 8A, visar hur man kväver en eld med en brandsläckningsfilt. Foto: Heidi Håkans

Uppe höger: Alexander Lingonkvist, klass 8A, släcker en brand med skumsläckare. Foto: Heidi Håkans

Även detta läsår har alla våra åttor deltagit i projektet Konsttestarna, ett nationellt program för kulturfostran, som erbjuder Finlands alla åttondeklassare möjligheten att uppleva och utvärdera konst. Vi fick gå på konsert i Karleby och ta del av den nya KAJ-musikalen Botnia Paradise på Wasa Teater.

En solig vårdag i mitten av mars deltog eleverna i en primärsläckningsövning på Vasa brandstation. Övningen var en del av NouHätä!-kampanjen vars syfte är att öka ungas beredskap att förutse och förhindra farosituationer, samt att agera rätt vid en eventuell olyckssituation. Stationsmästare Jukka Ura tog emot oss vid brandstationen och brandmännen instruerade eleverna i hur olika typer av bränder släcks på bästa möjliga sätt. Samtliga elever fick också bekanta sig med brandmännens utrustning och konkret testa sina kunskaper genom praktiska släckningsövningar. Särskilt de praktiska momenten i släckningsutbildningen var mycket uppskattade bland eleverna!

Nere: klass 8A utbildas i hur man släcker en brand med hjälp av en brandfilt. Foto: Heidi Håkans

Samarbete på skidor under friluftsdagen. Foto: Kasper Hiltunen

Åk 9:

De elever som nu lämnar grundläggande utbildning bakom sig, har verkligen varit med om tre verkligen exceptionella läsår. Under elevernas första gemensamma samlingar under hösten 2019 dansade vi "Letkis-Jenka". Det har bildligt talat hoppats både

Gruppbild på åk 9. Foto: Johnny Sandsten

framåt och bakåt under den här tiden med både det ena och det andra.

Läsåret 2021 - 2022 startade tisdagen den 10 augusti med en gemensam aktivitetsdag i Metviksparken. Går vi sen i kronologisk ordning så kommer vi fram till skolfotograferingen onsdagen den 1 september, då samlade vi även hela årskullen till skolans amfiteater för en gemensam gruppbild.

Pga. rådande pandemi inhiberades även åk 9:s självständighetsbal, fredagen den 3 december. Däremot kunde årskurserna 7–9 fira julfest, men så att programinslagen streamades både från grundskolans festsal och gymnasieelevernas fest (lö. 11.12).

Ett glatt gäng klassföreståndare för åk 8 på Wasa Teater. Foto: EBK

Vi gör nu ett "Letkis-hopp" fram till Vårbalen som nu äntligen igen gick av stapeln i Akademills vackra foajé, onsdagen den 11 maj. Uppklädda ungdomar åt gott, dansade och umgicks, precis som förr.

Den lägerskola som planerades till Klippan i Vexala i slutet av augusti under åk 8, kunde ej heller den förverkligas. Istället fick vi grönt ljus från Liisi Wahls stiftelse att dela upp aktiviteterna på två skoldagar under maj månad.

Måndagen den 23.5 besökte vi Kvarkens Naturskola i Björköby. Föreningen för skogskultur r.f. var även med och hjälpte oss med ett bidrag så vi dessutom kunde anlita en skogsvårdsexpert, Kim Back, förutom Naturskolans program och naturstigen.

I arla morgonstund, tisdagen den 24.5, styrde vi mot Tammerfors, Nordens största inlandsstad. Eleverna blev guidade till stadens "smultronställen" av professionella guider. Efter elevernas shopping var det sen dags för hemresa.

Niorna samlades för en sista gemensam "chill -dag" på Sandö, onsdagen den 1 juni.

Vi klassföreståndare önskar alla dessa fina ungdomar mycket lycka till med allt de kommer att företa sig i framtiden.

Ett stort tack till alla fina kollegor, hemmen och lärarstuderande för ert arbete med våra ungdomar i årskurserna 7–9. Vi önskar er alla en solig sommar och ett avkopplande, välförtjänt sommarlov!

Årskurs sju leddes av klassföreståndarna Jennie Barck, Sandra Bernas och Pontus Särs, årskurs 8 lotsades av Heidi Håkans, Anne-Marie Kronholm och Kasper Hiltunen och årskurs 9 av Johnny Sandsten, Johanna Högholm och Thomas Friman.

Eleverna i årskurs 9 har aktivt deltagit i arrangemangen kring vårbalen. Konferencierna var Adele Widell och Elvira Svedman. För musiken ansvarade Siri Norrgård och niornas tillvalsmusik. Nils-Johan Lindbäck skötte fotograferingen.

Foto; EBK

Elev förbättrar de målade siffrorna. Foto: EBK

VÄNELEVER

Vänelevsverksamheten som bedrivs i våra finländska skolor grundar sig på ett initiativ av Mannerheims barnskyddsförbund. Verksamheten inleddes år 1972 i Helsingfors och Esbo och har därefter utvidgats till att idag omfatta ca 90 % av de finländska skolorna. I praktiken innebär detta en verksamhet med totalt ca 10 000 vänelever och ca 600 vänelevshandledare. Höstterminen 2022 firar vänelevsverksamheten 50 år i Finland.

Vänelevernas uppgift i skolan är att hjälpa och stödja nya elever att bli bekanta med och känna sig trygga i skolan genom anordnandet av olika gemenskapsstärkande aktiviteter. Särskilt fokus läggs också vid att underlätta stadieövergångar, t.ex. i samband med att eleverna flyttas upp från årskurs 6 till årskurs 7.

Vänelever väljs på frivillig basis. Verksamhetens utformning och omfattning varierar mellan skolor, men följande punkter belyser det gemensamma uppdraget och anger ramarna för verksamheten:

+ Vänelever hjälper nya elever att lära känna sina klasskamrater och bli bekanta med skolan.

+ Verksamheten är förebyggande och skall finnas till för att bland annat motverka mobbning och utanförskap.

+ Väneleverna är med och planerar, informerar om och ordnar olika tillställningar som främjar gemenskap och sätter guldkant på elevernas skolvardag.

Till följd av det då aktuella läget med samhällsspridning av Covid-19 och alternerade perioder av distansundervisning och närundervisning kunde eleverna i åk 7 inte ta del av den planerade vänelevsutbildningen inför åk 8 under vårterminen 2021. Såväl elevhandledare, prorektor som vänelevskoordinatorer var överens om att viktiga aspekter i vänelevsutbildningen går förlorade om utbildningen inte kan verkställas som gemensam närundervisning i blandad grupp, varför det beslöts att vänelevsutbildningen senareläggs och genomförs före skolstarten i augusti 2021. Skolans vänelevskoordinatorer, Heidi Håkans och Anna Österberg, hade dock möjlighet att besöka klasstimmarna i åk 7 under vårterminen och eleverna fick då information om vänelevsuppdraget och vänelevsverksamheten i vår skola. Under dessa tillfällen fick samtliga 7:or fylla i en enkät, där de fick ta ställning till vänelevsverksamheten och anmäla sitt intresse. Även de elever som inte valde att ställa sig till förfogande fick möjlighet att motivera varför de inte ställer upp. Alla skulle också rekommendera elever från åk 7 som de ansåg kunde passa bra för uppdraget. Detta läsår begärde vi även in konkreta idéer och förslag på vänelevsverksamhet som eleverna önskade se förverkligade, även om de inte själva var intresserade av vänelevsuppdraget.

Följande 12 elever i årskurs 8, vid Vasa övningsskola, utbildades för att fungera som vänelever under läsåret 2021-2022: Ana Stenman, Kajsa West, Emilia Pajukangas, Felicia Holm, Alexander Broman, Wallace Gichuhi, Lara Hussein, Tuva Nylund, Neema Hintermeyer, Adam Westeråker, Netanel Hong och Kenneth Valencia Martinez.

Väneleverna träffades gemensamt första gången under två dagar i augusti 2021, då de första delarna av vänelevsutbildningen genomfördes och riktlinjerna för verksamheten under det kommande läsåret drogs upp. Vänelevernas första uppdrag detta läsår handlade om att planera och genomföra en introduktionsdag för de nya eleverna i åk 7. Introduktionsdagen hölls utomhus och omfattade bl.a. presentations- och ”lära känna varandra”-övningar samt lekfulla, distansanpassade stafetter och olika gruppstärkande aktiviteter. Under september planerade och förverkligade väneleverna därefter s.k. klasstimmar med fokus på klassanda och samarbete för de nya åk 7 eleverna. Dessa klasstimmar fick mycket positivt mottagande!

Väneleverna i årskurs 7-9 läsåret 2021-2022.
Foto: FotoAiraksinen Ab

Under hösten 2021 och våren 2022 har väneleverna även hunnit ordna årskursvisa filmkvällar, Halloween-pyssel och maskerad i rastutrymmena på 7-9, pepparkaksbakning, uppmärksammat vändagen med personliga hälsningar till samtliga 7-9 elever, samt planerat för påskäggsjakt och den kommande ”snurrdagen” då de blivande åk 7 eleverna välkomnas till skolan.

Vänelevsutbildningen påbörjades detta läsår i augusti 2021. Varje utbildningspass omfattar ca 4-5 h. Utbildningen fortsatte sedan, med kortare pass, under hösten 2021. Vänelevsutbildningen tar fasta på följande:

+ Väneleven som rollmodell

+ Ansvar och överenskommelser

+ Kommunikation och självkänsla

+ Ledarskap och hur hantera utmaningar

+ Hur hantera mobbning och utanförskap

Det är ett mycket glatt och positivt gäng elever som tagit sig an vänelevsuppdraget detta läsår. Ett lyckat samarbete med många nya idéer som på olika sätt stärkt skolsamhörigheten och bidragit till utökat välmående!

Vändagshälsningar. Foto: Heidi Håkans

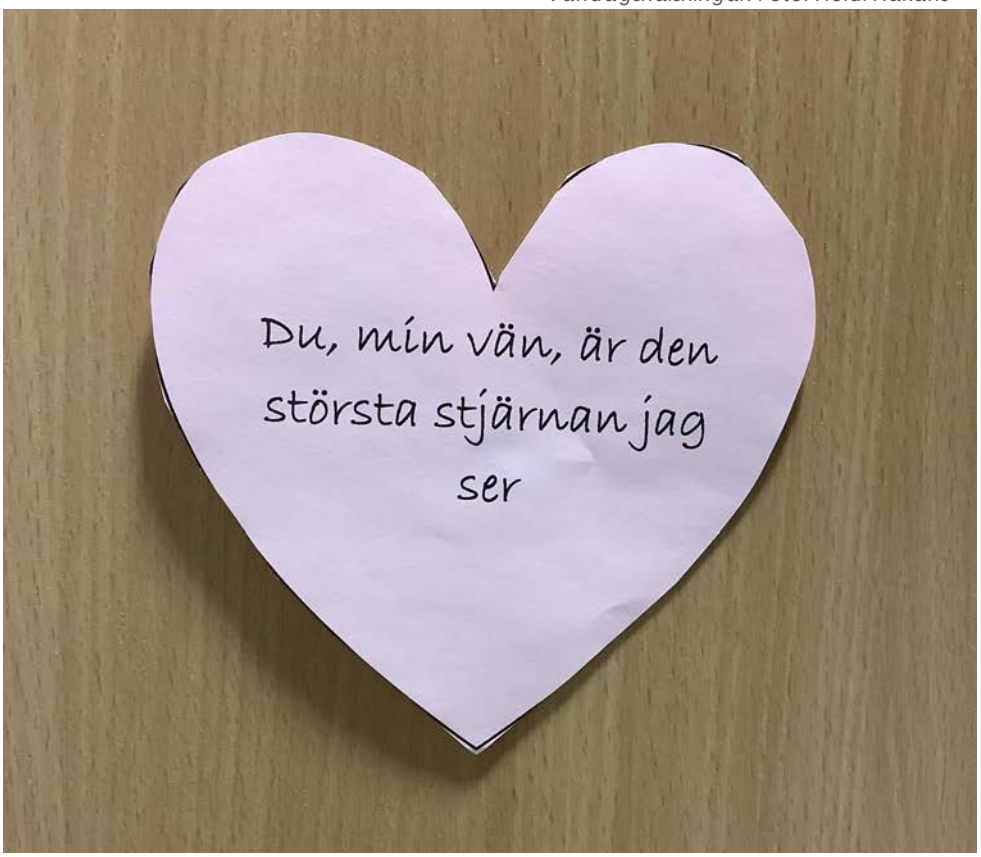

KOMPETENSVECKAN

– En årskursintegrerad temahelhet

De senaste läsåren har den helhetsskapande undervisningen utvecklats i årskurserna 7-9 till att bli en hel temavecka. Eleverna studerar ämnes- och årskursintegrerat tillsammans i grupper under ledning av lärarteam och tillsammans med lärarstudenaden under en hel veckas tid. Kompetensveckan läsåret 2021-2022 genomfördes 22.4.- 29.4. Eleverna hade möjlighet att välja bland följande teman: Behind the Scenes, Spelutveckling, Rymden, Ut på tur, Mulle 2.0, Performance, Bli din egen PT, Skapa för din sak, Hållbar design, Jorden runt på åtta dagar.

Under kompetensveckan engagerades eleverna i både planering och genomförande av temaveckans skoldagar. Ofta skedde utforskandet inom de olika temana utanför skolan eller i specialinredda undervisningsutrymmen i skolan. Eleverna har också samarbetat med aktörer utanför skolan för att få en större helhetsbild av olika fenomen.

Gänget inom temat Behind the scenes hade en central roll under kompetensveckan då de ansvarade för att fotografera, filma och dokumentera från alla de andra temagruppernas arbete (foto).

Under en förmiddag hade vi en digital träff med lärarutbildare från Kenya. De guidades runt i skolan av eleverna inom Behind the scenes. Besöket från Kenya genomfördes inom UNESCO skolornätverket vi är med i (foto).

Eleverna publicerade under veckan på Instagramkonto vosbehindthescenes.

Intresset för att vandra i naturen har ökat under pandemin och vikten av att lära sig överlevnadskonst finns ett stort behov av. Mulle2.0 har besökt Saltkaret och övernattat utomhus och uppövat sina överlevnadskunskaper (foton).

Kompetensveckan avslutades med en mässa i gymnastiksalen. Alla temagrupper ställde ut sina slutprodukter och berättade om sina erfarenheter och arbetsprocesser under mässdagen. I år samarbetade vi med vårt gymnasium och deras kompetensdagar. (foto)

Temagruppen ”Ut på tur” ordnade mete under mässan. Målet var att visa på vikten av ett skräpfritt hav (foto).

Arbetsgruppen Spelutveckling höll till i skolans Makerspace och de färdiga spelen testades av eleverna som besökta utställningarna under mässan den avslutande dagen (foto).

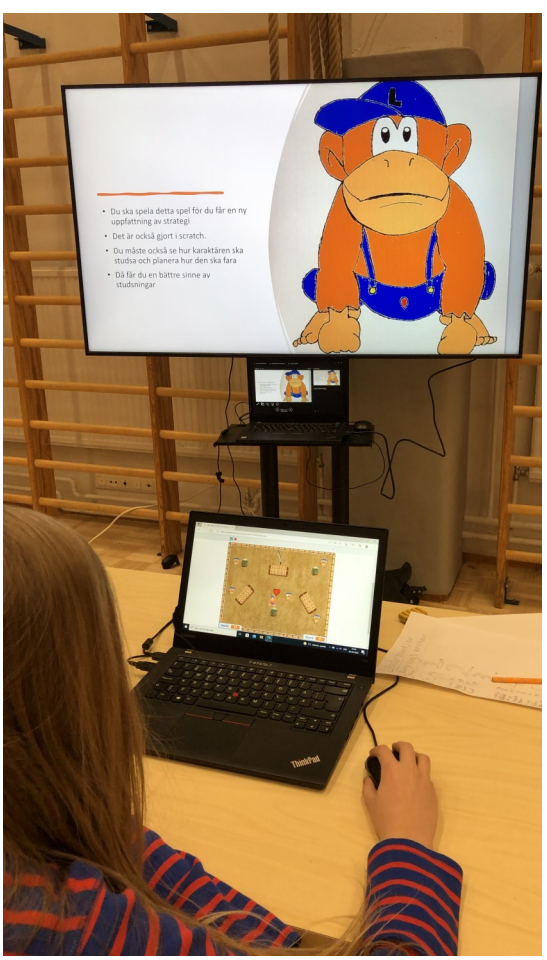

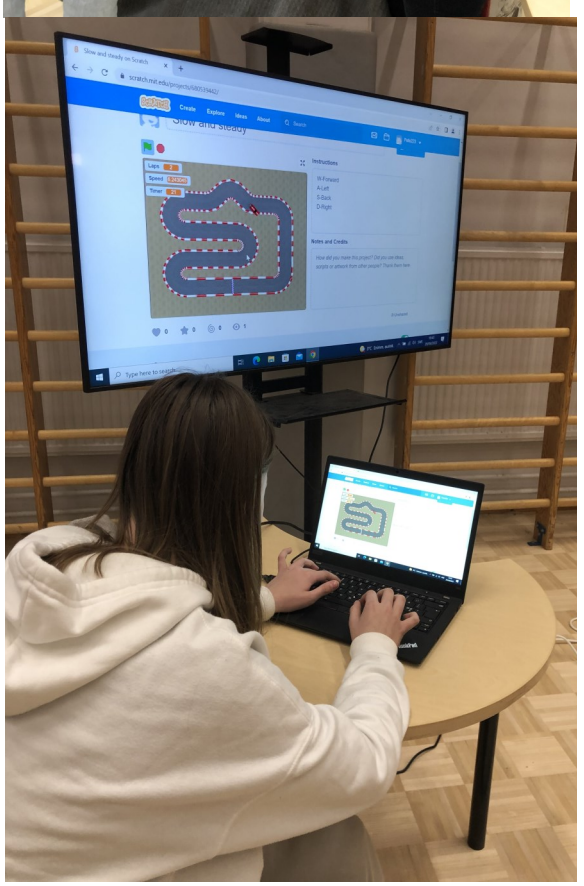

Temagruppen Performance visade sin musikal ”Tidsresan” som var en blixtsnabb resa genom musikens historia. Skådespelarna gick runt i publiken och erbjöd sig att skriva autografer. Detta inslag vann stor popularitet.

Inom några temagrupper hade vi möjlighet att engagera experter att jobba med våra elever. Sofie Staffans-Lytz som är illustratör och designer handledde under temat ”The pattern landscape” våra elever att skapa stora väggtavlor utifrån elevvalda texter. Tavlan på fotot är inspirerat av texten från Mumin: ”En natt just före gryningen vaknade hon av tystnaden kring fyren, det hade plötsligt sluta blåsa som det kan göra vid vindvända. Vågorna rörde sig långsamt förbi. Det var ett ljud som man inte kunde få tillräckligt av. Hon låg länge för att lyssna” (foto).

Gemensam frukost när kompetensveckans planering inleddes i september. Hannah Kongari och Carina Forsdahl på hugget. Foto: EBK

ÄMNESVIS VERKSAMHET

SPRÅKGRUPPEN: finska, engelska, franska, tyska

Samarbetet med Jyväskylän normaalikoulu har fortsatt i form av eklasstandem i finska i årskurs 8 och 9. Samarbetet har förverkligats via Zoom där eleverna har arbetat i grupper eller par som består av både svenskspråkiga och finskspråkiga elever. Eleverna har samtalat och löst uppgifter turvis på svenska och turvis på finska. Fokus har varit på muntlig kommunikation och på att våga prata det andra inhemska språket. Ett viktigt mål med samarbetet har varit att bygga broar mellan språkgrupperna och förmedla positiv inställning till den andra språkgruppen.

Inom den modersmålsinriktade finskundervisningen på grundskolan avslutades forsknings- och utvecklingsprojektet MOFI 2.0 som varit ett samarbetsprojekt mellan VÖS, ÅA och UBS under läsåren 2018-2021. Några av projektets mål var att utveckla läs- och skrivstrategier för mofiundervisningen samt riktlinjer för ämnesövergripande samarbete och samundervisning. I november 2021 utkom handboken "Mofi-stigen – En handbok för mofi-lärare i 1-9" med Åsa Löf och Annika Lassus som författare. I januari-februari 2022 höll Löf och Lassus i trådarna för kompetensutvecklingshelheten "Reppu selkään ja menoksi – mofi-polku kutsuu" med ett femtiotal mofi-lärare som deltagare.

Under läsåret har vi inom mofiundervisningen fortsatt att utveckla ämnesövergripande arbetsmetoder. I årskurs 8 samarbetar mofi ämnesövergripande med modersmål, historia, biologi och geografi och i årskurs 9 med modersmål, samhällslära och elevhandledning.

I tyskan har undervisningen långt utgått från elevernas önskemål gällande temaområden och arbetssätt och förutom undervisning i klass så har även en hel del annan undervisning ordnats.

Under året har eleverna i åk 9 deltagit i ett Etwinningprojekt tillsammans med Heinrich-Böll Schule i Hattersheim am Main och några andra skolor runtom i Europa, bland annat från Irland, Turkiet och Cypern. Eleverna har gjort små gemensamma digitala projekt där temaområdena har varit bl.a. internetsäkerhet, resor, presentationer och även lite historia. Eleverna har också skrivit personliga brev till framtiden som skickades till Hattersheim och ska förvaras i stadsarkivet där fram till år 2121 då skolelever får hämta ut paketet.

Inom ramen för vårt fransk-tyska internationaliseringsprojekt "Ça va – Was geht?" och tack vare bidraget från UBS har bl.a. en tysk filmeftermiddag kunnat ordnas i samarbete med Kulturskafferiet Ritz där de allra flesta av hela skolans studerande som läser tyska deltog. Evenemanget var mycket uppskattat både av gymnasiestuderande och elever på åk 7-9.

Åk 9 har med hjälp av internationaliseringsprojektet också haft en gemensam bakeftermiddag i huslig ekonomisalen där vi tillsammans studerade receptet på tyska och utgående från en instruktionsvideo bakade "Flammkuchen" som är en mycket gammal "pizza" från fransk-tyska regionen Alsace/Elsass.

Åk 8 har förutom knytkalas i klassen besökt ett närliggande café i samband med att de lärde sig artiga beställningsfraser på tyska. De fick också berätta på tyska vad de hade beställt på cafét.

Åk 8 har även besökt åk 7 tillsammans med franskaeleverna och berättat om vad man gör i tillvalsspråken. Det var en lyckad PR-insats, eftersom cirka hälften av alla sjuor nu har valt att läsa franska eller tyska i årskurs åtta nästa låsår!

Affisch och foto: Erika Vuorinen

Även i **franskan** har vi utgått ifrån elevernas önskemål och haft många autentiska och praktiska inslag i undervisningen. I årskurs 8 har vi bland annat ordnat en fransk måltid i klassen, där vi lärde oss allt från fransk etikett vid matbordet och hur man ber om saker till att konversera på franska med sina bordsgrannar. Åttorna har också handlat möbler och inrett sina hem med hjälp av IKEAs franskspråkiga nätsidor, samt gått på musikfestival i Bretagne där de fick göra allt från att bekanta sig med franska artister och musikgrupper och skapa sin egen playlist till att utvärdera musik och artister på franska. Vi har också varit på speed dates där målet var att lära känna så många personer som möjligt genom att ställa olika frågor på franska, samt haft besök av franskspråkiga gäster i flera repriser, bland annat de studerande från Frankrike som var på utbyte i vårt gymnasium i november.

I årskurs 9 har vi också satsat på autentiska och praktiska inslag och eleverna har bland annat fått designa sina egna drömhus, i vilka de sedan har guidat sina besökare på franska. Niorna har även fått göra grupparbeten om olika aspekter av Bretagne som de sedan presenterade för varandra, samt göra egna väderleksrapporter om valfria städer och regioner i Frankrike. I takt med att ord- och uttrycksförrådet blivit större har niorna fått prova på att skriva lite längre illustrerade uppsatser där de presenterar sig själva och sina hobbyer under olika årstider. Nians tillvalsgrupp har fått se på och analysera den franska långfilmen "Je vais bien ne t'en fais pas", något som förhoppningsvis ska inspirera till att se franska filmer även i fortsättningen och på egen tid.

Inom ramen för projektet "Ça va – Was geht?" och tack vare bidraget från UBS har även alla elever som läser franska I 7-9 fått gå på filmeftermiddag på Kulturskafferiet Ritz tillsammans med de gymnasieelever som läser franska samt våra utbytesstuderande från södra Frankrike. FIlmen "Gagarine" utspelas i en förort till Paris och handlar om en ung pojke som tillsammans med några av de andra invånarna huskomplexet "Gagarine" kämpar för att deras hus inte ska rivas av staden. Efter filmen serverades förfriskningar för de närmare 100 elever och studerande som deltog i evenemanget.

Båda tillvalsgrupperna i franska har också tack vare samma projektbidrag från UBS fått göra ett cafébesök helt på franska på Café Othello på Brändö, som numera har en fransk ägare. Det var verkligen som att stiga in i Frankrike, då Christophe Guillemeau stod i dörren och välkomnade gruppen med ett "Bienvenue", samt tog emot alla beställningar på franska, något som vi givetvis hade tränat på i klassen innan besöket! Och vilken stolthet och tillfredsställelse då franskan fungerade! Paris nästa?

Religion/livsåskådningskunskap

Under läsåret har temat hållbarhet varit i fokus inom ämnet religion i årskurserna 7-9. Hållbarhet i lärande har betonats genom att bland annat hitta bryggor mellan teman i de olika årskurserna genom repetition och tillbakablickar samt även genom att se framåt och ge viss baskunskap som behövs inför inkommande läsårs tema. Hållbart lärande har betonats genom att vissa prov och förhör har varit mera kunskapsbaserade där man behövt analysera och tillämpa den kunskap som berörs i kurserna.

Ett hållbart perspektiv på samhället, medmänskliga relationer och miljön berörs i samtliga kurser och stöder flera av de områden som presenteras i Agenda 2030. I årskurs sju är perspektivet från flera religioners områden. I årskurs åtta speglas dessa frågor mot det förflutna i kristenhetens historia och hur kyrkan tar ställning i dessa frågor i dagsläget. I årskurs nio berörs

dessa frågor mera analytiskt inom etikens område där eleverna har fått diskutera och reflektera kring hållbarhet utgående från frågor om samhället, medmänskliga relationer och miljön.

På grund av fortsatta coronarestriktioner under läsåret har vi inte gjort studiebesök i ämnet detta år. Digitala hjälpmedel har använts för att göra virtuella studiebesök för att försöka nå den levda religionen.

Strävan efter en hållbar livsstil ingår som en naturlig del av målen inom undervisningen i livsåskådningskunskap.

Genom att årskurs 7 har gemensamt innehåll i religion och livsåskådningskunskap, har eleverna deltagit i undervisning i gemensamma grupper med Mosaik som lärobok. I årskurs åtta har en grupp på fyra elever haft en egen livsåskådningsgrupp. I årskurs nio har eleverna varit delvis integrerade i klassens undervisning kring etikundervisning som är gemensamt för båda ämnena.

Smakprov på elevarbeten som behandlar helgonen inom katolicismen. Foto: Terese Söderman

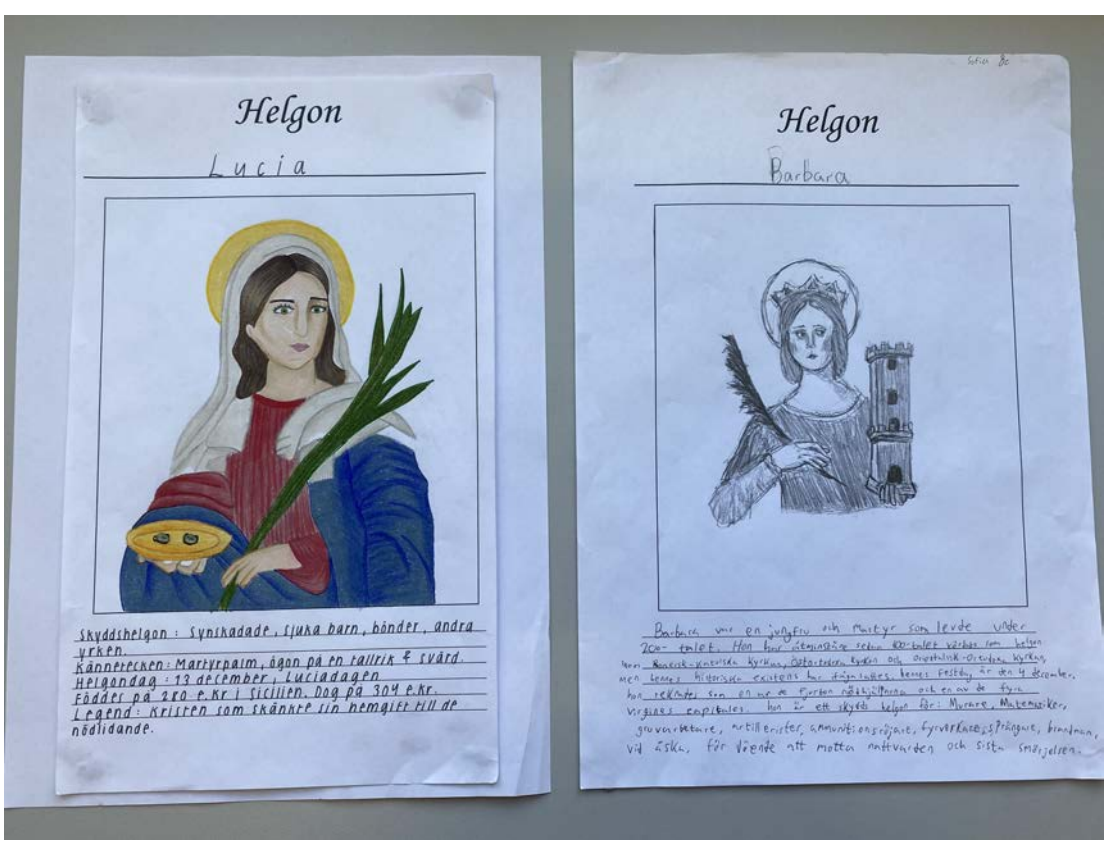

Svenska och litteratur 7–9

Under läsåret har vi i svenska och litteratur synliggjort läsårstemat ”en välmående, hållbar och värdeskapande skola” genom att i vårt arbete ta avstamp i begrepp som framtidshopp, självvärdering och handledning. Handledningen har fått en stor roll i arbetet med elevernas texter, då vi kontinuerligt reflekterar kring skrivutveckling i vårt arbete i klassrummet.

Självvärderingen har konkretiserats i arbetet med portföljmetodiken, som vi i alla årskurser har arbetat medvetet med hela läsåret. Eleverna har samlat allt arbetsmaterial i arbetsmappar. Vid läsårets slut har materialet i arbetsmappen sedan omarbetats till portföljer, då egna arbeten har renskrivits och utvärderats. I samband med portföljarbetet har eleverna dessutom loggat i loggböcker. Eleven funderar då på sitt arbete och beskriver vad den upplevt och lärt sig på lektionerna och i de olika sekvenserna.

Under året har vi funderat på det förgångna och på framtiden, och bland annat då elever i årskurs 9 deltagit i Österbottens försvarsgilles årligt återkommande skrivtävling. Sissel Smeds (9c) belönades med 200 euro för bästa uppsats i klassen för svenska högstadieelever för en text där hon behandlade lärdomar från den så kallade Ålandsfrågan. Vandringspokalen Krigshästen förblir härmed vid Vasa övningsskola 7–9 under ännu ett läsår.

Årskurs 7 har i maj deltagit i novellskrivtävlingen Vad händer? i arrangemang av Svenska modersmålslärarföreningen Smlf r.f. och Lisi Wahls stiftelse. Tävlingen riktar sig till finlandssvenska elever i 7–9 och är i skrivande stund inte avgjord. Årets tema är Vänskap.

Ett litteraturprojekt som delvis är digitalt, och som öppnar nya textvärldar, är projektet Läslustambassadörerna som är ett samarbete mellan klasslärare Gun-Britt Kull-West på Vasa övningsskola 1-6 och modersmålslärare

Försvarsgillets skrivtävling 2021–2022, Sissel Smeds (9c). Foto: Sandra Bernas.

Sandra Bernas. Elever i årskurs 3 och 4 har träffat eleverna i 8b och samtalat om läserfarenheter, läst kapitelböcker och skapat presentationstexter tillsammans. Målet är att ge ökad inspiration och uppmuntran till ett framtida, hållbart läsande!

Vi blev i februari beviljade ett bokstipendium på 780 euro från Svenska kulturfonden. Stipendiemedlen ska användas till inköp av skönlitteratur i klassuppsättningar. Vi är också glada för de bokpaket vi i år har erhållit från Läsrörelsen och Lisi Wahls stiftelse. De skönlitterära verken kommer under kommande läsår att komma till upprepad användning i vårt klassrum.

Vi samarbetar med teaterpedagog och doktorand Nina Dahl-Tallgren på Wasa teater i ett pågående TIU-projekt (Teater i undervisningen). Några grupper i årskurs 9 har deltagit i workshopar och enkäter och arbetet fortsätter på hösten 2022 fram till pjäsens premiär. Pjäsen behandlar temat hållbarhet. Även fjolårets TIU-projekt Gem(ensam) har vi under höstterminen arbetat med i samarbete med Wasa teater. Nästan alla skolans elever har sett pjäsen och många har deltagit i workshoppar kring pjäsen, som behandlade temat ensamhet.

Ett digitalt massbokprat ordnades av Barnpampasnätverket, bestående av bibliotekarier i Österbotten, via Zoom tisdagen den 5 april. Klass 8a tog del av bokpratet, som innefattade ett flertal fina lästips till unga läsare.

Några elever i åk 9 har i maj deltagit i en pilotstudie kring kartläggning av läsförståelse i maj.

Sandra Bernas blev i år kallad till medlem i referensgrupp för utarbetande av en digital lärplattform för skrivande elever i grundskolans övre årskurser samt andra stadiets studerande. Projektet ägs av Institutet för de inhemska språken och är finansierat av Svenska kulturfonden, och det initierades ursprungligen av Svenska modersmålslärarföreningen Smlf r.f. Projektet lämnar i höst sitt pilotskede.

Historia

I historia har vi uppmärksammat sambandet mellan aktuella händelser i vår egen tid och händelser i det förflutna. Vi har studerat hur människor genom tiderna har kämpat för mänskliga rättigheter och demokrati och vikten av att få leva i ett samhälle där dessa ideal råder. Vi har övat oss i kritiskt tänkande och förmåga att tolka och sålla fram relevant information för att den kunskap och de färdigheter vi får ska hålla för att bygga vidare på i form av ett livslångt lärande. Kriget i Ukraina har vi till exempel behandlat ur både ett historiskt och ett källkritiskt perspektiv. Ett speciellt fokus har också funnits på medieläskunnighet genom MedLÄS-projektet som implementerats i grundskolan under detta läsår.

Ämnet historia har haft ett ämnesöverskridande samarbete tillsammans med språkämnena och specialundervisningen med syftet att fördjupa och förstärka olika temaområden.

Samhällslära

I samhällslära har vi bekantat oss med hur man kan främja en hållbar framtid ur både ett personligt, nationellt och globalt perspektiv. Vi har också lärt oss om hur demokratin fungerar och eleverna lär sig hur de själva kan vara med och påverka och varför det är viktigt. Inför välfärdsområdesvalet fick vi besök av Karolina Virta från Svensk Ungdom som informerade om reformen och lyfte fram varför det är viktigt att även unga använder sin rösträtt i politiska val.

Eleverna har lärt sig om sina rättigheter men också om sina skyldigheter gentemot andra för främjandet av ett rättvist och tryggt samhälle för alla. Vi har jobbat med olika projekt kring bland annat de mänskliga rättigheterna. Ett speciellt fokus har funnits på medieläskunnighet genom MedLÄS-projektet som implementerats i grundskolan under detta läsår. Vi har även övat oss i ekonomiskt tänkande ur ett hållbart perspektiv för både individ, sam-

hälle och miljö. Vi har haft virtuella besök av Börsambassadörerna som har gett tips och råd gällande sparande och placering av pengar.

I årskurs 9 har eleverna också deltagit i TIU programmet (gem)ensam och det forskningsprojekt som detta även innefattar under lektioner i samhällslära. Det övergripande temat är för projektet är ensamhet med syfte att utforska social hållbarhet. Aktörer bakom programmet är Wasa Teater och Folkhälsan.

Biologi och geografi

Inom ämnena biologi och geografi har vi under läsåret uppmärksammat såväl aktuella samhällsfenomen som mer traditionella, befästa teorier. De pågående flyttningsrörelserna i Europa har varit föremål för många diskussioner i undervisningsgrupperna, särskilt inom kulturgeografin i åk 9, samtidigt som eleverna i åk 7 och åk 8 bekantat sig med systematik och den finländska naturens mångfald. Skolans status som Unesco-skola har lyfts fram i undervisningen, liksom flera av Agenda 2030 målsättningarna. Bland annat rent vatten, energi, hållbarhet samt bekämpning av klimatförändringen är temaområden som särskilt stått i fokus under läsåret.

Vi har behandlat eutrofieringen av Östersjön, mikroplaster i våra vattendrag samt olika typer av miljögifter som rinner ut i vattnet och anrikas i organismerna. Till följd av den pågående klimatförändringen diskuterar vi i undervisningen också kring fenomen som marina värmeböljor, förändrade vädermönster samt försurningen av våra hav. Den pågående skövlingen av planetens ännu orörda ekosystem är likaså något som ständigt lyfts fram. Vi hoppas på så vis kunna öka kunskapen om dessa fenomen bland eleverna och framför allt om möjliga konsekvenser. Vår förhoppning är att våra elever i framtiden skall ha såväl kunskap som de rätta argumenten för att agera för en ekologiskt hållbar framtid.

I februari deltog åk 8 eleverna i vanlig ordning i Finska Forstföreningens tävling ”Skogsnöten”. Skogsnöten är en tävling med biologirelaterade frågor som riktar sig till samtliga 7-9 elever i Finland. Detta läsår ordnades tävlingen för fyrtionde gången.

Till följd av nationella och lokala restriktioner har studiebesök inte varit möjliga att genomföra detta läsår. Istället har vi satsat på praktiskt arbete i klass. Eleverna i åk 8 har bl.a. bekantat sig med organ och organsystem. I åk 9 har vi studerat ögats uppbyggnad och funktion medan eleverna i åk 7 odlat växter och dissekerat fisk.

De nya Clevertouch-skärmarna i klassrummen har underlättat för både elever och lärare och bidragit med ytterligare dimensioner i undervisningen. Även våra nya elevmikroskop, samt det nya digitala lärarmikroskopet, har varit i flitig användning och gett oss

Dissektion av fisk i åk 7. Foto: Heidi Håkans

bättre förutsättningar att studera strukturer på cellnivå.

Nu ser vi fram emot ett (förhoppningsvis) restriktionsfritt läsår då studiebesök och exkursioner kan återupptas!

Matematik

Matematikundervisningen har det här läsåret på flera sätt fortsatt som tidigare. På grund av pandemin och den stora mängden sjukfrånvaro som har präglat året har vi varit tvungna att satsa på grundläggande färdigheter istället för olika projekt. Årskurs 8 har däremot i vanlig ordning deltagit i den nordiska matematiktävlingen MatCup.

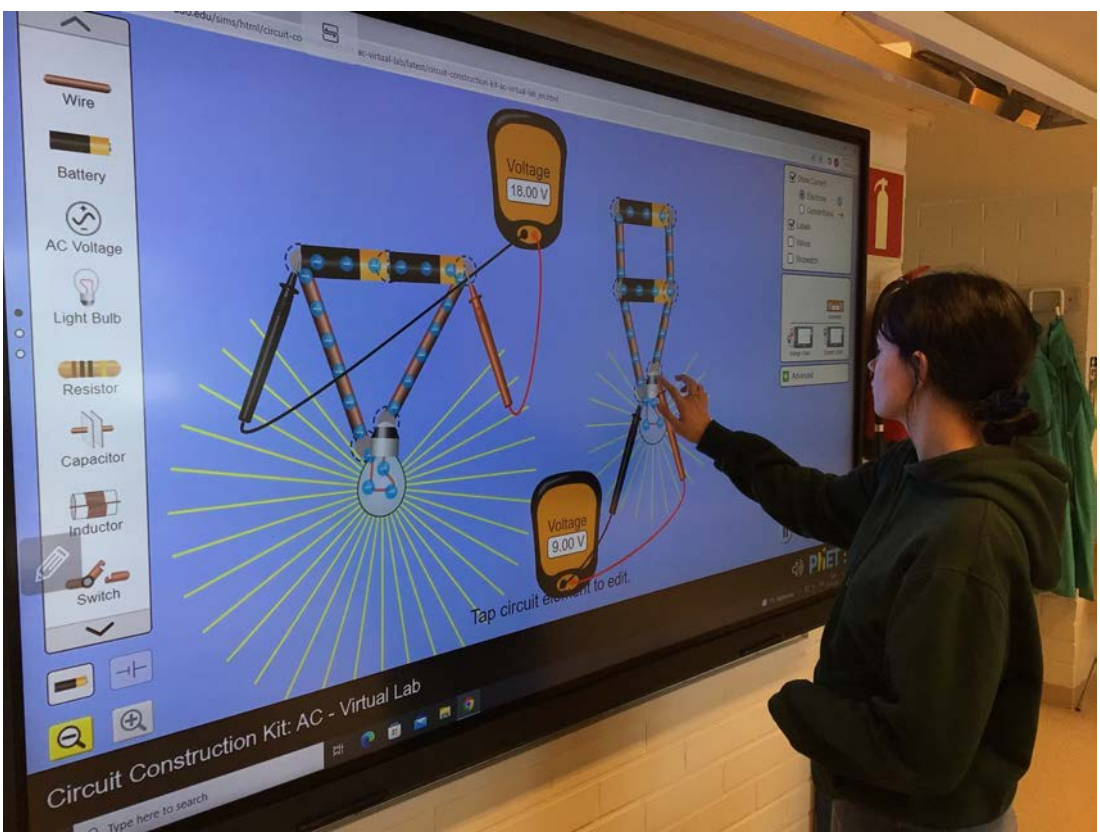

Simulering på Clevertouch-tavla. Foto: Mia Kronholm

Vi använder oss fortsättningsvis av olika läromedel i olika grupper för att ha koll på de läromedel som finns på fältet. Två grupper (en i åk 8 och en i åk 9) har använt sig av den nya serien Tangent (S&S), medan andra grupper använder sig av det digitala läromedlet ma.fi, den lite äldre serien Pi eller olika kombinationer av dessa. Vi satsar också på att ge eleverna grundläggande färdigheter i GeoGebra, Excel och andra verktyg som är bra att kunna.

Ett ständigt återkommande diskussionstema bland ämnesgruppens lärare under detta läsår har varit användningen av de nya vitsordskriterierna i läroplanen. Arbetet med att utveckla bedömningsmetoder enligt dessa kommer garanterat att fortsätta även nästa år.

Kemi och fysik

Under läsåret har temaområdena vatten, energi och miljö behandlats ur olika infallsvinklar beroende på årskurs och ämne. Vi redogör för några exempel ur undervisningen.

Eleverna har forskat om vattenrening och avloppsvattenrening, speciellt med tanke på Vasanejden. Eleverna har tagit reda på varifrån dricksvattnet kommer och hur det renas. Vidare har eleverna tagit reda på vad som händer med det smutsiga avloppsvattnet. Ett besök till Påttska reningsverket finns i planeringen. En annan infallsvinkel är vattnets förmåga att lagra energi och hur vi kan utnyttja den egenskapen i produktion av t.ex. fjärrvärme.

I kemiundervisningen har eleverna fått jobba med ett projekt som handlar om miljö och klimat. I det projektet har eleverna också fördjupat sig i vilka förväntningarna var på klimatmötet i Glasgow i november och vad som beslutades där. De äldre eleverna har fått fördjupa sig i hållbar konsumtion och produkters livscykel.

I fysikundervisningen har eleverna fått fördjupa sig i elektrisk energi och hur den kan produceras – hur produktionen påverkar miljön och hur man kan spara på el i den egna familjen.

Varje år arrangerar TekNatur tävlingen sjukampen för finlandssvenska elever i åk 7. Med tävlingen vill man väcka intresse för teknik och naturvetenskaper. I år deltog våra elever tillsammans med ca 1900 andra.

De nya Clevertouch-tavlorna i alla klassrum har hjälpt både lärare och elever till en mera mångsidig undervisning. Ett annat digitalt hjälpmedel är simuleringar, som ger ytterligare en dimension till inlärningen.

Projekt om vattenrening. Foto: Carina Forsdahl

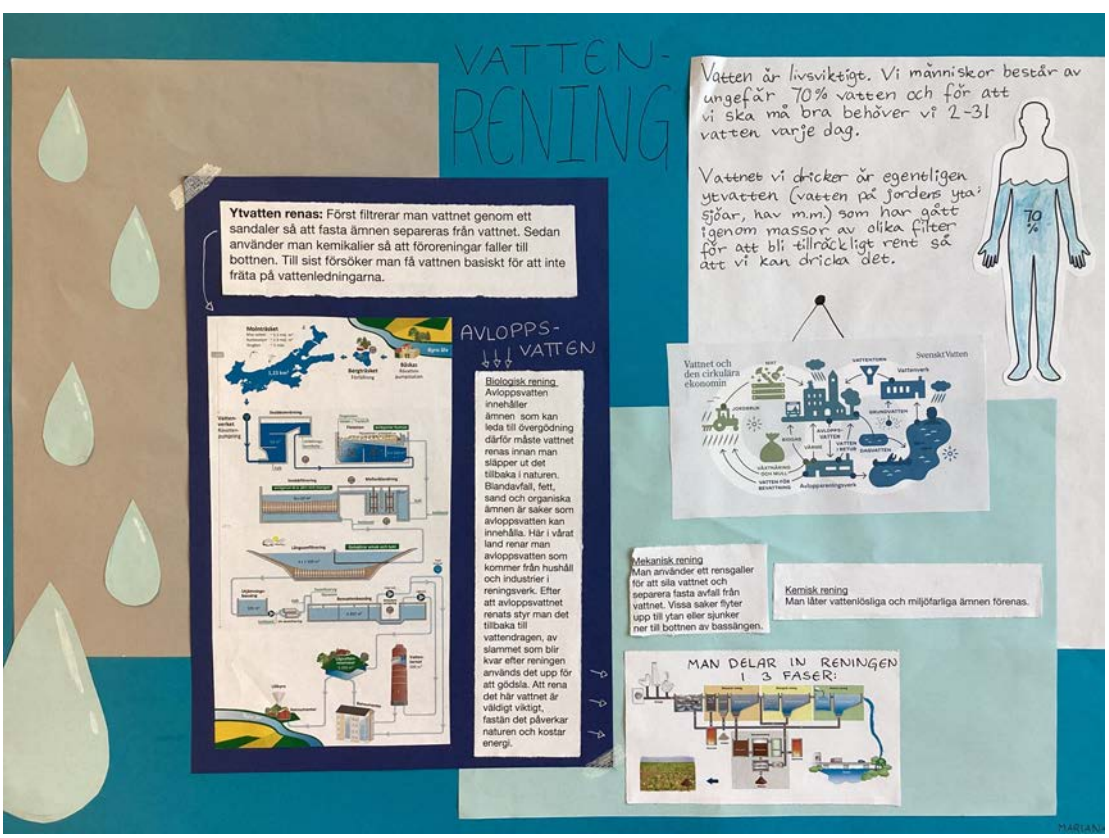

Datateknik

Under läsåret har det ordnats långt datatillval för åk 8 och åk 9. I båda har vi bekantat oss med kontorsprogram som Office. Många övningar har förankrats vid aktuella saker som att skriva en snygg och fungerande CV för sommarjobbsansökningar, göra upp dokumentinställningar med tanke på större rapporter eller smarta beräkningar med tabellkalkyleringsprogram. I ämnet har vi dessutom gått grundligare in på hur man använder tillbudsstående ICT-tjänster.

Åk 8 fick också bekanta sig med Linux och installerade operativsystemet på avskrivna bärbara datorer. Datorerna anpassades och iordningställdes med program och inloggningskonton för unga från Ukraina så att dessa skulle kunna återuppta sina studier. Datorerna gavs till Röda Korsets Vasaavdelning för vidaredistribution åt ungdomarna.

Åk 9 bekantade sig även med datorers hårdvara och websidor samt programmering. Efter att ha bekantat sig med grunderna i HTML introducerades även CSS och JavaScript. Till programmeringstekniken användes Python.

Hälsokunskap

Under detta läsår har vi i hälsokunskapen fortsatt jobba med välmående ur flera synvinklar i samklang med läsårets tema: "En välmående, hållbar och värdeskapande skola". Årskurs 7 har bland annat diskuterat sömnen och dess viktighet för att orka i vardagen och öka välbefinnandet. Årskurs 8 har behandlat skönhetsidealen i samhället och jobbat i grupper med temat ätstörningar. Ett par andra temaområden som har behandlats är alkohol och sociala färdigheter. Att planera och skriva en träningsdagbok men tillhörande rapport har årskurs 9 jobbat med. Stress, våld och psykisk hälsa har även behandlats och fått kopplingar till händelser i världen t.ex. Ukraina krisen.

Lektionerna i hälsokunskap fortsätter att präglas av rörelse främst genom pausgymnastik, som ger eleverna ny energi för att orka bättre och som höjer humöret.

Under läsåret har många studerande hållit lektioner i hälsokunskap. Förutom de studerande som har hälsokunskap som huvudämne från Åbo Akademi har vi även haft sex stycken gymnastikstuderande från Jyväskylä som har hållit några lektioner i hälsokunskap som en del av deras slutpraktik. Studerande har bidragit med många intressanta lektioner och givande samtal i för- och efterhandledning.

Regnbågsankan kunde åter igen, efter ett års paus på grund av COVID-19 pandemin, fortsätta med sitt årliga besök till skolan för att ge årskurs 9 mera kunskap om sexuell mångfald. Årskurs 9 fick även i slutet av sin grundskoletid ta del av en temadag kring livräddning, som Vasa centralsjukhus arrangerade tillsammans med Vaasan ammattikorkeakoulu och yrkeshögskolan NOVIA

Gymnastik

Läsåret har långt bjudit på normal gymnastikundervisning. Coronan har inte påverkat undervisningen i någon annan uträckning än att många elever periodvis har varit frånvarande. Innehållet i undervisningen har skapats på basen av årstiderna och vintervädret tjänade oss även i år på bästa sätt. Så gott som varje lektion hölls utomhus från terminsstarten i januari fram till sportlovet i februari och med upprepade tillfällen av både skidåkning och skridskoåkning kan man faktiskt se en utveckling av färdigheterna. Skolans egen utrustning är även den i hyfsat bra skick och erbjuder rättvisa möjligheter för de elever som inte har egen utrustning. De senaste årens skidtrend syns dock positivt i elevernas utrustning och många elever kommer faktiskt till skolan med egen, fin utrustning och det känns bra att de får nyttja den i undervisningen. I år har vi återgått till normal simundervisning, vilket innebär sammanlagt fyra gånger simning - två gånger på hösten och två gånger på våren. Resultatet av målmedveten

Foto: Eva Ramstedt

simundervisning syns verkligen i vår skola, där simfärdigheterna är goda och deltagandet på lektionerna är mycket högt. Men vi har saknat dansen i år också. Niornas besvikelse var stor då självständighetsbalen på stadshuset inhiberades även i år. Dessutom uteblev dansmomentet från årets julfest. Nästa läsår är det ytterst viktigt att lägga fokus på julfestdanserna för att kunna behålla den fina traditionen vi haft i vår skola med stort deltagande över stadie- och åldersgränserna på julfesten. Niornas vårbal planeras dock gå av stapeln i maj och då får vi plocka in lite dansglädje! Vårt år har kantats av mycket övningsundervisning. Re-

Tillvalsgymnastik åk 9. Foto Eva Ramstedt

dan under höstterminen hade vi rekordmånga gymnastiklärarstuderanden (6) från Åbo Akademi som gjorde en fem veckors praktik. Under vårterminen har rekordmånga (6) gymnastiklärarstuderanden från Jyväskylä gjort sin slutpraktik hos oss. Till en viss grad märker man på eleverna att de saknar kontinuitet i undervisningen då det har varit många lärarbyten, men studerandena har även bjudit på många fina, pigga och motiverande lektioner. Skolidrotten gjorde flera försök att återuppstå under året, men kommunernas olika instruktioner till skolorna gjorde det svårt att samordna turneringar. På hösten deltog vi i Vasa stads stafettkarneval på Karlsplanen och i vinterns slalommästerskap i Vörå hade vi några deltagare. Blickarna riktas nu mot maj och en återkomst till nya Olympiastadion i Helsingfors! Eftersom Stafettkarnevalen i Helsingfors sist ordnades 2015 har vi nu många elever i vår skola som aldrig upplevt känslan att löpa på stora stadion. Därför hoppas vi och peppar många elever att komma med på årets karneval - och det är med stor glädje vi väntar på årets roligaste gymnastikhändelse. Under läsåret ordnade arbetsgruppen för välmående i skolan två stycken friluftsdagar i närmiljön. Hösten erbjöd oss en fin vandringdag längs vandringslederna i närheten av Vasa (Molnträsket, Iskmo och Petsmo), medan vinterfriluftsdagen skedde alldeles i närheten av skolan med kluriga samarbetsövningar- och tävlingar.

Musik i åk 7-9

Det i och för sig självklara att igen få träffas och spela och sjunga tillsammans har varit det klart bästa av allt under läsåret. Åk 7 är sista årskursen med obligatorisk musikundervisning för alla elever.

Jag hoppas att eleverna ska känna att de åtminstone har fått chans att prova på och utmana sig inom de olika delområdena och att de framledes uppskattar och njuter av sitt musikintresse.

Tillvalsmusiken har haft lagom stora elevgrupper inom såväl det kortare som det längre tillvalet.

Under "Valentines Day Music", måndagen den 14.2, bjöd både musikanterna i åk 8 och 9 på framträdanden. Flertalet elever och lärare tittade in och lyssnade.

Åk 9:s musikanter framträdde även under "Vårbalen" den 11 maj i Akademill.

Musiktillvalsgruppen i åk 8 in action den 14 februari. Foto: Johnny Sandsten

Slöjd

Verksamheten i slöjd genomsyras av ekonomisk, ekologisk och kulturell hållbarhet. Detta tar sig uttryck i de projekt som genomförs och de material och tekniker som används. Vi strävar att vara sparsamma, reparera gammalt och återanvända material. Eleverna får bekanta sig med traditionella tekniker och toppmoderna produktionssätt. Slöjden påverkas ständigt av nya trender och tekniker men vi vill också bevara gammalt och visa på vår kulturtradition.

Ettorna och tvåorna har övat grundfärdigheter och tillverkat bland annat spiktavlor, vävt på kartong, målat på tyg och gjort luffarslöjdarbeten. Eleverna i årskurserna tre och fyra har lärt sig att använda symaskinen och att virka. De har även tillverkat elektriska spel och sandblästrade LED lyktor och samtidigt skaffat sig insikter om grundläggande elkomponenter samt lärt sig om öppna och slutna strömkretsar.

Maria tar en bild av utställningsskåpet: spiktavlor och solfärgad bakgrund. Foto: Maria Fjällstöm

Elever i årskurserna fem och sex har övat på att sticka och att sy produkter med dragkedja och foder. Eleverna har även konstruerat mönster. De har även gjutit smycken och figurer i tenn, testat på att svetsa, lärt sig grunderna i laserskärning, gjort tredimensionella modeller i ritprogram samt programmerat robotar.

Sjuorna har bekantat sig med finländsk design och tolkat kända formgivares formspråk. Dessutom har sjuorna planerat och tillverkat bluetooth-högtalare och juldekorationer med laserskärare. De har även sytt pyjamasbyxor samt förkovrat sig i garnteknologi.

I tillvalet har eleverna sytt kläder och accessoarer, vävt, gjutit bordslampor i betong, smitt knivar av gamla filar, lärt sig att använda vinylskärare, knutit makramé och formpressat trä. Korta tillvalskurserna silversmide samt smyckesdesign genomfördes för första gången i år med elever i årskurs åtta och nio. I silversmide fick eleverna öva på att forma, sammanfoga och smälta metaller och alla fick tillverka en ring av äkta Sterlingsilver. Eleverna fick också öva på att rita detaljerade smycken på datorn som sedan skars ut med laser.

Cricut-topp. Foto: Stina Ahlmark

En grupp i årskurs sex och tillvalsniorna har fått ta del av projektet Kultur i skolan med formgivare Fia Antus och handletts i formgivning av henne.

Vi har gjort studiebesök till Loftet och tagit del av utställningen Systraskap och inspirerats av traditionella broderier i modern tappning. Ännu i maj besöker vi också syateljén Restyle och bekantar oss med hållbart mode och cirkulära processer. Vi har även besökts av externa inspiratörer som bjudit våra elever på nya tankesätt och infallsvinklar. Bland annat fick två elevgrupper delta i en workshop där eleverna funderade över de globala målen för hållbar utveckling genom användning av kreativitet, innovation och medskapande pro-

Makraméarbete. Foto: Stina Ahlmark

cesser. Visioneringslabben ordnades av Sara Bengts & Petri Hynninen, Finlands ambassadörer för World Creativity and Innovation Day.

Bild från en workshop. Foto: Stina Ahlmark

Bildkonst

Detta läsår har De globala målen för hållbar utveckling, ur UNESCO Agenda 2030 betonats i bildkonstundervisningen, främst mål 11 Hållbara städer och samhällen, samt mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Dessa mål sammanföll väl med läroämnets centrala innehåll Bildkulturer i omgivningen, som innebär att eleverna ska undersöka och lära sig hur man påverkar och skapar hållbara och trivsamma livsmiljöer för människor och djur. Eleverna har undersökt, planerat och framställt förslag på arkitektur, boendemiljöer, bostäder samt designprodukter och inredningsartefakter som är ekologiskt hållbara. I september under Hållbarhetsveckan i Österbotten gjorde årskurs 7 ett besök på Vasa Wildlife Festivalens arrangemang vid Fannyhuset. Vi bekantade oss med olika exempel på hållbara och ekologiska lösningar inom design och industriell produktion. Vi såg även den prisbelönta dokumentärfilmen Closing the Loop. Eleverna i årskurs 8 arbetade med ett projekt om hur utrotade fågelarters livsmiljöer kan förbättras för att rädda fåglarna fortbestånd. Under höstterminen konkretiserades temat hållbara livsmiljöer ytterligare när eleverna arbetade med fotokonstnären Erik Johanssons spännande utställning Places Beyond på Kuntsi museum för modern konst. I december deltog eleverna i teckningstävlingen #MyKvarkenSat som handlade om satelliten KvarkenSat som sköts upp i rymden. Elevernas idéer och teckningar om satellitens funktion och design flögs ut i rymden ombord på satelliten. Under vårterminen deltog eleverna i workshopveckor vid Kuntsis museum för modern konst. Eleverna bekantade sig med modernisten Gösta Diehls verk och studerade hans expressionistiska och kubistiska verk. Därefter fick eleverna pröva att själva göra verk i kubistisk anda i museets workshopstudio.

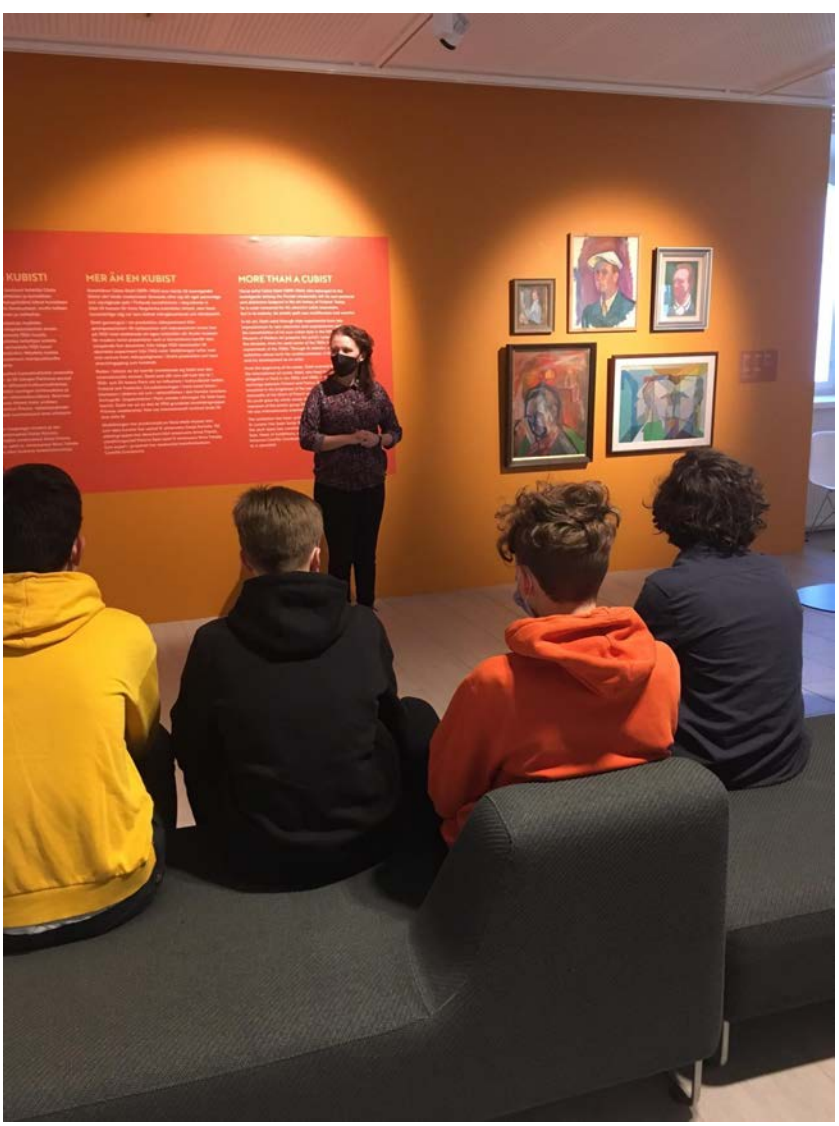

Besök på Kuntsi åk9. Foto: Lisette Smedlund

Ovan; Formgivning åk 8. Foto: Lisette Smedlund

Vänster: Fredsduva, målning av Felicia Holm 8a. Foto: Johan Wikström

Elevhandledning

Åk 7

Elevhandledning är ett nytt ämne för elever i årskurs 7. Eleverna har haft elevhandledning en gång i veckan i period ett och två. Under lektionerna har eleverna fått bekanta sig med skolan och diskutera tankar och förväntningar för läsåret. Eleverna har också fått tips på olika studietekniker och fått begrunda vilka tekniker de redan använder sig av. De har också fått tips på andra möjliga studietekniker. Därtill har de fått reflektera över sina individuella egenskaper och vad som motiverar dem. Under läsåret gjorde eleverna även sina tillval inför åk 8 och åk 9, där de via en elektronisk blankett skulle önska två långa tillval och ett kort tillvalsämne.

Åk 8

Eleverna i åk 8 har under period fyra bekantat sig med näringslivets olika branscher i Finland och fått en inblick i yrken som hör till de olika branscherna. De har även genomfört yrkesvalstest och närmare bekantat sig med yrken som intresserar dem. Det korta tillvalet de haft i åk 8 har de fått byta ut till ett nytt inför åk 9. Under period fem har betoning legat på PRAO (praktisk arbetslivsorientering). Eleverna har fått information gällande PRAO och via rollspel och andra övningar förberett sig inför sin PRAO-vecka. Under vecka 21 var eleverna på PRAO på valfri arbetsplats.

Åk 9

Eleverna i årskurs 9 har en gång i veckan haft elevhandledning i perioderna 1-4 och individuella handledningssamtal. I början av september fick eleverna genomföra en PRAO-vecka. Under elevhandledningslektionerna har fokuset legat på planering av framtiden.

Studiebesök till Vamia (klassrum). Foto: Lovisa Till

Eleverna har bekantat sig med Finlands utbildningssystem med betoning på andra stadiets utbildningar och övriga utbildningsalternativ. Under höstterminen gjorde eleverna studiebesök till Yrkesakademin och Vamia och på vårterminen till Vasa övningsskolas gymnasium. Digitalt informerade även Vasa gymnasium om sin verksamhet. Eleverna hade också pop-up besök i klass av Vamia, Fria kristliga folkhögskolan, Norrvalla idrottsledare, Vasa övningsskolas gymnasium och av Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland som informerade om folkhögskoleåret för läropliktiga Linje X och Föregångarna. Skolor på andra stadiet har även erbjudit prova på dagar där eleverna fått möjlighet att bekanta sig med utbildningar under en dag. Under perioden 22.2-22.3.2022 genomfördes gemensam ansökan till utbildning efter den grundläggande utbildningen via ansökningstjänsten Studieinfo.fi.

Ovan studiebesök till Yrkesakademin (målar). Foto Lovisa Till

Studiebesök till Vasa övningsskolas gymnasium. Foto: Olivia Högnabba

Huslig ekonomi

Olika forskningsrapporter visar att matproduktion och -konsumtion sliter på vår planet. I huslig ekonomi jobbar vi på alla årskurser för att eleverna ska bli medvetna om hur de på olika sätt kan bidra till att bli en mer hållbar matkonsument. Deltemat en hållbar skola, ur läsårstemat en hållbar, välmående och värdeskapande skola, har på så sätt blivit uppmärksammat och praktiserats i en stor del av undervisningen.

Åk 7

Undervisningen i åk 7 är uppbyggd kring helheterna Kökets ABC, Kökets DEF, Konsumentens ABC, Näringens ABC och Klädvårdens ABC.

Eleverna i åk 7 har duktigt dokumenterat med måltidsbilder + tillhörande reflektion från varje lärandetillfälle i Itslearning. Slutprodukten en egen kokbok med ”mina topp-10-matupplevelser” från undervisningen i huslig ekonomi från läsåret hoppas vi blir den kokbok som eleverna ofta återgår till när de ska tillreda basmat. Att hygien är viktigt i köket har eleverna ständigt blivit påminda om och i slutet av läsåret fick eleverna avlägga ett ”hygienkörkort” som bevis på att de kan ”kökshygien”.

Elevdokumentation av salladsbowl. Reflektionsuppgiften till bilden var: Se på din salladsbowl. Följer den tallriksmodellen och vilka komponenter hör till respektive näringsämne? Finns det något näringsämne som det borde vara mer eller mindre av för att den skall bli komplett? Foto: Gun Åbacka

Tillval åk 8

I tillvalsgrupperna i årskurs 8 har vi jobbat med olika teman under läsåret. Eleverna har bland annat tillverkat egen pasta och bekantat sig mera med olika typer av ostar. Nordens länder med deras mat och matkulturer har också behandlats. Eleverna har även fått visa sina kunskaper genom ”Utmaningen”, en tävling där olika livsmedel ska användas för att tillreda en måltid.

Tillval åk 9

I åk 9 har teman som närmat, förjulsfester, oxveckor och internationell matlagning genomförts med hållbarhet som ett ständigt inslag. Under temat närmat fick eleverna t.ex. utmaningen att i sina grupper designa en österbottnisk pizza med ingredienser i stort sett enbart från Österbotten. Resultaten var intressanta och eleverna fick insyn i matproduktionen i Österbotten. Förjulsfesterna bestod av självständighetsfest, förjulsmingel och alternativ julmiddag också med fokus på finländska livsmedel. Efter julens fester och frossande kommer oxveckorna. Under temat oxveckor uppmärksammades kålen i olika varianter, ett kanske inte så populärt livsmedel bland elever men med tanke på ekonomisk och ekologisk hållbarhet ett viktigt livsmedel i det finländska hushållet. En elev skriver ändå i sin loggbok: ”Kåldolmar tyckte jag ganska mycket om också. Jag hade inte tänkt på att jag skulle tycka om picklade grönsaker men faktiskt var dom goda.”

Under temat internationell matlagning har mat och matlagning i Japan, Vietnam, Kina, Thailand, Indien, Mellanöstern, Etiopien, Peru och Mexico uppmärksammats. Eleverna har själva fått välja ett land utanför Europa som de planerat ett undervisningstillfälle om.

Kort tillval åk 9 – den hållbara matresan

Den virtuella hållbara matresan har följt upplägget från SVT På spåret och Vart är vi på väg? Matresan startade från VÖS och första anhalten för resan var Närpes där vi stiftade bekantskap med grönsaksodling och gjorde bl.a. lammfärsbullar i rostad tomatsås, en favorit bland eleverna. Resan har gått vidare till Åland, Umeå, Oslo osv. En intressant resa där vi rest hållbart och stiftat bekantskap med lokal mat.

Underbart god ceviche med baguett och vitlöksolja ''från Peru'' Foto: Gun Åbacka

Förjulsmingel med smått och gott a la Finland. Foto: Gun Åbacka

Under läsåret har studerande med huslig ekonomi som huvudämne eller biämne genomfört undervisningspraktik i åk 7–9. Tack till studerande som tillrättalägger undervisning på ett pedagogiskt och kreativt sätt. Norrbro gård har vid behov donerat får- eller lammkött till undervisningen. TACK!

GYMNASIET

FÖRSTA ÅRET MED NY LÄROPLAN

Det nya skolåret inleddes som brukligt med samling tillsammans i Estradan. Årets nya ettor inledde sitt skolår som första årskull med den nya läroplanen medan övriga studerande fortsätter ännu ett tag i den gamla. Ibruktagandet av den nya läroplanen har medfört en hel del förändringar i det sätt vi arbetar på gymnasiet. Vi har poängterat de positiva förändringarna och beaktat utmaningarna. Det är mycket inspirerande att se både lärare och studerande ta till sig allt det nya. Tillsammans har det provats på, evaluerats och förbättrats. Vissa praktiska utmaningar som till exempel det att omfattningen av en del studieavsnitten har förändrats medförde dock en del utmaningar under året. Det har också varit oerhört inspirerande att se det gemensamma arbetet med studieavsnitt över läroämnesgränserna och gemensamma övergripande studier med valfria temaområden. Den mångsidiga kompetensen har som begrepp tagit ett tydligt steg in verksamheten.

Att ha två läroplaner samtidigt är både utmanande och givande. Implementering av nya läroplaner med tillhörande planer som bilagor för alltid med sig något nytt och spännande. Så också i år. Som gymnasium var vi väl förberedda på implementeringen av den nya läroplanen och de förändringar som hade förberetts föll väl ut. I samband med att läroplanen togs i bruk tog vi tillfället i akt och uppdaterade många av våra planer som både ger struktur och rutiner åt verksamheten men också ett rättesnöre åt våra studerande. I verksamheten betonas allt starkare välbefinnandet som grund för en bred allmänbildning och ett livslångt lärande.

Bild: UBS

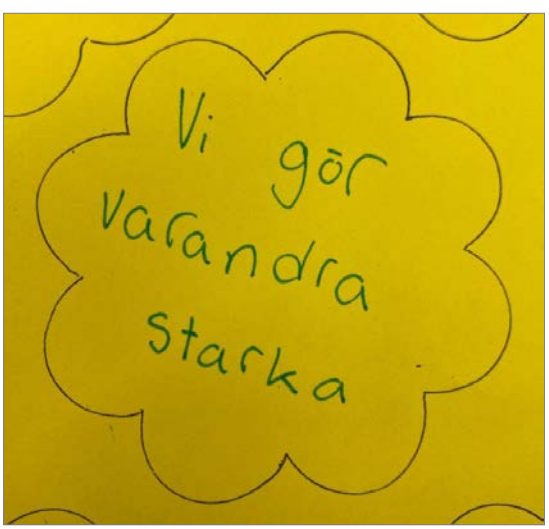

Citat om vår skola från Skolfreden.

Tyngdpunktsområden som samverkan och delaktighet fick också allt större fokus i och med förändringarna.

Förutom en ny läroplan för ettorna så tillkom även den utvidgade läroplikten med nya riktlinjer och bestämmelser för anordnaren. Den tydligaste skillnaden för studerande var

Ny examensstruktur, SEN

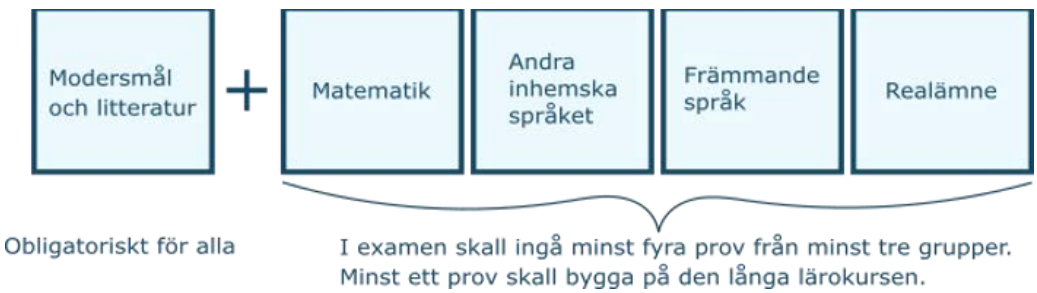

kanske ändå den att de fick både läromedel och verktygen kostnadsfritt från skolan.

Samtidigt som de nya ettorna följde en ny läroplan fick övriga studerande som började avlägga sin studentexamen våren 2022 göra det med hjälp av en ny examensstruktur. Obligatoriska och extra prov slopades och samtidigt inkluderar studerande minst fem examensämnen i studentexamen.

Rutiner och bekanta strukturer ger trygghet och erbjuder stöd i vardagen. Efter några år av pandemin kändes det allt viktigare att vara närvarande i vardagen och betona både samarbete och samvaro. Året har gett många glädjeämnen, våra traditioner har igen synts under skolåret. För en del av våra studerande så har det varit första gången de tagit del av gemensamma samlingar och fysiska skolevenemang men även studieresor och internationella mobiliteter har återuppstått under året.

Även om pandemin fortsättningsvis påverkat genomförandet att traditionella inslag är vi ändå glada över att ha kunnat anordna alla våra årliga evenemang.

Faddergalan. Foto: DCB

Traditionerna är oerhört viktiga för att skapa en välfungerande skolgemenskap, en stark vikänsla och ett andra hem. Allt sådant som övningsskolans tidigare årgångar lyfter upp som kännspakt. Att pandemin satt sina spår är tydligt men samtidigt har en ny årgång av studerande skapat sina egna minnen under en tid som knappast lär återkomma. Pandemitiden har varit speciell och utdragen men våra studerande och personal som tillsammans gjort det bästa av perioden kan ändå förnöjt förpassa den ur tiden.

Både höstens och vårens studentdimission anordnades för första gången sedan 2019 på plats med pompa och ståt. Pandemin har naturligtvis påverkat studerandes vardag och studiernas gång men mycket tack vare det att studerande visat prov på resiliens och glatt skolsamfundet med utmärkta prestationer och stärkande attityder har gemenskapen växt allt starkare och den ljusnande framtid är vår!

Mats Borgmästars, rektor

Foto: DCB

NYA SPEKTRUM

Under läsåret har både Åbo Akademis styrelse och fastighetsägaren Finlands Universitetsfastigheter fattat beslut om en nyinvestering på nuvarande Spektrums plats. Åbo Akademis styrelse gav i sitt möte i november baserat på en helhetsbedömning i uppdrag åt Akademidirektören att bereda ett nybygge på nuvarande Spektrums plats. Beslutet om en investering är en del av Åbo Akademis uppdaterade fastighetsstrategi. Med tacksamhet konstaterade övningsskolans personal att de synpunkter som framförts kring vad som upplevs som mest ändamålsenligt hade vunnit gehör hos styrelsen.

Enligt den planerade tidtabellen skulle Spektrum ha tömts sommaren 2022 och byggnaden rivits direkt därefter. Nu blir det inte så utan planering för ett nybygge fortsätter under nästa läsår. Enligt en preliminär tidtabell skulle nya spektrum stå klart till hösten 2025. Gymnasiet fortsätter förbereda evakueringen under den tid som bygget pågår. Evakueringstiden blir såvida alla tillstånds-, planerings-, upphandlings- och byggnadsprocesser löper smärtfritt två läsår.

Planeringsprocessen har fortsatt under hela läsåret både med hjälp av externa experter men också med hjälp av både studerande och personal på plats i gymnasiet. Parallellt med de externa processerna har interna processer kring utrymmena, planerna och funktionerna pågått under året. För ändamålet finns en referensgrupp i gymnasiet som samlat in synpunkter från personalen och tillsammans med arkitekterna och ingenjörsbyrån diskuterat och tagit fram olika lösningar. Personalen har också under möten och i gemensamma träffar erbjudits möjlighet att påverka utformningen och funktionerna i den nya byggnaden. Delvis påverkas även funktionerna i huvudbyggnaden då bland annat tillgängligheten blir bättre. Transparens och delaktighet har varit ledord i processen som fortsättningsvis pågår. Vi ser fram emot den fortsatta processen och samtidigt är vi medvetna om världsläget och hur det eventuellt kan komma att påverka processen under de kommande åren.

Styrelsen från ÅA på besök. Foto: Mats Borgmästars

INTERNATIONAL BACCALAUREATE

During the school year 2021-22 we have had 32 students in the PreDP group 1E, 23 students in the DP1 group 2E and 27 students in the DP2 group 3E. In addition a temporary student from USA joined the pre-DP class in December and studied there for the rest of the school year.

The year has meant going back to a more normal situation, which also included some activities outside the classroom:

- Students from both 2E and 3E participated in Helsinki Book Fair.
- 3E participated in a theatre workshop at Wasa Teater.
- 2E and 3E arranged International Day of Food and Culture, where parents and staff had the possibility to try food prepared by the students. The event was part of CAS, and the money collected was used to charity.
- Those studying Swedish A in 3E participated in Literature Days in Umeå.
- 2E and 3E had a Biology field trip and a CAS walk.

Theatre Workshop at Wasa Teater. Foto: Wasa Teater

Energy Week visit 1. Foto: Markus Norrby

CanSat, carrying rocket to launch. Foto: Markus Norrby

At the end of August, 22 students graduated at the diploma ceremony in the Estrada. The pandemic situation was a little bit better at that moment and we were happy to invite the closest family members to the ceremony, but the event was also live-streamed to a broader audience.

CanSat, presentation for jury. Foto: Markus Norrby

In March, we graduated one more IB student during a more personal ceremony in Runebergsalen.

CanSat competition 3-6.2022

During the school year a group of 8 students from 2E prepared for the CanSat competition as a CAS project. Five students then represented the team at the actual competiton held in Vasa 3-6.2.2022. The CanSat competition as about building a mini-satellite that will gather data and transmit the data over radio during a simulated mission, whre the can-sized satellite is lifted to about 500 height with a miniature rocket and then returns to the surface with a parashute.

The judges were especially impressed by the graphical design and the tree shaped yagi ground station antenna, themed to match the mission selected by the group which was to use satellited to monitor forest fires.

Henrik Lindgrén, IB-Coordinator

STUDERANDEKÅREN

Foto: Foto Airaksinen Ab

Verksamhet under 2021-2022:

Stormöte 31.8.2021

SKS ordnar i början på varje skolår ett stormöte där de nya representanterna från årskurs 1 väljs in till styrelsen. Höstens stormöte hölls i vanlig ordning precis som de tidigare åren. Precis som 2020 hölls mötet på Zoom. Undantaget i år var att kandidaterna från ettan som ville ställa upp inför valet kunde vara närvarande och presentera sig inför skolan livestreamat istället för att skicka in en video. De som ställde upp inför valet fick berätta kort om sig själva samt om varför de var intresserade av att vara med i styrelsen. Mötet streamades live inför hela skolan genom en länk som skickades ut innan mötets början. Emma Bos, Ylva Klockars, Tilde Moliis och Ellen Norrback väljs som nya medlemmar till styrelsen.

Temadagar

SKS brukar med jämna mellanrum ordna olika temadagar, för att pigga upp vardagen eller uppmärksamma högtider. Vi har traditionsenligt ordnat många sådana under året, bland annat en sportdag, Kvinnodagen och pyjamasdagar.

Utklädda elever under SKS sporttemadag. Foto: SKS-medlem

Julkalender, december

Under december månad gömde SKS godis runtom i skolan varannan dag som en julkalender för att höja julkänslan i skolan. Den brukar vara uppskattad varje år av alla studeranden.

Årets vinnande lag, 3D. Foto: SKS-medlem

Innebandyturneringen 15.12.21-16.12.21

Varje år ordnar SKS en innebandyturnering mellan klasserna i skolan.

Även detta läsår var den mycket uppskattad och vi fick se både fina prestationer och utklädningar. Efter finalen dök några gamla abiturienter från ABI21 upp som överraskning och utmanade årets treor.

Pingisturnering, januari

Precis som många år tidigare, ordnades även i år en turnering i pingis. Den blev lyckad, med många duktiga deltagare från alla årskurser och turneringen bjöd på många spännande matcher.

Hygienpass, februari

Med hjälp av Folkhälsan ordnade SKS en möjlighet att skaffa hygienpass, där eleverna betalade 15€ och vi stod för resterande 5€. Detta var mycket uppskattat och skulle ha varit väldigt smidigt om inte hälften av passen skulle blivit försenade, även om det löste sig till slut.

Det utmanande laget av ABI 21 med årets treor efter matchen. Foto: Anne Uppgård

Övrigt:

Ny post:

För att förenkla skötseln av SKS instagramkonto infördes en ny post under året, someansvarig. Till detta valdes Ellen Norrback. Innehavaren är tänkt att ska sköta de planerade inläggen, medan alla andra medlemmar hjälper till att hålla det aktivt under året.

Halarmärken

Under läsåret har *halarmärken* marknadsförts och sålts åt så väl tidigare abiturienter som elever i skolan. Märkena har kostat 2€ styck och haft bra åtgång.

Nya Spectrumbyggnaden

SKS har fått ta del av de nya ritningarna för Spectrum, som håller på att planläggas. Vi fick även bidra med tips och synpunkter samt vara med och planera lösningen för den tillfälliga flytten. Under årets gång har frågan om att gymnasiet helt skulle flytta till Academill kommit upp, vilket SKS starkt motsatte sig, och vars plan senare även skrotades.

Kårens medlemmar läsåret 21-22:

Daniel Berg (ordförande), Hannes Ulfvens (ekonomiansvarig), Tilde Bergström, Zalfa Yehia, Linn Ahlskog (vice ordförande), Ella Hofman, Elias Mulders, Tilde Löfqvist sekreterare), Ylva Klockars, Emma Bos, Ellen Norrback (some-ansvarig), Tilde Moliis, Nikke Palmberg (handledande lärare)

Efter stormötet 26.1:

Linn Ahlskog (ordförande), Emma Bos (vice ordförande), Ylva Klockars (ekonomiansvarig), Tilde Löfqvist (sekreterare), Ellen Norrback (someansvarig), Ella Hofman, Elias Mulders, Tilde Moliis, Daniel Berg, Hannes Ulfvens, Tilde Bergström, Zalfa Yehia, Nikke Palmberg (handledande lärare)

”Keep Calm and Kaffe & Bulla”

TUTORER

Att inleda gymnasiestudier kan vara en stor omställning så det är viktigt att det finns tutorer som tar emot och hjälper och stöder nya studerande under den inledande perioden. Att få vara med och skapa en gemenskap där alla kan känna sig trygga och delaktiga är ett meningsfullt uppdrag. Tutorerna är också viktiga rollmodeller så att de nya studerande redan tidigt inser att här får alla vara sig själva.

Tutorerna har aktivt jobbat för att de nya ettorna skall känna sig välkomna och inkluderade i vår skolverksamhet. Redan första skoldagen välkomnade tutorerna alla studerande på skolgården. Varje basgrupp fick senare under dagen träffa sina egna tutorer för ”lära känna varandra” övningar och introduktion. Tutorgruppen ansvarade för planeringen och genomförandet av friluftsförmiddagen som ingick i ettornas SH01 kurs. Tutorerna deltog även i en lektion för att besvara frågor angående studieplanering inför provveckan.

Tutorer i Vasklot. Foto: DCB

I oktober hölls ett arbetsmöte med utvärdering av verksamheten samt planering framöver. Som diskussionsunderlag användes Folkhälsans material. I december samlades basgrupperna för julinspirerade aktiviteter.

Tutorerna har medverkat vid flertal PR-tillfällen för åk 9. Tutorteamet har på ett föredömligt sätt jobbat och samverkat för skolans bästa och visat stort intresse för att utveckla tutorverksamheten. Ett glädjande stort antal studerande i årskurs 1 anmälde i april 2022 sitt intresse för att fungera som tutorer under följande läsår. Av dessa utsågs 20 studerande som deltog i tutorutbildningen under tre tillfällen i maj. Maria Lingonblad, sakkunnig i mobbningsförebyggande arbete vid Folkhälsan, drog den inledande delen av utbildningen. Som tutorhandledare fungerade *Diane-Christine Blusi* och *Åsa Löf.*

Tutorer 2021-2022:

Clara Berglund, Lova Blomqvist, Beáta Bryskova, Saga Djupsjöbacka, Elin Ekman, Simon Englund, Nida Fredriksson, Nellie Höglund, Irén Lindskog, Tilda Löfqvist, Carlene Mutiganda, Cassandra Mäkynen, Gaia Narayan, Ebba Nord, Tilda Nystrand, Isabel Rautamo, Tove Siegfrids, Agnes Söderström, Julia Wentjärvi, Ellen West.

Tutorer på skolgården. Foto: DCB

ÖVIS I RÖRELSE

Det är tredje året som projektet Övis i Rörelse har fått statsunderstöd för att kunna erbjuda olika aktiviteter under skolåret. Målet är att få en verksamhetskultur i skolan som är positiv till rörelse och aktivitet. Varje insats som görs för att öka studerandenas välmående är så viktig. Vi har nu gjort en årsklocka som visar vilka aktiviteter och projekt som är aktuella under olika tider av skolåret. I början av höstterminen hade vi aktiviteter utomhus. På bilfria dagen uppmuntrades alla studeranden som kom till skolan med cykel med en smoothie från cafeterian. Vi var också en av pilotskolorna som testade appen Smartbreak som slumpvis valde en övning för övre kroppen och en övning för nedre kroppen som pausgymnastik på lektioner. UKK-institutet erbjöd appen Breakpro gratis åt alla andra stadiets skolor. Appen har olika program som t.ex. nack- och ryggövningar, ergonomitips och pausgymnastik. Även länkar med tips på pausgymnastik har skickats ut till lärarna. Nytt för i år var pickleballturneringen. Det är en sport man lär sig ganska snabbt och passar åt alla.

En nyhet för läsåret var att vi ordnade en vandringseftermiddag för alla årskurser efter att första perioden avslutats. Ettorna gick Vikarskat vandringsled i Björkö och tvåorna vandrade längs leden Iskmo-Jungsund. Treorna höll till vid Öjberget. Denna satsning uppskattades stort av både studerande och lärare och inspirerade oss till att fortsätta arrangera aktiviteter efter varje periodslut. I samarbete med välmåendegruppen ordnades en aktivitetseftermiddag i början av december. Ettornas tema var rörelseglädje och de fick välja mellan fotboll, kodda eller prome-

Åk 1, Vikarskat vandringsled. Foto: Joachim Hofman

Åk 2, yoga med Åsa Båsk. Foto: DCB

nad vid Fenniahallen. Tvåorna fick slappna av, andas och träna yoga. Treorna fick en session i mental träning. Efter period fyra ordnas valfria aktiviteter med allt från klättring till en session i mindfulness.

I december inleddes rekryteringen av nya rörelsecoacher. Gruppen av 16 nya rörelsecoacher utbildades i samarbete med FPV:s projekt Learning by Moving. Under vårterminen ordnades frikasttävling i basket och badmintonturnering med både singel och dubbelturnering. I april deltog många studerande och lärare i den årliga motionskampanjen. I maj ordnades aktiviteter utomhus och mera material som inspirerar till aktivitet anskaffades.

Nya teamet av rörelsecoacher 22-23. Foto : DCB

GRUPPHANDLEDARNA

Foto: Foto Airaksinen Ab

Årskurs 1

Årets ettor var de första studerande som inledde sina studier enligt den nya läroplanen (GLP2021). Årets ettor var också den första årsgruppen som inledde sina studier i det kostnadsfria gymnasiet. Allt skolmaterial, inklusive laptop och kurslitteratur står skolan för från och med nu. Årets ettor är även den första årsgruppen som till absolut största delen använder sig av digitala läromedel. Ämneslärarna fick inför läsåret välja om man ville ha kurslitteraturen i pappersform eller digitalt och en stor majoritet gick in för det digitala. Mycket nytt alltså, och det återstår att utvärdera hur det hela faller ut.

Friluftseftermiddagen. Foto: Moja Ladvelin

Under läsåret har vi satsat på välmående och gemenskap, I enlighet med skolans läsårstema ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola”. Alla studerande har fått möjlighet till enskilt utvecklingssamtal med både grupphandledare och studiehandledare. Utöver detta har det ordnats grupphandledarträffar och tematräffar kontinuerligt under läsåret. I enlighet med projektet Övis i rörelse har vi under läsåret gjort en specialsatsning på fysisk aktivitet och motion. Tematillfälle 1 ordnades som en friluftseftermiddag efter första provveckan i slutet av

september, alla ettor fick då möjligheten att göra en vandring ute i världsarvet på Replot. Under tematillfälle 2 som hölls i november provade hela årskursen tillsammans på olika bollsporter i Fenniahallen. Tematillfälle 3 som ordnades i mitten av januari bjöd på pulkåkning och vandring i vinterlandskapet längs Vasas strandlinje. Tematillfälle 4 tillägnades igen vandring utomhus men denna gång mestadels i stadsmiljön och i grupper med studerande från olika basgrupper. Tematillfälle fem som ordnades i maj erbjöd erfarenheter av skolans äldre studerande angående de internationella projekt de deltagit i under

Friluftseftermidddag. Foto: Moja Ladvelin

läsåret. Allt som allt har det varit ett händelserikt år som också präglats av att vi nu kan börja leva mera normalt efter att pandemin börjar ebba ut.

Åsa Löf (1A), Moja Ladvelin (1B), Mikael Lax (1C), Joachim Hofman (1D), Anders Fransén (1E)

Årkurs 2

Vår strävan detta läsår var att skapa goda förutsättningar för samverkan mellan basgrupperna, vilket inte var möjligt under årskurs 1 på grund av pandemin. Det var naturligt att lyfta fram inklusion och välmående som viktiga byggstenar för året och därmed synliggöra temata som anknyter till läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" samt UNESCOs mål.

Iskmo-Jungsund vandringsled. Foto: DCB

Det nya för läsåret har varit de sessioner som ordnats efter varje period med olika aktiviteter för gemenskap och välmående tack vare arbetsgrupperna för Övis i rörelse och välmående. Efter period 1 fick hela årskursen tillsammans njuta av en fin vandring längs Iskmo-Jungsund vandringsled i vackert höstväder.

Ivrigt pusselgäng. Foto: DCB

Luciamorgon. Foto: DCB

Utedagen uppskattades stort av både studerande och lärare!

Efter period två kunde tvåorna andas ut tack vare yoga, andningsövningar och sömnskola. Våra temasessioner har också innehållit aktiviteter för att stärka gemenskap och välmående genom promenad längs stranden i vinterväder och socialt samspel med hjälp av sällskapsspel och pussel. I november ordnades en tematräff kring jämlikhet och likabehandling, vilken är inskriven i gymnasiets jämställdhetsplan. Kuratorerna träffade hela årskursen i början av tematräffen.

Luciafirandet är traditionsenligt ett uppdrag för årskurs 2 och en luciakommitté tillsattes i oktober. Känslan av delaktighet och gemenskap stärktes genom att alla studerande hade en del i arrangemangen kring luciamorgonen och våra tvåor klarade sitt uppdrag med glans. De flesta tvåor deltog i de äldstes dans och imponerade stort genom sin dansanta och charmerande uppvisning. På grund av pandemiläget kunde vi inte bjuda in publik, men dansuppvisningen streamades av IT-pedagog Andreas Sundstedt med hjälp av studerande Jacob Rabb, med förinspelade inslag där danserna presenterades. De studerande hade ordnat middag för hela årskursen och inbjudna lärare på Svenska klubben efter dansuppvisningen.

Grupphandledarna har hållit utvecklingssamtal med varje enskild studerande, som i lugn och ro fått reflektera över studieframgång, motivation och balans i tillvaron.

Tina Liljeblad (2A), Diane-Christine Blusi (2B), Ann-Charlotte Söderman (2C), Solveig Wallin (2D), Markus Norrby (2E)

Äldstes dans. Foto: Sofia Heinonen

Äldstes dans. Foto: Sofia Heinonen

Årskurs 3 – 4

För årets abiturienter har det sista skolåret varit minst påverkat av koronarestriktioner. Förutom enskilda studerandes karantäner har vi inte haft några distansperioder. Ansiktsmaskerna har ändå varit en del av vår skolvardag.

Penkkis. Foto: Frida Crotts

Precis som tidigare år har vi fortsatt med att ha en kontinuerlig dialog med våra studerande för att ha lite koll på deras välmående och studieframgångar. Under läsåret har vi grupphandledare hållit individuella samtal med samtliga studerande. De studerande som skrev studentprov på hösten höll en frivillig karantän 10 dagar före första skrivningen och fram till att de hade skrivit den sista skrivningen.

Samarbetet med studiehandledarna Pia och Ronja har varit viktigt. Studiehandledarna höll också enskilda samtal med alla studerande och kommunikationen mellan studiehandledare och grupphandledare var viktig för att säkra våra studerandes studieframgång och slutförande av sina studier på gymnasienivå. I vår skola har vi tillgång till en till stödperson till i skolvårdsteamet. Skolcoachen Camilla Rogaszewska började jobba i skolan efter jullovet och har erbjudit stöd och samtalsmöjlighet för de som så önskat.

Trots att allt verkade osäkert in i det sista kunde de traditionella tillställningar som förknippas med ABIåret ordnas. "Penkkis" arrangerades i år i form av VOSlympiska spelen och följdes av lastbilsflakskörande i strålande sol. Årets abiturienter har dessutom varit aktiva under året och hittat på många roliga temadagar som har livat upp vardagen då vi äntligen fått vara tillbaka I skolan.

Årets IB-abiturienter forsatte skolgången fram till sista april då de hade en egen "penkkis" med program och tilltugg för alla IB -lärare samt för 1E och 2E. Deras studentskrivningar inleddes 28.4. och avslutades 20.5. Speciellt under läsåret var bl.a. en CAS-vandring längs Björkö-Panike leden som var mycket uppskattad.

Genom vårt arbete med årskursen vill vi så gott det går bidra till att just vår skola skall vara en välmående, hållbar, trygg och värdeskapande skola. Och så hoppas vi förstås att våra studenter sedan fortsätter sin resa mot bildningen.

Frida Crotts (3A), Johanna Bonäs (3B), Kristina Skjäl (3C), Lisette Smedlund (3D), Margita Nyman (3E)

Penkkis. Foto: Lisette Smedlund

ÄMNESVIS VERKSAMHET

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Under det gångna läsåret har vi satsat på att skapa stimulerande innehåll i de nya studieavsnitten, enligt den nya läroplanen. Bland annat har det kreativa skrivandet varit mera i fokus. Under hösten höll författaren Ellen Strömberg en lektion i kreativt skrivande med alla ettor. Även om gymnasiestudierna rätt långt går ut på att analysera och kritiskt granska olika typer av texter, betonar den nya läroplanen vikten av att studerande hittar sin egen röst och kreativitet. Under våren höll Annika Åman på uppdrag av Labbet en inspirationsworkshop med en grupp ettor i att skriva och läsa dramatik. Workshopen genomfördes med syftet att ge verktyg och tips inför eget dramaturgiskt skrivande.

Litteraturen har också fått en större roll i den nya läroplanen och vi har hörsammat detta genom att läsa mycket i alla grupper, speciellt inom skönlitterära genrer men också sak- och medietexter. På hösten spelade vi in ett författarsamtal med den svenska författaren Anders Fager som skrivit serieromanen Kråkorna. Studerande skrev själva frågorna och tre ettor ledde samtalet med Fager via zoom. Programmet visades senare på Vasa Littfest. Vi blev också inbjudna att hålla ett samtal med scifi-författaren Henna Johansdotter inför livepublik på littfesten. Här deltog studerande från olika årskurser och diskuterade romanen Glasvaggan. Förutom att ge oss inspiration att läsa böcker har de olika författarmötena gett våra studerande möjlighet att samtala med verksamma skribenter och öva sig i att uppträda inför publik.

Kommunikation är det tredje området som fått mer utrymme i den nya läroplanen. Det har passat bra in då vi arbetat med skolans läsårstema: En välmående, hållbar och vär-

Bokmässa i Helsingfors. Foto: Kristina Skjäl

deskapande skola. Dessa teman har vi strävat efter att uppmärksamma genom att skapa ett inspirerande, inkluderande och tryggt samtalsklimat. I kurserna övas kommunikationen både enskilt och kollaborativt. Skrivstugan har varje vecka erbjudit studerande stöd i form av skrivhandledning, vilket minskat på stressen och förbättrat gymnasisternas mående.

Med IB-grupperna har vi deltagit i Läscentrums och Utbildningsstyrelsens Prata bok-projekt. I början av hösten sände förlagen böcker till klasserna och i oktober fick vi åka till Mässcentrum i Helsingfors för att intervjua Kaj Korkea-aho och Mathias Rosenlund om tabun i litteraturen på Helsingfors bokmässa. Studerande skrev också artiklar om sina upplevelser på mässan samt recensioner av romanerna, som publicerades på Läscentrums webbtidning Läsglans.

Dagen före mässbesöket besökte vi också Centrumbiblioteket Ode i Helsingfors.

I år blev det äntligen möjligt att gå på teater igen. I december såg hela gymnasiet Botnia Paradise på Wasa Teater, med understöd från Svenska kulturfonden. Teaterupplevelsen behandlades i alla modersmålsgrupper där vi också bland annat jämförde recensioner och diskuterade dialektens betydelse och olika slag av humor.

En annan efterlängtad resa som vi gjorde med en IB-grupp (Swedish A: Literature) gick till Umeå Littfest i mars. Egentligen skulle resan ursprungligen ordnas två år tidigare, men på grund av pandemin blev den uppskjuten i två år. Vi deltog i programmet på Folkets hus i Umeå under två intensiva dagar.

I maj ordnades en föreläsning och en workshop i estradpoesi med författaren Rosanna Fellman. Övningsskolan samarbetade kring arrangemangen tillsammans med Svenska Österbottens litteraturförening.

Workshop i att skriva dramatik. Foto: Amanda Aumanen

SPRÅKGRUPPEN
finska, engelska, franska, tyska

Arbetet med den nya läroplanen i årskurs 1 möjliggjorde ett nytänk för språkens del. Det första studieavsnittet för finskans och engelskans del fokuserar på språkinlärning och skapandet av en språkprofil. Vi har redan verktyg som vi har jobbat fram under många år för att ge den studerande förutsättningar för att följa sin egen lärstig. Nu har även de nya läromedlen bidragit med en uppsättning av verktyg för samma ändamål.

De studerande skapade sin språkprofil i Office 365 och uppmuntrades kontinuerligt att uppdatera sin språkprofil för att mot slutskedet av gymnasiestudierna färdigställa sin språk-CV. Hösten 2021 gjordes ett samprojekt mellan finska och engelska där två grupper av studerande var gemensamma för bägge språken. Detta gav oss oss lärare nya insikter och samarbetsmöjligheter. De studerande kunde reflektera över språkinlärning generellt och sina egna lärstrategier samt planering och utvärdering av det egna arbetet. De enspråkigt svenska studeranden i åk 1 fick besök av språkambassadörerna inom ramen för det första studieavsnittet.

Språkprofilen gäller också för studerande i franska och tyska. Det finns en uppenbar synergieffekt ur studerandeperspektiv med flera språk som samverkar kring språkprofilen. Vi har följt det utvecklingsarbete som gjorts på nationell nivå av UBS och LUKKI nätverket (https://kieliprofiili.com/sv/sv_front/). Vi7 samarbetet har även satt fokus på språkprofilen och bedömning enligt intentionerna i läroplanen.

GLP2019 Stödmaterial för språkprofilen. I samarbete med Lukkiverkosto och UBS.

Quizlet. Foto: Frida Crotts

I de flesta språk har vi gått över till digitala läromedel. I B-språket nybörjarfranska och IB -läroplanens French Ab Initio och French B, Standard Level (som alla tre huvudsakligen undervisas i sammanslagna grupper) har vi dock hållit oss till papperslärомedel, delvis pga dåligt utbud av digitala läromedel i franska men även med den motiveringen att det är lättare att börja med något helt nytt om man får se det framför sig på papper och handgripligen göra övningsuppgifterna för hand i boken. Det finns också mycket forskning som visar på att kopplingen mellan handens rörelser och inlärning är stark.

Våra grupper i B-språken franska och tyska har fortsättningsvis varit stora och livskraftiga. I årskurs 1 har vi haft kring 30 nybörjarstuderande per språk. För franskans del har grupperna periodvis varit så stora att vi i kurserna 3 och 4 har varit tvungna att dela grupperna för att inte överskrida 30 studerande per kurs, vilket hör till ovanligheterna i dagens gymnasier. Det stora intresset kan delvis

bero på våra satsningar att uppmuntra till studier i B-språken franska och tyska (se närmare beskrivning av vår UBS-finansierade satsning under projektnamnet "Ça va? Was geht?" under de ämnesvisa rubrikerna tyska och franska) som gett våra studerande många nya beröringsytor med dessa språk och kulturer, med allt från filmvisningar, mingel och temaworkshoppar till fysiska besök och olika typer av aktiviteter tillsammans med utbytesstuderande (detta år från Frankrike). Vi har även efter en paus på två år återigen upptagit våra språkresor till Paris och Berlin – att upprätthålla dessa traditioner är en viktig motiverande faktor för våra språkstuderande. Se närmare beskrivning av studieresorna under projektrubrikerna Paris och Berlin.

Språkgruppen har sedan hösten 2020 haft ett gemensamt forum i Its learning för delande av material och tips. Tre språklärare deltog under hösten i en MOOC kurs om Bedömning som pedagogiskt verktyg i gymnasiet.

UNESCO teman som bearbetats inom språk är internationalisering, världsnaturarv, välmående, hållbarhet och jämlikhet. Vi har strävat till att öka välmåendet genom en harmonisk inlärningsmiljö, lärstrategier på individnivå och realism i tidsanvändningen. Vi har velat ger tid för diskussion och reflektion. Projektet "Övis i rörelse" gav inspiration till aktiviteter som ökar de studerandes fokus och energinivå. Läsårstemat "välmående, hållbarhet, värdeskapande skola" var därmed naturliga fokusområden i vårt arbete.

För franskans del kombinerade vi internationalisering och världsnaturarv och gjorde tillsammans med våra 9 utbytesstuderande från södra Frankrike både grupparbeten på franska kring Kvarkens naturarv, samt tog bussen ut till Replot bro och Svedjehamn i Björkö för att bekanta oss med utställningen vid Världsarvsporten och studera De-Geer moränerna från toppen av Saltkaret. I internationaliseringens tecken fick också 9 av våra egna studerande prova på att gå 3 veckor i skola i södra Frankrike och ta del av vardagslivet i en fransk familj.

Vi har haft möjlighet att testa på samarbete med högskolor och universitet med ett par gymnasiegrupper, som virtuellt fick ta del av de språkstudier vid tredje stadiet som blivande klasslärare och ämneslärare erbjuds i finska. Som ett led i denna satsning erbjöd institutionerna för franska/tyska vid Åbo Akademi i oktober våra gymnasiestuderande i de korta språken en virtuell workshop kring serietidningar och gav på så sätt en inblick i vad som händer vid institutionerna.

Samarbetet med Jyväskylän normaalikoulu fortsatte som eklasstandemsamarbete inom fyra gymnasiekurser. Tandemparen träffades virtuellt via Teams och diskuterade och löste uppgifter, turvis på svenska och turvis på finska. På våren genomfördes även en klasstandemkurs tillsammans med Vaasan lyseon lukio. Klasstandem skiljer sig från eklasstandem på så sätt att studerande träffas fysiskt och samarbetar med uppgifter och projekt på både finska och svenska.

På grund av det rådande pandemiläget ordnades ingen utbyteskurs mellan övningsskolan och Jyväskylän normaalikoulu detta läsår.

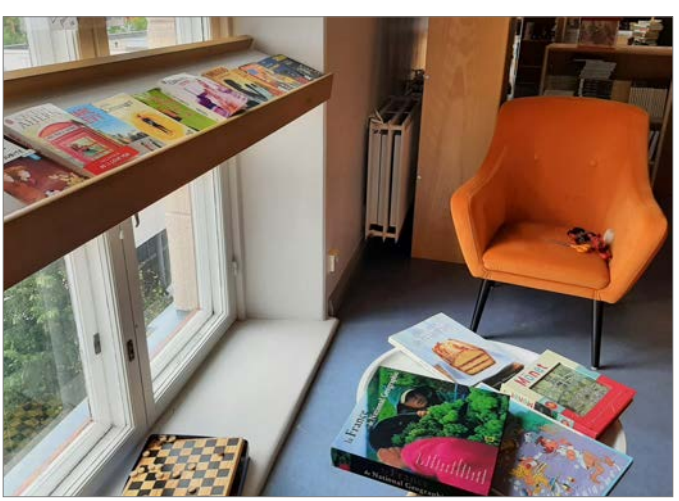

Fransk läshörna. Foto: Frida Crotts

HISTORIA

Ämnet historia ger de studerande viktiga verktyg för att förstå dels det förflutna, dels nutiden. Inom vårt ämne tränar vi de studerande att se vilka källor som är pålitliga och vilka budskap som förs fram, att se igenom argument som är mer eller mindre grundlösa, att se hur bland andra politiker använder historien som redskap för att vinna röster och ibland till och med manipulerar historien för att vända människor mot varandra. Historia är med andra ord ett mycket kraftfullt redskap för att skapa förståelse för det som händer i nuet.

Studerande vid Vasa övningsskolas gymnasium erbjuds nio kurser i historia. Läsårets centrala temaområden välmående, hållbarhet och värdeskapande behandlas på ett naturligt sätt i alla dessa kurser. Människans välmående är summan av många beståndsdelar, bland annat historisk kunskap som gör det möjligt att förstå och bedöma vår omvärld och iaktta samtiden kritiskt. I år har vi tagit i bruk digitala läromedel i historia. Studerande på årskurs ett har uteslutande använt digitala läromedel i sina kurser. Många studerande har upplevt det som utmanande att inte ha en fysisk lärobok.

I år har vi kunnat genomföra flera studiebesök till lokala muséer. Det är vi glada för. Senaste läsår begränsades denna möjlighet på grund av coronapandemin.

SAMHÄLLSLÄRA

Läsårets centrala temaområden välmående, hållbarhet och värdeskapande behandlas på ett naturligt sätt i alla sju kurser som studerande vid Vasa övningsskolas gymnasium erbjuds i samhällslära. Inom ämnet samhällslära strävar vi efter att fostra våra studerande till aktiva demokratiska samhällsmedborgare med god kännedom om hur samhället fungerar och hur de själva kan påverka samhälleliga beslut.

Under normala år bygger en stor del av undervisningen i samhällslära på interaktion med politiska beslutsfattare, myndigheter och näringsliv. Vi brukar göra studiebesök och ha inbjudna gäster i klassrummet. I år har vi kunnat genomföra vissa studiebesök, men på grund av coronarestriktionerna var det ännu inte möjligt att besöka riksdagen i Helsingfors vilket vi brukar göra varje år. Vi har däremot besökt både Europeiska centralbanken (digitalt) och Europaparlamentet (digitalt). Våra studerande deltog också i tävlingen Generation euro, som ordnas av Europeiska centralbanken.

Inför välfärdsområdesvalet i januari skrev våra studerande blogginlägg som de uppställda kandidaterna i Österbottens välfärdsområde kommenterade. Vi har också deltagit i Amnesty internationals brevskrivarmaraton. Rysslands anfallskrig mot Ukraina som inleddes i februari 2022 och den påföljande Natodebatten i Finland har också fått stort utrymme i vår undervisning. Överlag strävar vi efter att alltid ta in aktuella samhälleliga frågor i vår undervisning.

Aktivt medborgarskap, SL01. Foto: Anders Fransén

FILOSOFI

Inom ämnet filosofi har de centrala temaområdena välmående, hållbarhet och värdeskapande integrerats i alla kurser på många olika sätt. För välmående är det viktigt att reflektera över vad som utgör ett gott liv och hur man kan planera sitt eget liv, vilket behandlas mångsidigt speciellt inom etiken. De studerande har fått fundera över sina egna målsättningar och värderingar i livet.

Vad gäller hållbarhet har det behandlats både ur ett miljö- och individperspektiv. Vi har reflekterat över frågor som berör djur-, natur och miljöetik. Men hållbarhet kan också syfta på att de studerande utvecklar en förmåga att förhålla sig till sig själva och till sin inlärningsprocess på ett hållbart sätt. Filosofistudierna hjälper de studerande att lära sig att strukturera sitt tänkande och se större helheter och samband, eftersom vi jobbat med att undersöka grunder för vetandet och med att öppna upp begrepp och dess betydelser. Kreativiteten har också gynnats eftersom de kontinuerligt utmanas av frågeställningar som saknar enkla svar. Detta kan alltså stöda de studerandes utveckling mot en hållbar inställning till den egna kunskapen.

Detta läsår har vi också haft ett extra fokus på Agenda 2030 i läsårsplaneringen. Ur filosofins synvinkel har vi haft många möjligheter att diskutera de olika globala målen både ur ett konkret men också begreppsligt perspektiv. Vad betyder egentligen jämställdhet och minskad ojämlikhet i samhället? Vad innebär hållbarhet inom samhällets, individens och ekonomins områden och hur kan vi uppnå detta? Vad betyder egentligen inklusion och hur skapas det, i grupper på olika nivåer? Inom filosofin som ämne behandlar vi hela tiden den här typen av frågeställningar.

På grund av det rådande läget har det fortfarande inte varit aktuellt att våga planera in några exkursioner eller andra besök till platser utanför skolan.

Gruppen skapade roliga filosofiska memes baserat på en del teorier som behandlats under kursen. Foto: ACS

PSYKOLOGI

Inom ämnet psykologi har hållbarhet utgjort det centrala tyngdpunktsområdet. I det obligatoriska studieavsnittet har de studerande reflektera över hållbarhet i förhållande till eget lärande. I de övriga fördjupade kurserna har temat aktualiserats vid flertalet tillfällen. Detta läsår har första studiebesöket på länge gjorts till Experience Lab vid Åbo Akademi inom kurs 3.

Mål från Agenda 2030 som aktualiserats inom psykologin är främst nr 7, 9, 11, 12

Aktuella projekt inom ämnet under läsåret som stöder läsårstemat har varit SYNAPS med Åbo Akademi och Vi7, Studera starkt, utarbetat av Folkhälsan, som är en ämnesöverskridande kurs som genomförts i gymnasiet även nu på engelska för PreDP samt Samhällslära 6, Företag och företagsamhet som är en tvärvetenskaplig kurs var modersmål och psykologi bidrar.

RELIGION

Inom ämnet religion har hållbarhet i olika former varit det övergripande temat. Studerande har fått fundera och reflektera över ett hållbarhetstänk när det kommer till studierna, bl.a. genom studieteknik och motivation. Hållbarheten har även berörts kring frågor om klimatförändringar samt fredliga och inkluderande samhällen utgående från religionernas ställningstaganden och ansvar i dessa frågor. Ekoteologi diskuteras i de obligatoriska kurserna utgående från de Abrahamitiska religionernas perspektiv. Studeranden har även fått bekanta sig med hur evangelisk-lutherska kyrkan i Finland arbetar med ekoteologi på ett praktiskt plan.

På grund av coronarestriktionerna har studeranden detta läsår fått bekanta sig med andra religioner och samfund med hjälp av digitala redskap. Studeranden har även gjort intervjuer hos lokala samfund.

Via Zoom har studeranden fått digitalt besök, exempelvis av en volontär som jobbar för SAT -7 i Mellanöstern.

HÄLSOKUNSKAP

Läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" har genomsyrat verksamheten även detta läsår. I den obligatoriska kursen har välmående behandlats ur olika synvinklar och kommer väldigt naturligt fram i kursen. Studerande har även detta läsår jobbat med personliga hälsoprojekt där de under tre veckors tid utgår från ett hälsobeteende de vill försöka göra en liten förändring kring. Hälsoprojektet har resulterat i många fina analyser kring hälsobeteende och vad som kan hjälpa och stjälpa vid en möjlig förändring.

För ett hållbart lärande präglas varje lektion av rörelse, främst på grund av pausgymnastiken som studerande ansvarar för genom att planera och genomföra par- eller gruppvis. Pausgymnastiken höjer humöret och ger ny energi för att orka fokusera bättre.

Året har bestått av många övningslektioner både av studerande från Åbo Akademi, som har hälsokunskap som huvudämne, men även av gymnastikstuderande från Jyväskylä som hade sin avslutande praktik under vårterminen som även innefattar undervisning i hälsokunskap. Studerande bidrog men många intressanta lektioner och givande samtal i för- och efterhandledning.

Pojkarnas fotbollslag. Foto: Thomas Friman

GYMNASTIK

Läsåret inleddes med en helt ny läroplan för de studerande som började på ettan i gymnasiet. Undervisningen har gått bra och vi har kunnat genomföra studieavsnitten och kurserna trots att det tidvis varit en hel del studerande i karantän. Välmående har också i år prioriterats mest och att försöka ge studerandena mångsidig undervisning och positiva upplevelser. Tack vare nya padelhallen på Vasklot har vi kunnat erbjuda mera padel åt studerandena och det har varit uppskattat. Andra sporter vi prövat på är klättring vid Wasaup, klättring vid Zip Adventure Park på Vasklot, golf i Kråklund, dans med lärare från Kipinä, gymträning och så förstås de mer traditionella sporterna som hör till skolgymnastiken. Studerandena har fått vara med och inverka på kursinnehållet. För uppgifter och inlämningsarbeten har plattformen itslearning använts. För första gången hade vi en gymnastiklärarstuderande från Umeå universitet sex veckor på praktik i september och oktober. Glädjande var att vi under hösten kunde delta i skolmästerskapen i fotboll och både flickorna och pojkarna fick en välförtjänt silvermedalj.

Flickornas fotbollslag. Foto: Thomas Friman

Ministafettkarnevalen. Foto: Thomas Friman

I mitten av september deltog vi också i ministafettkarnevalen på karlsplan. Stafetten var sexton gånger åttio meter och laget bestod av studerande både från IB och det nationella programmet. Även där blev det en silvermedalj. Skolmästerskapen i innebandy inhiberades tyvärr på grund av pandemin.

Äldstes dans var återigen årets absoluta höjdpunkt. Vi kunde genomföra övningarna och festen på den rätta dagen trots en hel del studerande som turvis var i karantän. Som mest var sjuttio av etthundratolv dansare i karantän. I slutskedet av kursen delades studerandena in i två grupper och en av oss lärare höll undervisning i grundskolans gymnastiksal och den andra i gymnasiets gymnastiksal. Efter nyår fick vi ett rekordstort antal gymnastiklärarstuderande från Jyväskylä. De har varit på praktik under nästan hela vårterminen och bjudit på fina upplevelser åt våra studerande.

Samarbetet med projektet Övis i rörelse har fortsatt nu för tredje året i rad. Ergonomi, rörelse i vardagen och motionsglädje är de tre fokusområdena vi satsar på. Målet är att få till stånd en verksamhetskultur i skolan som är positiv till rörelse och aktivitet. Även små stunder av aktivitet ger positiva hälsoeffekter. Vi var en av pilotskolorna som testade webappen Smartbreak och UKK-institutet erbjöd appen breakpro gratis åt alla andra stadiets skolor i Finland. Båda har använts för pausgymnastik. Bilfria dagen cykelkampanj, friluftsdagar, pickleballturnering, temaraster, dans popup på skolgården, badmintonturnering, motionskampanj, utbildandet av femton nya rörelsecoacher är bara en del av vår verksamhet.

Det är nu sex år sedan stafettkarnevalen ordnats på olympiastadion i Helsingfors. Men i år fick vi äntligen delta i stafettkarnevalen igen.

Räta linjen med MAB2. Foto: Camilla Söderback

MATEMATIK

Under läsåret har vi satsat på att de studerande ska få bästa möjliga kunskap. Vi har utmanat de studerande samtidigt som vi värnat om deras välmående. Lyckade studier hör samman med att de studerande mår bra och trivs. Genom att bygga inlärningen på förståelse har vi strävat till att motivera de studerande och gett dem goda insikter och en god grund för framtiden.

Förståelse för matematik och matematiska samband är en förutsättning för all naturvetenskaplig forskning, men också för statistiska undersökningar inom alla vetenskapsgrenar. I den korta matematiken har fokus legat på allmän matematisk grundfärdighet och i den långa matematiken på att lägga grunden för vidare studier inom naturvetenskap.

I matematikinlärning är god studieteknik och självkänsla mycket viktiga för framgång och att skapa en inkluderande och trygg lärmiljö där positiv psykologi och goda baskunskaper lägger grunden för ett långsiktigt lärande är ett av ämnesgruppens kontinuerliga mål.

Ett av läsårets huvudmål har varit att implementera den nya läroplanen i årskurs 1, vilket krävt mycket arbete och eftertanke.

Under läsåret har vi jobbat kring temat vatten i projektet Matteduschen, där studerande undersökte insamlad statistik över vattenförbrukning i samband med duschning.

Speciellt under läsåret har varit att vi för årskurs 1 fått digitala böcker i vilka man kan skriva in lösningar till uppgifter direkt i boken, vilket gjort att majoriteten av alla studerande i första hand ”räknar digitalt”. Tidigare har det främst varit studerande i årskurserna 2 och 3 som gjort det (speciellt i lång matematik).

Inom kursen ekonomisk matematik (MAB06) fick vi ”distansbesök” från Ålandsbanken. Under ett inspirationstillfälle kring personlig

ekonomi pratade Cecilia Sjövall om lån, räntor, skatter och placeringar.

Under läsåret har räknestugor i matematik ordnats vid behov och i korta matematiken har en mer omfattande satsning gjort på basfärdigheter för studeranden inom årskurs 1.

Inför studentskrivningarna har vi även hållit Abitti-stugor där vi lärt ut de program som är väsentliga i studentexamen i matematik. Vi har också ordnat prep-tillfällen där vi gått igenom teman utgående från de studerandes önskemål samtidigt som de studerande har haft möjlighet att kolla upp oklarheter.

Abiturienterna presterade igen väldigt bra i matematik i studentskrivningarna.

Det kan vara bra att ibland reflektera över vad framgången kan bero på. Dels har vi två repetitionskurser vilket har visat sig vara en viktig faktor (särskilt med tanke på hur många kurser som de facto ska repeteras) och dels möjligheten att grundligt gå genom de verktyg och program som finns att tillgå i skrivningarna.

Studeranden från årskurs 3 deltog i Teknologföreningens Mattetäphlan.

På IB har vi fortsatt med tre olika matematiknivåer både för 2E och 3E. Nivåerna heter "Analysis and approaches higher level", "Analysis and approaches standard level" och "Applications and interpretation standard

Problemlösning i MAA3. Foto: Camilla Söderback

level". Den sistnämnda nivån har bara en grupp med studerande från både årskurs 2 och årskurs 3. I höstas började vi utveckla ett instrument för att försöka guida de studerande till rätt matematikgrupp redan från början av årskurs 2.

På PDP har den nationella nya läroplanen implementerats så innehållet och materialet har uppdaterats.

Programmering

Som ett sidoprojekt med finansiering utifrån har vi ordnat en kurs i Python-programmering för intresserade studerande. Det här tangerar den nya läroplan i lång matematik där det i modul MAA11 kommer att ingå programmering. Dessutom finns Python numera i Abitti och där kan studeranden ha nytta av sina kunskaper i flera ämnen. Under kursens gång har deltagarna lärt sig grundläggande programmering i Python och fått en projektuppgift där de ska planera och programmera ett fungerande spel med valfritt tema. Enligt feedbacken som kommit har kursen varit väldigt omtyckt och vi hoppas kunna erbjuda motsvarande modul till våra studerande också i framtiden.

FYSIK

Läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" har fått allt större utrymme i fysikundervisningen i och med GLP2021 och dess fokus på kopplingen mellan energi, miljö och samhälle. Temat hållbar energiproduktion och energihushållning ingår i det studieavsnitt som alla gymnasiestuderande deltar i.

Vi lägger fortsättningsvis stor vikt vid att utveckla färdigheter kring digitala redskap. Fysiken är det läroämne där flest digitala redskap är involverade. Inte minst i samband med studentskrivningarna är det en stor fördel att behärska de här redskapen.

Likt tidigare år jobbar vi på att se vardagskopplingar i det vi gör. Insikterna från fysiklektionerna ska man ha nytta av även utanför skolan. I undervisningen i stort ligger fokus på förståelse och välmående. I viss mån går dessa hand i hand; en studerande som är medveten om att tyngdpunkten ligger på förståelse kring fysikaliska samband framom detaljkunskap känner mindre stress att plugga in detaljfakta. En studerande som når ökad insikt i fysikaliska samband upplever i större utsträckning fascination och inspiration att ta sig an nya teman.

IB PHYSICS

The new national system syllabys for 1E has been implemented during the year with a combinded module 1-2 (2sp) in period 1 and a slightly modified module 4 (2sp) in period 4. It is difficult to find suiting teaching material in English so a combination in-house booklets and IB textbooks have been used. A special event was the visit to Åbo Akademi dept. of energy technology 25.3.2022 during Vaasa energy week where the students got to hear about research in energy technology and career opportunities in engineering.

For exams 2022 the physics paper 3 was removed which reduced the teaching content of the course and made it possible to compensate partly for lessons lost due to covid. For the exams 2023 there will again be all papers which has been a challenge in teaching 2E, since there has been a lot of covid related disruptions. The group 4 project was done at the begining of 2E with the topic of sound.

KEMI

Kemiundervisningen i gymnasiet ger studerande breda grundkunskaper inom kemin, och ger goda förutsättningar för fortsatta studier inom de naturvetenskapliga ämnena. En viktig del av undervisningen är förstås de laborationer och rapporter som studerande utför och skriver. Inom kemin uppmuntrar vi till ett vetenskapligt språk och ett systematiskt agerande i såväl praktiska som teoretiska uppgifter.

Nytt för i år har varit den nya läroplanen för åk 1. Det nya studieavsnittet består av två moduler, KE1 Kemi och jag och KE2 Kemi och hållbar framtid. I modul 2 har mål 6 och 14 ur UNESCOs agenda 2030 implementerats i samband med avsnittet om vatten och vattenlösningar. I praktiken motsvarar helheten ganska långt den gamla läroplanen. De digitala läromedlen för med sig många fördelar men även någon enstaka utmaning, t.ex. i samband med helhetsöverblicken av materialet.

Under läsåret har sammanlagt 19 studerande skrivit kemin i studentprovet, med goda resultat. Höstens repetitionskurs KE6 ger de skrivande en bra möjlighet att repetera och förbereda sig inför vårens prov.

IB CHEMISTRY

This school year has brought with it two new courses in Pre-DP, where we have switched to the new national study modules KE1: Chemistry and I, and KE2: Chemistry and a sustainable future for CHP1, as well as KE3: Molecules and models for CHP2.

In IB Chemistry the teaching has returned to normal after the pandemic, and class 2E had their Group 4 project, investigating the topic Sound from the biological, chemical, and physical point of view.

In 3E, the graduating class, we got some very needed extra lesson time, as the electable option was not to be included in the final exams to compensate for time that was lost during the pandemic.

SAFETY

BIOLOGI OCH GEOGRAFI

Inom ämnena biologi och geografi har vi jobbat mycket med Unesco projektet och agenda 2030; 6. Rent vatten och sanitet, 7. Hållbar energi för alla, 11. Hållbara städer och samhällen, 12. Hållbar konsumtion och produktion, 13. Bekämpning av klimatförändringen, 14. Hav och marina resurser samt 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Rent vatten och sanitet är någonting som lyfts fram inom vårt ämne. Vi behandlar eutrofiering, mikroplaster i våra vattendrag samt olika typer av miljögifter som rinner ut i vattnet och som anrikas I organismerna. I och med den pågående klimatförändringen diskuterar vi i undervisningen också kring fenomen som marina värmeböljor, korallblekning samt försurningen av våra hav. Den pågående skövlingen av planetens ännu orörda ekosystem är också något som ständigt ligger i fokus. Vi hoppas kunna öka kunskapen om fenomenet och framför allt om möjliga konsekvenser. Genom detta hoppas vi att våra studerande i framtiden skalla ha de rätta argumenten för att agera för en ekologiskt hållbar framtid.

Under läsåret som gått har vi igen tagit i bruk en ny läroplan. Årskurs 1 har således inlett sina studier enligt nya kriterier. Nytt för läsåret var också det nya kostnadsfria gymnasiet. Första årets studerande har fått allt skolmaterial gratis inklusive egen laptop och alla läromedel. Läromedlen vi nu använder erbjuds nu endast ut i digital form. De nya läromedlen håller ännu på att hitta sin form och har dragits med en hel del tekniska problem, men vi hoppas att detta skall vara åtgärdat till ett nästa läsår.

Inom IB programmet var alla biologistuderande på DP1 och DP2 på en tvådagars fältkurs till Björkö. På grund av coronaläget blev det ingen övernattning denna gång men de

Daria och Samira avnjuter lunch vid Salteriet under fältkursen. Foto: Joachim Hofman

studerande hade ändå möjlighet att utföra de undersökningar som ingår i läroplanen för ämnet biologi. Övriga studiebesök är ännu på sparlåga på grund av pandemin, men från och med nästa läsår hoppas vi igen att kunna ta oss ut utanför skolans väggar.

STUDIEHANDLEDNING

Studiehandledningen bildar en helhet som omfattar hela tiden i gymnasiet och innefattar förutom två obligatoriska kurser, även individuell handledning under varje studieår, smågruppshandledning och deltagande i studiebesök och inspirationstillfällen.

Första årets studerande hade kursen Studiehandledning 1 i period 1. Kursen introducerade de studerande till gymnasiestudierna och genomfördes i samarbete med grupphandledarna, speciallärarен, IT-personalen och studerandevårdsteamet.

Andra årets studerande hade kursen Studiehandledning 2 i period 4. Kursens mål är att den studerande ska utveckla sin självkännedom och sin förmåga att planera och ha kontroll över sitt liv. Under kursen bekantade sig de studerande med olika alternativ till studier och arbete efter gymnasiet, uppdaterade sin studentexamensplan och anmälde sig till hösten studentskrivningar samt skrev arbetsansökningar. De studerande fick besöka Edu+Job mässan i Vasa stadshus. Vi hade även inbjudna gäster. Hälsopsykolog Carolina Herberts berättade om Stress och coping. Didrik Beukelman från 4H inspirerade de studerande till företagsamhet. Vägledarna Fanny Kainulainen och Kaj Sjöberg från Föregångarna föreläste och diskuterade med de studerande om vardagsekonomi och vad man måste tänka på då man ska stå på egna ben. Anita Sundman från Arbetsforum vid Åbo Akademi i Vasa inspirerade till fortsatta stu-

Abiturienter på UNIYH-dagen i Åbo. Foto: Ronja Laaksonen

dier och berättade om vilka arbetsmöjligheter högskolestudier ger. Dessutom har inspiratörer och representanter från yrkeshögskolorna Novia och Arcada presenterat studieutbudet.

De inspirationstillfällen om studier och arbetsliv som har erbjudits under flera onsdagseftermiddagar har varit öppna för alla studerande, men främst tredje och fjärde årets studerande har deltagit, eftersom de inom ramen för sin kurs i Studiehandledning 1 måste delta i minst fem tillfällen. Abiturienterna hade också möjlighet att delta i Högskoledagen på distans och i Åbo Akademis och Novias UNIYH-dag såväl i Vasa som i Åbo. Besöket till Åbo ordnades i samarbete med Vi7-gymnasierna.

SPECIALUNDERVISNING

Det tredje läsåret med coronaspöket har varit ett tämligen matematiskt år när det gäller stödinsatser. Utöver regelrätt specialundervisning, har det även handlat om stödtimmar erbjudna av matematiklärare, om träning i räknestugor och om kamratstöd under håltimmar. Distansmatematiken verkar inte riktigt ha satt sig för alla under Teams- eller Zoomlektionerna, oberoende stadium. Det hade sina följdverkningar i fjol, men naturligtvis har spåren funnits kvar även i år.

Stadiediskrepansen mellan högstadie- och gymnasiestudier, som naturligtvis gäller i de flesta läroämnena, har troligtvis varit större nu än under tidigare år eftersom den nya läroplanen GLP2021 inte har pandemianpassats. Då man har förmånen att omges av kunniga och ämneshungriga kolleger blir det också extra tydligt att närundervisningen i olika ämnen ofta verkar ha vunnit som undervisningsform i duellerna med dito distansundervisning.

Det vi gör och satsar på i gymnasiet eller i kollegiet som helhet stöder som regel det vi fokuserar på i specialundervisningen, så även det här läsåret. Eller vad sägs om "GRIT"; Vad är det som hjälper oss att lyckas? Hur bygger man uthållighet och en acceptans för det tidskrävande arbetet med att utveckla expertis och att lösa svåra problem? Och hur håller man glöden vid liv? Men det räcker inte enbart med Grit. Skolvärlden behöver också vara "kultursensitiv", men vad betyder det? Och hur ska vi tänka för att inte enbart få ungdomar att lära och förstå - utan också att minnas det som vi lär ut?

Svaren på fortbildningsfrågorna ovan, som vi känner dem med den forskning och de erfarenheter vi har i dag, lyder i komprimerad form:

Uthållighet skapas med hjälp av mikrovanor. Det vill säga genom att vi stegvis bygger upp goda vanor, vilka i sin tur underlättar för oss att få tag i styrkan och "sisun" när de väl behövs. Att vi kan gå vidare efter ett misslyckande och har en vilja att kämpa och att utvecklas (Åse Fagerlund). Kultursensitivitet är inte desto mer invecklat. Det handlar helt enkelt om vår vilja och förmåga att förstå människor med annan härkomst (Emina Arnautovic). Men det till synes enkla är ibland det svåra. Vi människor kan bara minnas vad vi aktivt tänkt, eftersom det vi tänker och reflekterar kring, också är det som vi sedan kan återkalla från vårt långtidsminne (Anna Tebelius Bodin). Sådant och mycket mer har läsåret bjudit på.

Alla ska få uttrycka sig
som de vill och känna sig
TRYGGA!
#trygghet

BILDKONST

Inom bildkonstundervisningen har vi under läsåret utgått från läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola". Vårt mål har varit att leda studerande till att hitta styrka i att uttrycka sig genom bild och form. Uppgifterna i bildkonst har varit sådana att varje studerande har hittat kreativa lösningar som samtidigt gett dem lugn, välmående och en avstressande stund. Ett annat viktigt mål för undervisningen i bildkonst har varit att den studerande ska förstå konstens, omgivningens och den övriga visuella kulturens betydelse i sitt eget liv.

Grafikverkstad åk 3. Foto: Maja Röj Urrutia

I en global värld behöver den studerande få utveckla sin kulturella identitet genom att producera och tolka olika bilder.

Temaområden från Agenda 2030 som vi har tagit fasta på under året är: Hälsa och välbefinnande, Hållbara städer och samhällen, Livet i haven, Bekämpa klimatförändringen, Hållbar konsumtion och produktion. Vi har arbetet med återanvänt material som har formats om i de studerandes händer.

Arkitekt Johan Bäckman besökte skolan och berättade om skapandet av de byggnader som han har varit med om att förverkliga i Vasa centrum. Studerande fick också insyn i arkitektutbildningen samt hurudant arkitektens arbete är.

Från YIT kom Mikael Snellman till bildkonstgruppen för att presenterade Wasa Station projektet. Det var en spännande stund där studerande fick framföra tankar och idéer.

Bildkonstprogrammet har under läsåret förgyllt vardagen genom sina utställningar i skolmiljön. Läsårets slututställning som åk3 arbetat intensivt med under tre perioder valde de gemensamt att kalla "Drömmar". Konstverken ställdes ut i Pharmacy House – Café & Bakery under tiden 24 januari – 21 februari. Det blev en fin helhet och ungdomarna kunde känna sig nöjda över sin process.

Efter vernissagen på Pharmacy House – Café & Bakery bjöd Uffbom på pizza åt bildkonsttreorna. Foto Lisette Smedlund

Inför slutprojektet samarbetade vi med konstnärerna Mia Damberg och Mattias Löfqvist. Gruppen besökte konstnärernas gemensamma ateljé där de fick goda råd inför sin utställning. Mia och Mattias berättade också om sin egen skapande process.

Under maj månad samarbetade vi igen med konstnärsduon Ateljéföreningen Wasa genom konstnärsmötet med bildkonststuderande i åk 2 under den pågående Formkursen.

Besök till Konsthallen med åk 1.
Foto: Lisette Smedlund

Under läsåret kunde vi till vår stora glädje fortsätta vårt samarbete med Midgårdsskolan i Umeå. Bildkonstprogrammets åk 2 och några från åk 3 besökte Umeå 28-29 april efter en paus pga coronasituationen. Studerande besökte Bildmuseet och fick ta del av workshop på Midgårdsskolan. Vi besökte även Konsthögskolan och Lärarhögskolan vid Umeå Universitet.

Vernissage av bildkonstdiplomen som åk 2 gjort blev det 12 maj i Culturums aula i samband med Faddergalan.

Vi bildkonstlärare kunde resa på fortbildning till Borgå i november. Fortbildningen hade temat ”här och nu” och ordnades av stiftelsen Pro Artibus.

Det goda samarbetet med understödsföreningen för bildkonst och musik, UFFBOM, har fortsatt under läsåret. Koordinator Lisette Smedlund, med Jani Jansson som suppleant, har ingått i styrelsen under läsåret 2021-2022. Vi är mycket tacksamma över föräldrarnas engagemang.

Bildkonstprogrammets åk 2 ställer under sommaren ut bilder och reliefer i samarbete med Korsholms musikfestspel. Temat för festspelen är "Sjungande skogar". Studerande arbetar den sista perioden under vårterminen med inspiration från festspelens tema.

Bildkonststuderande i åk 2 och 3 utanför Konsthögskolan i Umeå. Foto: Maja Röj Urrutia

Grafiktryck av Jenni Annala åk 3.

MUSIK

Det är inte helt obekant att pandemin som omgett oss drabbat de publika tillfällena hårt. I synnerhet musikbranschen och givetvis alla andra sceniska konstformer har till och med orättvist i många fall drabbats av restriktioner. I ett skolperspektiv syns detta i att etablerade skolkulturella traditioner som till exempel regelbundna konserter och gemensamma identitetsskapande traditionsevenemang fallit bort eller med konstgjord andning framförts i onaturliga hybridversioner. Den viktiga gemenskapande publika kontakten, ”livekänslan”, har varit en utmaning för både publik och artist. Gemenskapandet sker mellan mänskor utan mellanhänder i form av skärmar och masker. Musik fungerar som en social verksamhet som bidrar till att människor känner sammanhang och mening. Detta har konstaterats i flera sociologiska studier.

En utmaning har även varit muntligheten i klassrummet som resultat av pandemin. En naturlig muntlighet innebär och bidrar till social samvaro och smidighet, över lag till kommunikationsfärdighet, kunskapsinnehåll och språkutveckling förstås. Vi behöver mer fokusera att utveckla diskussionskulturen med studerande, att mer tänka högt och utmana till diskussioner och pedagogiska förhandlingar i klassrumsinteraktionerna. I ämnet musik har pandemin tydligt påverkat detta. I vissa skolor har det till och med varit förbjudet att sjunga. Tack och lov inte hos oss i Övis.

Trots alla utmaningar kan vi lyfta fram många positiva saker även. Den största satsningen genom åren har alltid varit musikprogrammets åk 3 musikal. Årets ”Inför allas ögon” blev en kvalitativt hög produktion med Anna Moberg som regissör https://www.vasabladet.fi/Artikel/Visa/533847. Två föreställningar fick dock inställas pga. pandemin men vi gläds åt de föreställningar vi kunde genomföra. Det är en ynnest att få vara delaktig i produktioner som dessa. Detta gäller givetvis även oss involverade pedagoger.

Musikalen, INFÖR ALLAS ÖGON. Foto: DCB

Faddergala. Foto: DCB

Augusti -December 2021

10.8 Läsåret inleds i Estrada, musikframträdande av studerande, musikprogrammet åk 2

14.9 CLL ordnar videoinspelningsdag av livemusikinslag musikprogrammet åk 2.

29.9 Inspelningsdag av ensemblesångkurserna i musikprogrammet åk 1 och 2

29.9 Musikprogrammets studerande åk 2 deltar i webbinariet ”Alla ska få må bra” direktsänt från Wasa Teater 29.9.2021. Ett samarbete mellan Centret för livslångt lärande, Wasa Teater, Vasabladet, ÖT och Sydin

11.10 Youtubepremiär för ensemblesångskurserna i musikprogrammet åk 1 och 2.

12.11 Gymnasiekören uppträder live på Academill i samband med UBS internationaliseringsdagar

26-29.11 Musikalen ”Inför allas ögon” framförs av musikprogrammets studerande åk 3.

11.12 Gymnasiekören uppträder på julfest.

13.12 Lucia i Estrada för hela gymnasiet. åk 2.

Mars-Juni 2022

11.3 Musikinslag av musikstuderande åk.1 på IB-dimission.

24.3 Anordnande av Vi7 musiklärarkompetensdag.

4.4-5.4 Musikprogrammets åk 2 konserter med Film- och musikalmusik.

21.4 Färdighetsprov för sökande till musikprogrammet

25-29.4 Studerande från musikprogrammet deltar i en Låtskrivarhackaton tillsammans med studerande från Korsholms gymnasium och Tammerfors svenska privatskola.

28-29.4 Musikprogrammet åk 2 studie- och musikalplaneringsresa till Umeå

12.5 Faddergala. Samtliga årskurser inom musikprogrammet uppträdde.

3.6 Traditionell utomhuskonsert. Samtliga årskurser inom musikprogrammet uppträdde.

INFÖR ALLAS ÖGON

EN MUSIKAL AV 3M 2021

FÖRESTÄLLNINGAR:
26.11 19:00
27.11 15.00
29.11 19:00
30.11 19:00
1.12 19:00

BILJETTPRISER:
20€ STANDARD
15€ BARN/STUDERANDE

MUSIKSALEN ROTUNDAN,
CULTURUM, VASA ÖVNINGSSKOLA

KOMPETENSDAGAR I GYMNASIET

För första gången ordnades detta läsår Kompetensdagar för studerande i gymnasiet. Arbetsgruppen för kompetensdagarna planerade dagarna utifrån tidigare erfarenhet av kompetensveckor i övningsskolans högstadieklasser. Dessutom diskuterades vikten av att Kompetensdagarna i gymnasiet är starkt förankrade i och förenade med vårt uppdrag och samtidigt skall dagarna skapa ett mervärde både för studerande och för verksamheten generellt.

VILDMARKSGRUPPEN, Petsmo vandringsled. Foto: Camilla Söderback

Kompetensdagar är inlärning under friare former och är knutet till läsårstema (en välmående, hållbar och värdeskapande skola), värdegrund och verksamhetskulturen (Vasa övningsskolas gymnasium betonar välbefinnande genom samverkan, delaktighet och respekt i varje enskilt möte), läroplan (bland annat mångsidig kompetens) och vårt uppdrag (en bred allmänbildning som grund för ett livslångt lärande).

VILDMARKSGRUPPEN, Petsmo vandringsled. Foto: Camilla Söderback

Studerande fick välja ett av 5 teman som de i grupp arbetade med under tre dagar i maj. Till exempel de studerande som deltog i Model United Nations gruppen fick möjlighet att genom en simulering representera olika länder i arbetet i FNs generalförsamling. Model United Nations ordnas överallt i världen och är en fantastisk möjlighet att få inblick i FN-arbetet och ärenden relaterat till Agenda

HACKATON-studiebesök till gymnasiet i Petalax.

HACKATON, vinnande teamet Heptagon. Foto: Joachim Hofman

2030 (även som en del av UNESCO-skola uppdraget) samtidigt som de ger studerande möjligheten att stärka den för oss viktiga mångsidiga kompetensen. Alla grupper hade teman med en tydlig förankring i verksamheten och många grupper betonade både ett hållbart välbefinnande och attitydfostran i det samarbetet i gruppen.

Genom att erbjuda studerande möjlighet att förkovra sig i ett valt tema över språkgränserna stärktes även den gemensamma skolkulturen och välbefinnandet. Friare former gav också studerande möjligheten att upptäcka andra former av inlärningen samtidigt som de själva visade prov på sitt kunnande.

MUN, Erik Granlund i talarstolen. Foto:DCB

Ofta betonades andra aspekter av vårt uppdrag i tillägg till de som förekommer i traditionell inlärning. I detta finns även en tydlig koppling till framtidens förmågor, egenskaper och kompetenser. Återkopplingen från dagarna har varit mycket positiv bland såväl studerande som lärare och lärarstuderande.

NATIONELLA KULTURINSTITUTIONER-temagruppen besökte betydelsefulla institutioner i Helsingfors.

Kompetensdagarna söker fortfarande sina former och planeringen inför eventuella kommande kompetensdagar fortsätter i kollegiet. Förhoppningen är att framöver kunna erbjuda fler temagrupper men starkare förankring bland studerande och personal men även mer omfattande samarbeten med övriga gymnasier i nejden, näringslivet och tredje stadiet. Genom att koncentrera en del av projektarbetet och studieresorna till gemensamma dagar tillåts övrig tid under skolåret sättas på undervisning i klass.

Vi ser fram emot nya och inspirerande temaområden under nästa läsår .

B-TYSKA OCH B-FRANSKA: PROJEKTET "ÇA VA? – WAS GEHT?"

Språklärarna i B-språken tyska och franska har i vår skola länge kämpat och hållit flaggorna högt mot den nationella trenden med sjunkande intresse för språk bland gymnasiestuderande. Inom ramen för internationalisering av den allmänbildande utbildningen och utvecklingsprojekt inom internationalisering 2021 startade vi vårt 18 månaders språkprojekt "Ça va? – Was geht?" och ansökte om bidrag från UBS för att ytterligare stärka intresset för B-språken (franska och tyska). Projektet är en satsning som sträcker sig från grundskolans årskurser 8 och 9 till gymnasiet – just med tanke på att kontinuitet och tidig bekantskap med språken sporrar till fortsatt intresse och fortsatta studier. VI ville ge tyskan och franskan mer synlighet i skolvardagen och öka beröringsytorna med språken från att endast vara kopplade till lektioner och eventuella språkresor till att genomsyra verksamheten på ett djupare och mer mångfacetterat plan. Projektet har också en alldeles egen logo, eller egentligen två, som designats av våra gymnasiestuderande *Tilde Berts och Lina-Mi Knif,* båda två studerande i vårt bildkonstprogram.

Projektet innefattar både större och mindre satsningar och gäller allt från evenemang och besök till anskaffningar. Vi inledde samarbete med Åbo Akademi med tanke på framtida språkstudier. Våra studerande i korta språk introducerades i språkstudier genom en virtuell workshop kring tecknade serier som institutionerna för franska/tyska vid Åbo Akademi erbjöd i oktober. På så sätt fick de en inblick i vad som händer vid institutionerna.

I november fortsatte projektverksamheten med en filmeftermiddag i samarbete med Kulturskafferiet Ritz där de allra flesta av hela skolans studerande som läser tyska deltog. Den tyska filmen "Ballon" skildrade den sanna historien om 2 östtyska familjer som 1979 skapade stora rubriker över hela världen genom att fly från DDR i en självgjord ballong. Evenemanget var mycket uppskattat både av gymnasiestuderande och elever på åk 7-9.

Den franska filmen "Gagarine" visades också på Kulturskafferiet Ritz för ca 100 studerande som läser franska I 7-9 och gymnasiet samt de gästande utbytestuderande som just då var hos oss från södra Frankrike. Filmen handlade om en ung pojke I en Parisisk förort som tillsammans med andra förortsbor kämpade mot en rivning av det huskomplex där de hade skapat sina livshistorier. Även denna film var en rörande ögonöppnare för många av våra studerande som fick se att fransk kultur inte bara handlar om att shoppa på

Mingel efter franska filmen Gagarine på Ritz..
Foto: Frida Crotts

Champs-Elysées eller äta på fina restauranger.

Vi har inom ramen för projektet inlett ett intensifierat samarbete med både Institut Français de Finlande och Goethe institut. Inom ramen för detta samarbete har vi bland annat haft besökare från båda instituten i vår skola, som deltagit I lektioner och diskuterat med våra elever och studerande på tyska och franska. Det är alltid lika roligt att se hur motiverade och inspirerade de studerande blir då de märker att de kan kommunicera med "riktiga människor" på det språk de håller på att lära sig!

För hösten har vi redan framskridna planer inom båda språken att låta före detta språkstuderande komma till tals. De kommer att dela med sig av sina olika erfarenheter och hur de har klarat sig ute i den "stora världen" med sina respektiva språkfärdigheter som fick sin början i vår skola.

Det är också via Institut Français de Finlande och deras utsände "Attachée de coopération pour le français Anne-Laure Rigeade", som vi inledde ett fysiskt studerandeutbyte vid namn Mistral-Boréal med regionen PACA I södra Frankrike. I september 2021 åkte 9 av våra studerande I åk 3 till södra Frankrike för att gå I skola där I tre veckor, bo I värdfamiljer och bekanta sig med det franska vardagslivet. Knappa två månader senare var det dags för de franska gymnasiestuderandena att I sin tur komma till Finland för tre veckor och ta del av våra studerandes vardag. Det var roliga, men intensiva veckor för alla och vi hann förutom med lektioner, filmeftermiddag och exkursion till Världsarvet även med besök i de övriga franskagrupperna

Lisa Nyqvist på utbyte I södra Frankrike. Foto: Frida Crotts

Våra franska utbytesstuderande från södra Frankrike har anlänt till Vasa flygfält. Foto: Frida Crotts

Det var spännande att beställa på franska! Foto: Frida Crotts

både i 7-9 och gymnasiet samt ordnade med typiska finska aktiviteter som skridskoåkning, bastubad, ishockeymatch och besök vid sommarstugan. Utbytet kommer att fortsätta i lite annat format även kommande läsår.

Tack vare projektmedel och samarbete har eleverna i årskurserna 8 och 9 också fått uppleva den franska och tyska kulturen med alla sina sinnen. Franskagrupperna har gjort franskspråkiga cafébesök till det numera franskägda bageriet Othello i Brändö där *Christophe*, ägaren själv, välkomnade oss på franska och tog emot våra beställningar och uppmuntrade till smalltalk utan ett enda ord på finska, svenska eller engelska. Det kändes som att vara I Frankrike på riktigt och eleverna var jätteduktiga! Tyskagrupperna I åk 8 och 9 har I sin tur bakat Flamkuchen tillsammans med sina lärare I grundeskolans undervisningskök och det blir säkert också en favorit I repris!

Vi har också haft möjligheten att inhandla uppdaterad litteratur på tyska och franska till våra skolbibliotek, för att öka tillgängligheten för våra elever och studerande. Tills vidare har vi köpt in 15 titlar franska undomsböcker och serier till gymnasiets bibliotek men vi planerar att fortsätta anskaffningarna även kommande läsår och då även utöka utbudet med olika typer av sällskapsspel på franska och tyska.

Efter några tuffa Coronapräglade år, känns det som att vi återigen har vind i våra språksegel och hoppas på förliga vindar även framöver.

A bientôt! Auf Wiedersehen!

Michi Frank och Erika Vuorinen, tyska

Frida Crotts, franska

PARIS, SPRÅK- OCH KULTURRESA 7-13 APRIL 2022

Vy från Trocaderon mot Eiffeltornet. Foto: Kristina Skjäl

Efter två läsår av pandemitillvaro utan projektresor, fanns nu äntligen Parisresan inprickad i kalendern igen för våren 2022. Men helt normala har våra förberedelser och förutsättningar ändå inte varit detta läsår. Coronapandemin slog tyvärr till med förnyad kraft i mars, så vi blev tvungna att ändra vår planerade familjeinkvartering under halva vistelsen till hotellinkvartering istället. Men en eventuell karantän på hotell är kanske ändå att föredra framom karantän i en okänd familj! Det blev dessutom några lite onödigt spännande veckor innan avresan, då våra flyg blev annullerade och ombokade i flera repriser och vi var tvungna att byta både flygbolag och färdmedel för delar av resan. Men som tur är går det snabba tåg från Vasa direkt till Helsingfors flygfält och det finns också förmånliga hotell vid Helsingfors-Vanda flygfält med skytteltrafik till terminalerna. Om det är något man lär sig av projektresor, så är det flexibilitet - och det har minsann årets Parisresenärer fått visa prov på. C'est la vie! som man säger på franska, eller fritt översatt *Sånt är livet!*

De sista veckorna innan vi åkte iväg på vår efterlängtade resa var mycket intensiva, men skapade en ökad samhörighet i franskagruppen. Under lektionerna diskuterade och finslipade vi både programmet och resenärernas franska samt övade oss på att planera olika rutter med metron. Vi drygade också ut vår reskassa genom att sälja WC- och hushållspapper (där närmare 280 euro av förtjänsten donerades till förmån för krigets offer i Ukraina via Läkare Utan Gränser) samt genom att ordna ett franskt café i skolan där vi serverade allt från franskrostat kaffe och crêpes med olika fyllningar till levande violinmusik!

Franskt café i skolan Foto: Frida Crotts

Efter en tågresa till Helsingfors-Vanda flygfält och en natt på flygfältshotell, var det äntligen dags att boarda vår flight till Paris, Charles de Gaulle, torsdag morgon den 7 april. Resan förlöpte snabbt och vid lunchtid landade vi på CDG. år första lunch i Paris var lite av ett antiklimax - den bestod av triangelsmörgåsar och färdigt förpackade sallader som avnjöts bland kappsäckar och jäktande flygresenärer på Terminale 2, medan lärarna Frida och Kristina köade för våra metropass i en dryg timme. Det var först på lokaltåget mot centrum då vi susade genom Paris förorter och angränsande småstäder, som det verkligen började sjunka in att vi äntligen hade kommit fram!

Väl framme vid Gare de Lyon, sökte vi upp vårt första hotell, Hôtel Campanile Bercy Village, alldeles vid Seine-flodens strand. Vi dumpade våra väskor, borstade av resdammet och satte igång med att utforska Paris. Första kvällen hann vi besöka Louvren och "bonga" Mona-Lisa, som tyvärr ofta känns som en besvikelse pga de stora folkmassorna framför konstverket och dess lilla format. Själva konstmuséet är däremot imponerande med sin otroliga arkitektur och överflöd av tavlor och skulpturer. Efter besöket gick vi ut i parken "Jardin des Tuileries" och våra resenärer fick nästa uppdrag: nämligen att söka reda på ett matställe och beställa något att äta på franska. En stor del av resan gick just ut på detta, dvs. att de studerande på egen hand skulle klara sig i olika situationer på franska – ett uppdrag som de med stor iver gav sig i kast med och aldrig gav upp, trots att det inte alltid var så lätt. Under den första dagen hann vi ännu med ett besök vid Trocaderoplatsen med en hisnande vy mot Eiffeltornet och obligatorisk gruppbild, innan det var dags att ta metron tillbaka till hotellet.

Följande morgon var det idel glada miner trots snålblåst och ihållande regn i princip hela dagen. Med underställ under jeansen och färgglada paraplyer över huvudet drog vi iväg på nya äventyr. Vi bekantade oss med impressionistisk konst vid Musée d'Orsay samt med stadsdelen Quartier Latin på Seines vänstra strand med alla dess vindlande gränder, bokhandlar och småbutiker. Våra resenärer lärde sig snabbt att ta sig omkring med metron också på egen hand och under de flesta dagar fanns det också tid att utforska staden i mindre grupper i ett lugnare tempo, tex. ströva omkring på Champs-Elysées, gå på café, shoppa eller bara chilla i nån park. Det var roligt att se hur snabbt alla blev varma i kläderna och verkligen satsade på att använda sin franska. På kvällarna kan det dock bli farligt i Paris och då är det bäst att hållas tillsammans och till exempel inte åka metro på egen hand.

Louvren och Mona Lisa. Foto: Frida Crotts

Från och med lördagen blev vädret lite bättre och vi kunde njuta lite mer av aktiviteter utomhus under resten av vår vistelse. Vi har besökt olika parker och trädgårdar - bland annat Jardin de Luxembourg och Buttes-Chaumont, fyndat kuriositeter vid loppiset i Porte de Vanves samt gjort ett besök på en av Paris matmarknader (där vi använde pengarna vi tjänat ihop med vårt café i skolan) med efterföljande picknick vid Champs de Mars nedanför Eiffeltornet. På lördag kväll gick vi på Théâtre des Nouveautés för att se en hysteriskt rolig pjäs där Olivier Giraud lärde oss hur man kan bli Parisare på endast en timme.

På programmet i år fanns som favorit i repris en tre timmars guidad rundtur längs Seine-floden med guiden Alberto, som charmade alla med sitt levande sätt att berätta om staden och dess historia på ett lite annat sätt än vad vi var vana med. Vi hann även njuta av en båtttur längs Seine-floden på en Bateau Mouche då man fick se alla sevärdheter från en annan vinkel, inte minst katedralen Notre Dame de Paris, som nu restaureras efter eldsvådan.

De tre sista nätterna i staden bytte vi hemkvarter och flyttade från det lugnare Bercy-kvarteret till det mer autentiskt pariska innerstadshotellet Est Hôtel, på promenadavstånd från tågstationerna Garde de l'Est och Gare du Nord i mycket livliga kvarter. Vi bodde inte långt från Canal Saint Martin och Parc Buttes-Chaumont så nu fanns det igen nya hemgator att utforska, men ack så lite tid!

Vid stationen Gare du Nord. Foto: Frida Crotts

På tisdag, som var vår sista hela dag i staden, gjorde vi något som inte vanliga turister får uppleva. Vi hoppade på ett lokaltåg och styrde kosan mot Drancy, en parisisk förort där gymnasiet "Lycée Paul Le Rolland" är beläget. Skolan får mycket sällan besökare och gör aldrig projektresor, så vi fick ett otroligt varmt mottagande av förväntansfulla studerande, lärare och biträdande rektor. Programmet inleddes med en intressant rundvandring i den sjabbiga men välkomnande miljön och besök på en franskalektion där programmet var specialplanerat för oss. Efter det första lektionspasset promenerade vi till en närbelägen "supermarché" för att inhandla picknicklunch som vi avnjöt i strålande sol och värme under blommande körsbärsträd. Det sista passet för vår del på skolan var en engelskalektion, som var planerad i "tandemstil" så att de studerade i blandade grupper växelvis fick prata franska och engelska och på så sätt bekanta sig med varandra. Några av våra studerande konstaterade efteråt att skolbesöket till och med var det häftigaste de upplevt under hela resan!

Besök i Lycée Paul Le Rolland . Foto: Frida Crotts

Vi inledde vår sista kväll i Paris med ytterligare en guidad rundtur till fots i stadsdelen Montmartre med vår guide Alberto, som bla. visade oss Moulin Rouge, van Goghs forna hem, samt pittoreska ställen där Picasso och andra kända konstnärer bott och verkat. Vi avslutade rundvandringen med ett besök i

Sacré Coeur, alldeles invid vid Place du Tertre, där vi åt en tre rätters middag tillsammans med bl.a. Soupe à l'Oignon (fransk löksoppa), Boeuf Bourgignon och Crêpes au Chocolat! En liten miss var att vi blev erbjudna ett bord ute på terrassen - och vi hade inte tagit med oss våra tröjor och dunjackor som parisarna envisades att gå runt med, medan vi nordbor tyckte att det var vår!

Det var vemodiga miner den sista morgonen då alla insåg att det var dags att åka hem igen efter en vecka. Vi hann ännu med en sista fransk frukost med baguetter och croissanter innan vi marscherade iväg mot Gare du Nord för att ta RER-tåget tillbaka till flygfältet för att inleda resan hemåt.

Trots att vi uppskattade lugnet och tystnaden vid ett nästan folktomt Helsingfors-Vanda flygfält och längtade efter att få sova i egen säng igen, hade de flesta i gruppen en känsla att mycket ännu var ogjort och osett i Paris och smidde redan planer på att återvända.

Frida Crotts, Kristina Skjäl och franskagruppen i åk 2

Gemensam middag på Place du Tertre. Foto: Frida Crotts

BERLIN, SPRÅK- OCH KULTURVISTELSE 10-16 APRIL 2022

Gruppen framför Brandenburger Tor.

Språkprojektet ”Kulturell vistelse i Tysklands huvudstad Berlin” kunde äntligen för 11te gången genomföras efter en 2-årig Corona-tvångs paus och har således redan blivit en bestående del i språkundervisningen i tyska inom vårt gymnasium. De mångåriga erfarenheterna underlättar planeringen och organiseringen och skapar goda förutsättningar för kontinuerligt utvecklingsarbete.

Våra 3 viktigaste målsättningar är:

- att stärka och utveckla den kommunikativa förmågan i tyska
- att få insikt i den tyska kulturen och historiska händelser
- att stärka och utveckla den sociala kompetensen

P.g.a. yttre omständigheter genomfördes projektet denna gång tyvärr utan förberedande kurs där deltagarna vanligtvis jobbar med studieresans tema genom att bekanta sig med och förkovra sig i historiska, politiska samt kulturella aspekter som brukar resultera i diverse skriftliga och muntliga presentationer.

Det som också var speciell denna gång var att 2 årskurser fick delta: åk 2 samt åk 3 som ifjol inte hade möjligheten att resa.

Resan sträckte sig över 7 dagar och genomfördes i mitten på april.

Under veckan deltog vi i guidade turer i och utanför Berlin, besökte sevärdheter och institutioner och utforskade staden på egen hand. Bl.a. besökte vi det tyska parlamentet i det anrika riksdagshuset.

Riksdagshuset–kupolen.

På stadsguidning vid Holocaust minnesplats. Foto: Michi Frank.

P.g.a. fortfarande gällande Corona-restriktioner var det tyvärr inte ännu möjligt att få en guidad rundtur i själva parlamentet men vi kunde i alla fall besöka den imponerande glaskupolen på riksdagshusets tak som planerades av den brittiske stjärnarkitekten Norman Foster. Därifrån kunde vi njuta av en fantastisk utsikt över den stora staden i underbara vårvärme.

Héléne berättar intressanta men mycket tragiska människoöden vid Berlin muren. Foto: Moa Kola

Ett särskilt fokus under vår vistelse ligger alltid på Berlins efterkrigshistoria med stadens delning och återförening. Temat återkom såväl under stadsrundvandringen med vår långvarige guide Lewis och under Hélenés guidning genom Gedenkstätte Bernauerstraße. FRIHET och människors längtan till ett självbestämmande liv är så närvarande i just Berlin och alltid relevant speciellt nu då kriget i Ukraina tydligt visar att det inte är en självklarhet.

Arbets- och koncentrationslägret Sachsenhausen i Oranienburg strax utanför Berlin hör sedan flera år tillbaka till vår standardrepertoar. Våra studerande konfronterades med förintelsen på autentisk mark. Besöket blev naturligtvis en mycket stark emotionell upplevelse. Förintelsen tematiserades även under stadtsrundvandringen i samband med besöket av minnesplatsen ”Mahnmal für die ermordeten Juden Europas” mitt i Berlin på samma ställe där Hitler hade sittrikskansli. Förutom återkommande programpunkter får vi årligen även in helt nya framför allt kulturella tillställningar som besöket av en av värl-

Med guiderna Jules och Uwe i koncentrationslägret Sachsenhausen. Foto: Moa Kola

Berlin. Foto: Michi Frank

dens största teaterscener i Berlins kulturinstitution Friedrichstadt Palast där vi fick uppleva ARISE Grand Show ”Liebe ist stärker als die Zeit”, en färgsprakande dansrevy i spännande kostymer med mycket musik och akrobatik och en imponerande scenteknik. Föreställningen inför 1800 begeistrade åskådare var en värdig avslutning på en underbar kulturvecka med ännu ”underbarare” ungdomar!

Några av våra riktigt aktiva studerande besökte på egen hand självvalda konserter med deras favoritband (Thundercat och den tyska Hip-Hop gruppen 01099). På det sättet startade deras Berlin-upplevelse med en personlighöjdpunkt.

De studerandes dokumentationer och egna reflektioner finns bl.a. på vår gemensamma Berlin-Instagram account ovisinberlin22 Vårt årliga studiebesök till ett gymnasium i Berlin som sedan 2017 är Barnim-Gymnasium i den tidigare Öst-Berllinska stadsdelen Lichterfelde blev tyvärr inte av denna gång p.g.a. tidsläggningen eftersom alla Berlin-skolor hade påsklov. Vi kommer dock att fortsätta vårt samarbete med skolan, som är ett av Berlins största gymnasier med över 1200 studerande från åk 5-12 vars tyngdpunktsområden är bl.a. inklusion av elever med olika funktionsnedsättningar samt integration av flyktingar.

För de flesta deltagare var vistelsen den första direkta kontakten med det tyska språk- och kulturområdet och de fick så möjligheten att praktiskt tillämpa sina tyska språkkunskaper som förhoppningsvis blir en höjande motivationsfaktor för fortsatta språkstudier. En detaljerad skriftlig utvärdering visade att projektet uppskattas och fyller en mycket viktig funktion inom språkundervisningen och därför kommer det att fortsätta även under kommande läsår.

Här kommer några studerande-kommentarer från utvärderingen:

Vad uppskattade du allra mest?

Att vi fick tilliten av lärarna att få gå ut och utforska Berlin på egen hand, gå på konserter m.m.

Gemenskapen i gruppen, alla fina minnen man fick från resan och att få använda mina tyskakunskaper i praktiken

Jag uppskattade personerna på resan, alla var jättetrevliga och man kände sig välkommen i gruppen!

Vad lärde du dig i Berlin?

Att Berlin är väldigt mångkulturellt och en stad som faktiskt passar alla personer, rika, fattiga, unga och äldre

Hur man beställer mat på tyska, att de heller använder kontanter, hur man navigerar i en större stad

Mycket historia, att jag kan bättre tyska än jag trodde och att det är ganska lätt att använda i vardagssituationer

Våga prata med helt nya människor på nytt språk

Vad tycker du kunde förbättras?

Ni skulle kunna lägga upp tidtabeller för morgondagen i whatsapp gruppen kvällen innan

Låt studerande vara med lite mera i planeringen

3 imponerade och mycket tacksamma lärare.

Michi Frank, Moa Kola och Nikke Palmberg

ERASMUS+, BELGIENPROJEKTET

Det är rätt ovanligt att två europeiska skolor samarbetar över en längre tid. Vår belgiska vänskola i Waregem, Flandern, har funnits med oss i 20 år. Den hette tidigare Heilig Hart College, men heter numera Sint Paulus School Campus College Waregem. Skolan har 1400 elever och studerande i åldern 13 - 19.

Det var en sann fröjd att återigen välkomna belgiska studerande i Vasa lagom till Vändagen i februari. En rekordstor grupp på 30 studerande och tre lärare fick uppleva en snörik vecka med olika vinteraktiviteter som skrinning och skidåkning samt snöbollskastning på vandringen till Saltkaret. Temat för veckan var "Consumerism and sustainability" och grupper av studerande gjorde studiebesök som dokumenterades, bl.a. till Minimossen, second hand butiker, Wasa teaters verkstad, Restyle by Mia och lokala bagerier. Bildkonstlärare Maja Röj Urrutia höll i trådarna för en uppskattad kreativ workshop där deltagarna skapade konstverk med hjälp av återvunnet material. Stämningen i bildkonstsalen var magisk och kreativiteten flödade.

Som inledning på veckan höll Maria Ehrnström-Fuentes, forskardoktor vid Hanken i Vasa, en inspirerande föreläsning om ekonomi ur ett ekologiskt perspektiv. Maria gav konkreta exempel på hur hållbarhet kan främja både livskvalitet och ekonomi. För att citera en av mina belgiska kolleger: *"I hadn't realized how complex the situation is. The students said yesterday they would like to know more about what they can do. She showed methods for what can be done on an individual and local level. She gave us hope!"*

Snögubbe vid Svedjehamnen.

Snöbollskastning vid Saltkaret. Foto: DCB

Våra studerande ansvarade för olika delar av programmet och organiserade aktiviteter som stärkte gemenskapen, bl.a. ”social evening”, skridskokväll, samling på Öjberget med pulkåkning och skidåkning. Veckan avslutades med middag i Runebergsalen och program som en grupp värdar planerat. Flera av värdarna drabbades oturligt nog av covid under veckan, men värdgruppen och värdfamiljerna lyckades mirakulöst lösa alla problem med boendet för gästerna.

Vilka var då de fem viktigaste aspekterna av utbytesveckan i Vasa? Så här sammanfattade tre studerande sina upplevelser:

The friendships we got to create. The fun I had with my new friends. The communication and collaboration between everyone. The adventures we experienced. The bonding of the whole group.

The warm welcome, the snow, the people, the skiing and the food.

The people I have met, how nice everyone has been, the things I have learned, everyone seemed to have fun, how helpful everyone has been.

Svarsbesöket i Waregem veckan efter påsk blev en fantastiskt fin upplevelse för oss alla. Vårvädret visade sig från sin allra bästa sida. De belgiska värdarna hade planerat ett varierande program med utfärdsdagar till både Brügge och Bryssel. Vi lärde känna Brügge i mindre grupper med hjälp av en quiz som tog oss runt i stadskärnan. Dagen avslutades med sightseeing i kanalbåt. I Bryssel hade värdarna planerat en stadsvandring med utmaningar som grupperna utförde och samtidigt fick de se många av stadens sevärdheter.

Vi spenderade två intressanta förmiddagar vid universitet i Ghent och institutionen för språk och teknologi. där Professor Veronique Hoste presenterade språk och översättningsteknologi på ett briljant sätt, med exempel från allt från sociala media och Metaverse till hur man med hjälp av språkteknologi kommer kriminella på spåren. De studerande fick även träna maskinöversättning och öva sig att dra slutsatser om språkets känslomässiga dolda budskap.

På torsdag kväll ordnades traditionsenligt Food court där vi bjöd på finländska smakprov (bondost med hjortronsylt, Malaxlimpa, karelska piroger, havtornssaft, lakrits, choklad). Värdskolan bjöd bl.a. på ”Belgian fries” med majonnäs. Värdfamiljerna var inbjudna och det var riktigt fint att se våra ungdomar tillsammans med sina värdfamiljer. Det var många lovord som yttrades den kvällen!

På fredag förmiddag fick vi gå på lektioner, vilket uppskattades stort av både studerande och lärare.

Gruppfoto, Atomium. Foto: DCB

Veckan avslutades med en rolig och variationsrik frågesport som en grupp av de belgiska värdarna arrangerade och sedan en gemensam middag. Det är alltid ledsamt att ta farväl och denna gång rann tårar även hos några värdföräldrar som uttryckte sin glädje över att ha fått lära känna de finländska ungdomarna. Nu planeras det redan återbesök bland studerande i Waregem och Vasa!

Ett stort och varmt tack till alla värdfamiljer!
Tack också till alla studerande som bidrog till
två riktigt fina projektveckor!

Food court, Emma och Emma. Foto: DCB

Diane-Christine Blusi, Joachim Hofman och Pia Lustig

FYSIKRESA TILL MÜNCHEN

Efter ett pausår pga av Covid fick abifysikerna igen resa till München och resan ordnades 27.4 – 1.5.2022. Fysikresan är ett samarbetsprojekt med många gymnasier från Österbotten och 12 lyckliga abiturienter från Vasa övningsskola fick ta del av ett digert program. Programmet bestod bland annat av en guidad stadsrundtur samt ett informativt besök till Dachau – det första koncentrationslägret från andra världskriget, DLR – Deutsches Zentrum für Luft und Raumfahrt, där vi även fick se internationella rymdstationen ISS kontrollrum och Deutsches Museum – världens största vetenskapsmuseum.

Nikke Palmberg

"Deutsches Musem" Foto: Nikke Palmberg

Ett glatt gäng bestående av 30 fysikstuderanden från 6 olika gymnasier. Foto: Nikke Palmberg

UNDERSTÖDSFÖRENINGEN FÖR BILD-KONST OCH MUSIKPROGRAMMET VID VASA ÖVNINGSSKOLA (UFFBOM)

UFFBOM är en förening som understöder studerandes verksamhet vid Vasa övningsskolas bildkonst - och musikprogram. Föreningens ändamål är att ideellt och ekonomiskt stöda musik- och bildkonst programmet samt främja bildkonst- och musikutbildningen på orten. För musiklinjen kan föreningen bidra med ekonomiskt stöd vid t.ex. ordnande av linjens årliga musikal (för professionella koreografer, regissörer och ljud- och ljustekniker). För bildkonstlinjen kan föreningen understöda vid ordnande av utställningar och bidrag kan ges för studiebesök till t.ex. konstskolor och museer. Föreningen kan även stöda specialkurser, föreläsningar, lägerskolor, studieresor och dela ut stipendier.

Under året 2021-2022 har UFFBOM jobbat både på distans och vid enstaka tillfällen i skolan.

Den rådande pandemin satte sin prägel på läsårets verksamhet där evenemang inhiberades eller ordnades med begränsad mängd publik. Presentation av verksamheten och värvning av nya medlemmar skedde via Wilma men även under de musikalkvällar som kunde genomföras på hösten och vid en konsertkväll på våren.

Musiklinjen kunde framföra 3 av 5 musikalföreställningar på hösten i enlighet med då gällande pandemi restriktioner och rekommendationer. Föreningen bistod med medel för ljus och ljud och ordnade med servering i pausen. Musikalartisterna bjöds på mat senare under vårterminen. Bildkonstlinjen ordnade utställning på Pharmacy House – Café & Bakery i början av vårterminen. Konstnärerna bjöds på mat efter avslutad tillställning.

Föreningen har under läsåret aktivt ansökt om bidrag från fonder och stiftelser i syfte att erbjuda linjerna musik- och bildkonst aktiviteter utöver skolans verksamhet och skapa bättre möjligheter för studerande att synliggöra sin verksamhet. Av föreningens medel har anslag detta läsår främst använts för utgifter i samband med musikalen och bildkonsttreornas slutvernissage. Dessutom delar föreningen ut stipendier till samtliga årskurser inom bild- och musiklinjen i samband med skolans vårfest.

Tack vare lärarrepresentanterna Lisette Smedlund (bildkonstlinjen) och Jan Jansson (musiklinjen) har föreningen fått en god inblick i linjernas verksamhet och därmed har samarbetet med utbildningen löpt smidigt och varit välfungerande.

Styrelsen vill tacka alla familjer som bidragit med ekonomiskt stöd.

Konst och musik ger glädje åt alla i skolan!

Styrelsen för läsåret 2021-2022:

Ordförande Tia-Maria Nord, vice ordförande Jenny Teir, sekreterare Monika Brink-Bos, kassör Dan Häggblom, Jeremy Crotts, Paula Kullas, Lisette Smedlund (lärarmedlem) och Lina Björkman (studerandemedlem), suppleanter Anette Railio, Mika Appel, Jan Jansson (lärare suppleant) och Matilda Byholm (studerande suppleant).

LUKE

Tillsammans med de övriga nationella aktörer inom LUKE-nätverket (Lukioiden kehittämisverkosto) ordnades en serie LUKE-webbinarier under året. Webbinarierna fungerar som inspiration till det egna utvecklingsarbetet i regionen. Tyngdpunkten på årets program har varit implementeringen av den nya läroplanen och övriga utvecklingsprojekt i samband med det. Bland annat periodiseringsmodeller och projekttänkande har varit återkommande temaområden. I maj kunde LUKE för första gången på länge organisera ett seminarium på plats i Helsingfors. LUKE-koordinatorerna bestämde redan i ett tidigt skede att både keynote-föreläsningarna och de olika workshopar som anordnades skulle avspegla de utmaningar och möjligheter som för tillfället råder nationellt. Bland programmet återfanns även för Vasa övningsskolas gymnasium viktiga helheter som bland annat välbefinnandet i skolsamfundet, samarbete med högskolor och frågor berörande inlärning och måluppfyllelse.

Under hösten koordinerade LUKE Österbotten ett tvådagars besök för de finlandssvenska rektorerna från de två gymnasieringarna till Jyväskylä och två större gymnasier för att se på innovativa lösningar i undervisningen och lärmiljöerna. På Jyväskylän Lyseon lukio bekantade sig rektorerna med gymnasiets företagsfostran, teamundervisning och samarbete med näringslivet och tredje stadiet. På Jyväskylän normaalikoulu inspirerades rektorerna att använda nya verktyg och analytik samt flerspråkighet i undervisningen.

Kontakten till UBS och andra regionala koordinatorer har som tidigare år varit tät under året och som koordinator för LUKE i Österbotten har rektorn på Vasa övningsskolas gymnasium företrätt övriga gymnasier i regionen. LUKE-projektet kommer att fortsätta även under nästa läsår med fortsatt fokus på utvecklingsarbetet i gymnasierna, däribland genom ett större projekt för att främja kvalitets- och tillgängligheten i gymnasierna.

VI7 LOGOTÄVLING 2021

Vinnaren heter *Lina-Mi Knif* och bor i Vasa. Hon går på 3B i Vasa övningsskolas gymnasium. Ett av hennes favoritämnen i skolan är historia och på sin fritid tycker hon om att vara kreativ genom att lyssna på musik och rita. Lina-Mi gillar att designa saker så då hon såg att Vi7 utlyste en logodesignar-tävling ville hon inte missa chansen att delta. V:et och sjuan som är sammankopplade är en symbol för de sju gymnasierna som samarbetar och behöver varandra. Utöver vinstsumman på 350€ vann hon också en förmiddag tillsammans med en grafiker, närmare bestämt Andrei Palomäki på studioandrei.fi . Tillsammans finslipade de det sista med färg samt tillade en 3D-detalj och hon uppskattade verkligen att få jobba med en professionell eftersom grafiker är ett yrke hon väl kan tänka sig att ha i framtiden. Vi7:s jury, bestående av rektorerna i de sju gymnasierna, vill tacka alla som deltog, för de 36 bidragen och för de genomtänkta tankarna bakom dem alla!

Fotnot: Lina-Mi Knif är också den som utformat årsbokens pärm.

GYMNASIER I SAMARBETE

PERSONAL

ADMINISTRATION

Vasa övningsskola är en universitetsskola upprätthållen av Åbo Akademi. Administrativt lyder övningsskolan under Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Skolan är aktiv i en rad forsknings– och utvecklingsprojekt samt samarbetsnätverk på lokal, regional och nationell nivå. 2021-2022 fick drygt 900 barn och unga sin utbildning vid skolan av ett team på drygt 120 personer.

Vasa övningsskola

ledande rektor	Bernt Klockars
prorektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
ekonomisekreterare	Christopher Larsson
personalsekreterare	Anne Nummi, Jenny Taxell-Emaus
HR-specialist	Malin Österholm-Liljedahl
studiesekreterare	Maria Nisula
IT-support	Ulf Thors, Tarja Grahn-Björkqvist/Dan Grönberg, Lena Ståhl
IT-pedagog	Andreas Sundstedt

Grundläggande utbildning årskurserna 1-9

Kyrkoesplanaden 11-13

rektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
prorektor 1-6	Annika Lassus
prorektor 7-9	Kasper Hiltunen
byråsekreterare	Katariina Smulter
expeditionsmästare	Rasmus Forsman
biblioteksbiträde	Helena Svarvar
skolcoach	Anna Österberg/Lovisa Till

Gymnasiet

Skolhusgatan 31

rektor	Mats Borgmästars
prorektor	Diane-Christine Blusi
IB-koordinator	Henrik Lindgrén
byråsekreterare	Lena Engsbo
IB-byråsekreterare	Sabina Sundvall
expeditionsmästare	Patrik Backholm
skolcoach	Olivia Andersson/Camilla Rogaszewska

Samarbetspartners

skolhälsovård	Vasa stad och från 1.1.2022 Österbottens Välfärdsområde; skolhälsovårdare grundskolan Johanna Rosendahl gymnasiet Gunilla Gref
elev– och studerandevård	Vasa stad och från 1.1.2022 Österbottens Välfärdsområde; skolkurator grundskolan Camilla Ahlroth-Enlund, gymnasiet Katja Andreasson, Anne Bogren, Jimmy Sandbacka, skolpsykolog grundskolan Emilia Kronqvist
bespisning	Compass Group FS Finland Ab
fastigheter	Finlands Universitetsfastigheter Ab
lokalvård	Lassila & Tikanoja Ab
skolskjuts	Taxi Sjöman Ab

UNDERVISANDE PERSONAL

	Examen	Uppgifter
Ahlmark Kaj-Ove	PeM	klasslärare
Ahlmark Stina	PeM	textilslöjd
Alin Jan	PeM	klasslärare
Aumanen Amanda	FM	modersmål och litteratur
Backlund-Kärjenmäki Elisabet	PeM	rektor grundläggande utbildning
Barck Jennie	FM	historia, samhällslära
Bernas Sandra	FM	modersmål och litteratur
Blomberg Satu	FM	engelska (IB)
Blusi Diane-Christine	FM	engelska, prorektor gymnasiet
Bonäs Johanna	FD	historia, samhällslära
Borgmästars Mats	FM	rektor gymnasiet
Broman Lars	PeM	teknisk slöjd, finska, tutorlärare
Burman Lars	FM	matematik
Collander Annika	PeM	klasslärare
Crotts Frida	FM	franska
Degerman Linda	PeD	klasslärare
Domars-Brännkärr Katrina	FM	engelska, finska, ämneslärarkoordinator
Fjällström Maria	PeM	textilslöjd
Forsdahl Carina	FM	biologi, kemi
Frank Michael	FM	tyska
Fransén Anders	FM	historia, samhällslära, filosofi
Friberg Henrik	PeM	klasslärare
Friman Thomas	GyM	gymnastik, hälsokunskap
Grahn-Söderström Lena	FM	speciallärare
Granfors Mathias	PeM	klasslärare
Hansen Jens Drud		economics (IB)
Hedström Johanna	PeM	svenska 2
Hiltunen Kasper	PeM	teknisk slöjd, prorektor 7-9
Hofman Joachim	FM	biologi, geografi
Holmsten Fred	PeM	klasslärare
Honga-Oksanen Hillevi	PeM	klasslärare
Horn Elisabeth	FM	engelska
Hurskainen Julia	PeM	klasslärare
Håkans Heidi	FM	biologi, geografi
Högholm Johanna	PeM	hälsokunskap, huslig ekonomi
Högnabba Olivia	FM	elevhandledare
Ingo Caroline	DI	kemi, fysik
Jansson Jan	MuM, PeL	musik
Johansson Sara	PeK	specialundervisning
Juusela Teresa	FM	finska
Kalander Susann	PeM	specialundervisning
Karlsson Sofia	FM	matematik, fysik

Klockars Bernt	TM, PM	ledande rektor
Kongari Hannah	FM	modersmål och litteratur
Korhonen Anna	FM	finska
Kronholm Ann-Marie	FM	fysik, kemi, matematik
Kull-West Gun-Britt	PeM	klasslärare
Laaksonen Ronja	PeM	studiehandledare, speciallärare
Ladvelin Moja	FM	modersmål och litteratur, ruotsi (IB)
Lassus Annika	PeM	finska, speciallärare, prorektor 1-6
Lax Mikael	TM	religion, psykologi, filosofi
Liljeblad Tina	FM	finska
Lindgrén Henrik	FM	matematik, IB-koordinator
Lithén Hans-Olof	FM	geografi
Lustig Pia	PeM	studiehandledare
Långgård Annika	PeM	klasslärare
Löf Åsa	FM	finska
Mietala Sofia	PeM	specialundervisning
Norrback Anna	TD, SpL	specialundervisning, livsåskådningskunskap
Norrby Markus	FM	fysik
Norrgrann Linda	PeM	klasslärare
Norrgård Jenny	PeM	specialundervisning
Norrmén Elisabeth	DI	kemi
Nyman Margita	FM	biologi, geografi
Palmberg Niklas	FD	matematik, fysik
Ragvals Johanna	PeM	klasslärare, förskollärare
Ramstedt Eva	GyM	gymnastik och idrott
Rimpilä Minna	PeM	klasslärare
Räihä-Jungar Johanna	PeM	klasslärare, klasslärarkoordinator
Röj Stefan	FM	matematik, kemi
Röj Urrutia Maj-Louise	KoM	bildkonst
Sadak Faraq		hemspråkslärare i arabiska
Salovaara Anne	FM	äidinkieli (IB)
Sandsten Johnny	PeM	musik
Sjöblom Malin	DI	kemi, matematik
Skjäl Kristina	FM	modersmål och litteratur
Skog Pia	PeM	klasslärare
Slotte Anna-Brita	PeM	klasslärare
Smedlund Lisette	KoM	bildkonst
Storgård Joel	FM	fysik, matematik
Särs Pontus	FM	matematik, fysik
Söderback Camilla	FM	matematik
Söderholm Johanna	FM	engelska
Söderman Ann-Charlotte	FM	historia, samhällslära

Söderman Terese	FM	religion
Thors Ulf	Datanom	datatillval
Uppgård Anne	FM	specialhandledning
Valkeakari Pia	PeM	klasslärare
Vikström Johan	KoM	bildkonst
Vuorinen Erika	FM	finska, tyska
Wallin Solveig	FM	matematik
Westerlund Anders	FM	modersmål och litteratur
Wilhelms Martina	PeM	klasslärare
Wulff Anna	PeM	klasslärare
Åbacka Gun	PeD	huslig ekonomi

ELEVASSISTENTER

Becic Karalic Samra
Berg Anna-Karin
Bertlin Joacim
Bos Evgenia
Byström Matilda
Hedström Johanna
Lagström Maria
Malm Ivar
Martin Kim
Omars Ann-Helen
Revahl Ann-Helen
Svartsjö Carolina
Welroos Joakim

CIVILTJÄNSTGÖRARE

Malm Ivar
Holm William

I PENSION

Michael Frank

Michael Frank, eller ”Michi” som vi kolleger och vänner kallar honom (med varierande uttal på sje-ljudet), har undervisat i tyska vid Vasa övningsskola i anmärkningsvärda 38 år, och från och med 1992 som timlärare i huvudsyssla. Det känns väldigt avskalat att bara kalla honom tyskalärare, eftersom han har haft så många olika roller i vår skola och i vårt kollegium. Michi är en skicklig fotograf och har också med sin systemkamera förevigat otaliga av skolans tillställningar både med foto och film. Förutom att ha sinne för bilder är Michi också en skicklig musiker – han är både pianist och sångare. Han ställer gärna upp och ackompanjerar både sig själv och andra på piano och otaliga är de fester då både kolleger och studerande har fått njuta av hans breda repertoar med allt från schlagers på engelska eller svenska till Stille Nacht på tyska.

Sport är ett annat intresse som ligger Michi varmt om hjärtat – förutom att engagerat följa med tysk fotboll, har han ett aktivt förflutet både i fotbollslaget ”Kalamares” bestående av fotbollsentusiaster från Vasa övningsskola, samt som innebandyspelare i lärarnas innebandylag under de årliga skolturneringarna. Handboll, cykling och speciellt mountainbiking ute i naturen har på senaste tid blivit allt viktigare för Michi.

Michi är också tekniskt kunnig och har jobbat med allt från att upprätthålla skolans webbsidor till att fungera som tekniskt stöd inom kollegiet. För många kolleger, speciellt inom ämnesgruppen för språk har Michi varit ett ovärderligt stöd i allt från att navigera i den tidiga Abittidjungeln till att hitta kreativa lösningar för hur man jobbar med inlärningsplattformer som Fronter och Abitti.

Sist men inte minst, är Michi en inspirerande och kunnig språklärare och pedagog, reseledare, handledare och språklärarkollega. Han har lotsat många tyskagrupper till studentexamen – ofta genom att ta en sväng via Berlin. Även i klassrummet har Michi kreativa sätt att jobba med språkinlärning – eller vad sägs om att undervisa om tyska dativ- och ackusativobjekt med hjälp av en stor papplåda, som både lärare och elever i tur och ordning kan gå in i? Som handledare av lärarstuderande har han också inspirerat många till att ta steget ut i läraryrket tack vare sitt stora engagemang i sitt uppdrag – och lååånga handledningssessioner.

Som närmaste ämneskollega inom B-språken kan jag själv inte säga annat än att jag kommer att sakna Michi. Vi har gått från att vara bittra rivaler som konkurrerade om samma elever och studerande till att samarbeta inom det mesta – undervisning, elevrekrytering, projektarbete och reseplanering. Vem ska nu gå omkring i läderhosen och prata varmt om tysk fotboll, eller hjälpa till då man kört fast med något tekniskt eller pedagogiskt dilemma? Men det ska inte Michi behöva fundera på nu, utan nu är det dags att njuta av pensioneringens nyvunna frihet!

Frida Crotts

Hans-Olof Lithén

Läsåret var Hans-Olof Lithéns 39:e och sista som en mycket omtyckt och kunnig geografi- och biologilärare vid Vasa övningsskola. Från den 1.8.1983 fram till 31.7.1997 fungerade Hans-Olof som timlärare i huvudsyssla och från och med 1.8.1997 som lektor i biologi och geografi.

Hans-Olof avslutar nu ett långt arbetsliv med undervisning på både den grundläggande utbildningen (åk 7-9) och på gymnasiet. Under de senaste läsåren koncentrerade han sin undervisning till andra stadiet och från och med läsåret 2016-2017 specialiserade sig Hans-Olof på geografi och övertog då all undervisning i detta ämne i gymnasiet. Hans-Olof har varit aktiv och engagerad i skolan ända fram tills till den sista arbetsdagen och han har utgjort en tillgång för oss alla i kollegiet. Han var bland de första i vårt skolsamfund att anamma nya digitala hjälpmedel och övergick tidigt till att använda digitala läxförhör och prov då hans ämne geografi var det första ämnet som skrevs i digital form.

Som handledare för lärarstuderande har Hans-Olof kännetecknats som både klok, trygg och ständigt med humorn nära till hands. Många är de blivande geografi- och biologilärare har fått med sig visdomsord och handgripliga tips på vägen. Även vi ämneskolleger har haft förmånen att ha Hans-Olof som mentor och handledare under vår auskulteringsperiod och råd som vi fick då, är sådana som vi ännu idag kan falla tillbaka på i undervisningen.

Hans-Olof har alltid varit intresserad av fotografering och under åren 2009-2011 tog han det ett steg längre då han officiellt utbildade sig till naturfotograf. Många gånger har vi kolleger fått ta del av hans vackra fotografier från när och fjärran. Under speciella fotokvällar har Hans-Olof delat med sig av sina erfarenheter och fotografier från platser som Galapagos öarna, Grönland, Nordkap och Botswana. Vi minns fotografier av vackra, storslagna vyer och ofta med inslag av exotiska djur i vilda miljöer, men även vår egen natur i hemlandet har befunnit sig i fokus för Hans-Olofs kamera. Allt från björnar i östra Finland som fotograferats från välkamouflerade gömslen, till småfåglarna fotograferade i hans egen trädgård där han tillbringat otaliga timmar gömd i lekstugan för att ta det perfekta fotografiet.

Både studerande och kolleger kommer att sakna Hans-Olof. Hans gedigna ämneskunskaper och livserfarenhet har varit något vi alla kunnat dra nytta av under åren. Icke att förglömma hans spetsfyndiga humor som har förgyllt otaliga lektioner, lunchpauser och kaffestunder. Speciellt stor kommer saknaden att vara i vårt eget arbetsrum där vi har haft den stora förmånen att spendera våra vardagar under läsåren med vår mycket goda vän. Även om Hans-Olof nu går i pension fortsätter vänskapen som förr och vi ser fram emot att träffas i klassiska sammanhang. En pizza på O Sole Mio, en vandring i naturen eller en sommarfest ute i skärgården.

Margita Nyman och Joachim Hofman

Elisabeth Norrmén

I och med detta läsår avslutar Elisabeth Norrmén sitt 24 år långa lärarvärv vid Vasa övningsskola. Hon har handhaft en timlärartjänst i huvudsyssla i ämnena kemi, fysik och hälsokunskap. Elisabeth har främst undervisat vid gymnasiet.

Elisabeth är en av de få inom det naturvetenskapliga lärarskrået som jobbat med annat än undervisningen innan hon anställdes vid Vasa övningsskola 1998. Hon hade under 10 år jobbat inom industrin. Det är få förunnat att kunna koppla den egna undervisningen till kemiprocesser som man själv varit med om att utveckla. Sättet Elisabeth hanterar Excel skvallrar också om att det är något hon jobbat mycket med tidigare.

Under åren 2000 – 2004 var Elisabeth IB-koordinator vid sidan om den egna undervisningen. Hon har under alla sina år utvecklat IB-kemin till ett ämne som många studerande väljer med stor glädje. Många av dem har hittat vägen till naturvetenskapliga studier i utlandet med hela världen som arbetsfält.

Miljötänk, hållbarhet och etisk konsumtion har alltid legat henne varmt om hjärtat. Hennes konstnärliga ådra i kombination med återanvändning har trollat fram konstnärliga alster, som vi kollegor kunnat ta del av och beundra.

Med sin naturliga organisatoriska fallenhet och analytiska förmåga har Elisabeth alltid varit en kraft som vi inom skolan alltid kunnat räkna med. Hennes insatser både som lärare, handledare och ämneskollega kommer att saknas när hon nu avslutar sin lärarkarriär. Elisabeth är otroligt duktig på att lyssna och hon har alltid tid en stund, både för studerande och kollegor.

Kollegorna i mat.nat.gruppen

HEDERSOMNÄMNANDE

Lärare **Amanda Aumanen** fick på våren ett-hedersomnämnande i Arvid Mörne-tävlingen som arrangeras av SFV.

Motiveringen löd på följande vis:

Dikterna zoomar in och ut mellan världsrymden och vallmons håriga ben och rymmer blinkningar såväl till Edith Södergran som till Astrid Lindgren. Med samma intensitet gestaltas både en oro över att känna sig liten och hafsig och ett trotsigt hopp om att trots allt höra till världen.

ELEVER OCH
STUDERANDE

STUDENTEXAMEN

Studenter hösten 2021

Ahlqvist Johanna
Kackur Tilde
Sjövall Nicole
Strandberg Isach
Söderholm Robin
Wörgren Amanda
Österman Maja

Studenter våren 2022

Ahti Daniel
Autio Lina
Back Emil
Backman Leila
Berg Daniel
Bergman Liv
Bergström Tilde
Blom Ellen
Bolotova Ekaterina
Böling Emmi
Carlsson Sandra
Do Kimi
Ehn Hanna
Eriksson Matilda
Grangärd Jenny
Haajamo Tea
Henriksson Wilma
Hietala Jennifer
Hokkanen Johanna
Holm Linnea
Honkakangas Wilma
Huhtamäki Miranda
Johansson Nico
Jousmäki Miina
Jungar Harald
Kallio Ellen
Karlsson Isabel
Kinnunen Justus
Kiveliö Jessica
Klockars Isak
Koivisto Alvar
Kronqvist Åsa
Kullas Sofia
Kytömäki Adam
Källman Sebastian
Ladvelin Viktor
Lindblom Natanael
Lindroos Johannes
Marttila Julia
Nilsson Simon
Nordlund Ellen
Norrgård Isac
Nummelin Nina
Nyqvist Lisa
Qorbani Fatema
Rabb Jacob
Rikala Aino
Rodina Kristiina
Roibeh Nella
Rolander Sara
Rönnlund Wilma
Saari Noa
Saha Emil
Salminen Lukas
Sandelin Alva
Sandström Fanny
Seppelin Emma
Silén Ella
Simons Elliot
Skinnar Lydia
Smeds Ida
Snellman Elin
Storm Otso
Strömbäck Hanna
Sundqvist Edvin
Svels Erik
Tidström Amanda
Ulfvens Hannes
Urrutia Bruno
Uthardt Jacob
Vuorinen Pirkko
Zittra Emil
Örn Emilia
Öster Kristoffer
Östergård Alina
Östergård Walter

INTERNATIONAL BACCALAUREATE

Följande studerande vid Vasa övningsskolas IB-linje har avlagt examen för International Baccalaureate 2021 och erhöll diplom:

Doan Han
Drycksbäck Kevin
Englund Sissel
Gannur Shreya
Gylling Tinka
Hakala Eevi
Helsing Kirill
Häkkinen Helmi
Kassem Ahmed
Kivistö Emil
Martin Anna
Nukala Aleksi
Olme Ida
Patil Gaurav
Pukkala Rosalia
Rantala Ida
Rantala Roosa
Riihimäki Oskari
Sjöholm Jasmine
Syrjälä Anniina
Todorov Petar
Vesterback Daniel
Waller Jerin

Studentskrivningarna för International Baccalaureate examen inleddes den 28 april 2022. Följande studerande deltog:

Adam Ahmad Diana
Bergström Katariina
Brännkärr Ada
Helenelund Oscar
Hägg Christian
Hölsö Peppi
Juuti Peppi-Lotta
Karppi Olivia
Kasatkina Vera
Keltto Carolina
Kesseli Vilma
Klemets Emma
Kwegyir-Afful Elizabeth
Lindedahl Ida
Mahdi Rian
Ostberg Alagarda Tilda
Palmroth Inka
Peltokoski Hanna
Phadke Malhar
Pörtfors Kati
Rahko Erika
Raitakoski Oscar
Shorokhova Victoria
Småros Elin
Tyagi Ojaswi
Westberg Eleonora
Yehia Zalfa

GYMNASIEDIPLOM

Avläggande av gymnasiediplomet är en verksamhet som överensstämmer med gymnasiets allmänbildande utbildningsuppgift. Diplombetyget är en bilaga till avgångsbetyget från gymnasiet och det antecknas i punkten tilläggsuppgifter.

Följande gymnasiestuderande har under året avlagt gymnasiediplom i olika ämnen:

Gymnasiediplom i musik

Blom Ellen

Kullas Sofia

Sandelin Alva

Snellman Elin

Svels Erik

Gymnasiediplom i bildkonst

Appel Isabella

Berts Tilde

Hamberg Josefin

Heinonen Sofia

Laaksonen Alexandra

Lassus Jolymar

Liljedahl Emilia

Mannila Siiri

Strandberg Lise

Torkko Jenni

Österberg Tyra

Gymnasiediplom i gymnastik

Kinnunen Justus

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska B-lärokurs

Blomqvist Lova

Norrgård Alina

Rosenqvist Johannes

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska A-lärokurs

Hietala Jennifer

Honkakangas Wilma

Laaksonen Alexandra

Mutiganda Carlene

Siegfrids Janna

Skinnar Lydia

Staffans Elias

Söderström Agnes

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska modersmålsinriktad lärokurs

Ahti Daniel

Böling Emmi

Forsman Fanny

Haajamo Tea

Huhtamäki Miranda

Jousmäki Miina

Kinnunen Justus

Ladvelin Viktor

Raatikainen Julia

Rikala Aino

Roibeh Nella

Sandström Fanny

Intyg över muntlig språkfärdighet i engelska A-lärokurs

Ahlskog Linn

Ahti Daniel

Back Isac

Berglund Clara

Björkman Lina

Blomqvist Jesse

Bäck Nea

Carlson Elias

Dahlvik Joel

Enlund Julia

Haarala Anniina

Höglund Nellie

Karlsson Julia

Klockars Venla

Rinta-Jouppi Amanda

Rönn Axel

Stenback Aaron

Svahn Linnea

Wikstrand Laban

STUDERANDE FÖR KLASSLÄRAREXAMEN 2021-2022

Ahlö Sanna
Andersson Jessica
Back Isabelle
Backman Anna
Björk Jeanette
Blomström Carolina
Bokull Robin
Brännbacka Julia
Bäcklund Oliwia
Bäckman Victoria
Ekman Ida
Ekroos Sebastian
Elshawadfi Sami
Eriksson Sandra
Granfors Theo
Grönros Matilda
Gustafsson Tiia
Gäddnäs Daniel
Hagqvist Emilia
Hautasaari Sandra
Helenius Axel
Helmes Andréa
Häggdahl Simon
Höglund Catharina
Johansson Mikael
Karlsson Ronja
Klemets Daniel
Knuts Alexandra
Koskela Ella
Lindvall Johannes
Lövholm Marie
Mattsson Senny
Martelin Simon
Metsäranta Elisabet
Nylund Emma
Nyman Nina
Penttinen Amanda
Penttinen Fanny
Påvals Hanna
Qvisén Jonas
Rimmi Essi
Sandström Elin
Schütten Sofia
Semskar Julia
Seppi Miia
Silfvast Amanda
Snellman Adrian
Snygg Felicia
Strandberg Sara
Strömvall Ronja
Söderlund Sebastian
Torsell Ida
Tuure Brian
Väärä Otto
Waltzer Henry
Wärn Sofie

STUDERANDE FÖR ÄMNESLÄRAR-EXAMEN 2021-2022

Svenska och litteratur
Bäckström Viktoria
Junell Karolina
Kotkamaa Victoria
Orre Isabelle
Stenman Raymond
Österholm Anton
Ahlö Sebastian
Herlin Henrik
Nyström Antonia

Främmande språk
Ekholm Miranda
Westerback Freya
Enkvist Sofia
Paulsson Viktoria
Salo Karolina

Finska
Mäki Cecilia
Silander Veera

Matematik/Fysik/Kemi
Causton Kristina
Hellström Celine
Himberg Jimmy
Höglund Joakim
Luu Long
Mattsson Frida
Wickholm Mathias
Åberg Lina

Religion/Filosofi/Psykologi
Aaltonen Lauha
Edman Isak
Envall Åsa
Grönholm Shanti
Jansson Charlotte

Historia/Samhällslära
Björklind Mikaela
Karvinen Antton
Mattus Linus
Myronov Vlacheslav
Paldanius Markus

Gymnastik
Carlsson Julia
Huovila Niklas
Kinnunen Janne
Rancken Emelie
Westman Nathalie
Fröberg Fredrik

Hälsokunskap
Härmälä Julia
Sjöholm Alexandra

STUDERANDE FÖR SPECIALLÄRAREXAMEN 2021-2022

HÖSTEN 2021

Backman Anna
Brännbacka Julia
Bäcklund Olivia
Granvik Amelie
Hautasaari Sandra
Johansson Mikael
Karvonen Margaretha
Oksanen Karin
Schütten Sofia
Takaluoma Susanna
Torsell Ida

VÅREN 2022

Arnautovic Alma
Arvela Joanna
Bergström Linn
Biskop Laura
Blom Emily
Byggmästar Madelein
Ekman Josefin
Grannabba Ella
Hulten Emma
Kangasniemi William
Kankaanpää Linnéa
Komsi Alexandra
Krokfors Nadja
Lehtonen Jonatan
Lidman Ester
Lindroos Alexandra
Mandell Mira
Mattsson Torbjörn
Sandman Mathilda
Smeds Hannah
Sten Nathalie
Strömbäck Viktor
Sundblad Melissa
Vide Elin
Welke Corina

FONDER SOM TILLHÖR VASA ÖVNINGSSKOLA

FONDER SOM TILLHÖR VASA ÖVNINGSSKOLA
Seminariefonder
Överförda från Skolstyrelsen till Åbo Akademi 01 08 1981
(fonderna förvaltade av Vasa övningsskola)

A. Nykarleby seminariums fonder. Fondernas kapitaltillgångar 31.12.2021

1	Margareta Björkvalls minne	5 857,71
2	Nykarleby seminariums jubileumsfond	9 551,98
3	Under krigen 1939-1944 stupade seminaristers minnesfond	16 048,22
4	Hans von Schantz´ matrikelfond	44 208,07
5	Oscar och Charlotta Rehnbäcks stipendiefond	15 547,09
6	Alexander II:s stipendiefond	7 977,18
7	Tecknings- och slöjdstipendiefonden	7 332,83
8	Musikstipendiefonden	6 185,58
9	Gymnastikfonden	7 907,25
10	Lektor Maria Castréns fond	5 779,66
11	Minnesfonden	4 890,58
12	Kamratskapsfonden	6 120,38
13	Lektor Torsten Korsströms fond	8 440,34
14	Lektor Maria Castréns 90-års dag	12 445,27
15	Direktör Nils Alarik Fougstedts stipendiefond	44 032,46
		202 324,60

Lyceifonderna
Överförda till Vasa övningsskola vid Vasa svenska flicklyceums och Vasa svenska lyceums indragning till övningsskola 01 07 1974 (Förordning 433/31.05.1974)

A. Vasa svenska flicklyceums fonder

1	Bodéns fond	8 314,81
2	Sylvia Maranders fond	25 842,26
3	Gymnastik- och hälsovårdsfonden	9 484,96
4	Modersmålsfonden	9 485,12
5	Fonden ”För goda framsteg”	11 992,12
6	Tyska fonden	13 565,59
7	Musik och teckningsfonden	10 166,48
8	Mary Nyqvists fond	30 721,34
9	Jubileumsfonden	37 254,9
10	Matilda Sundholms fond	14 072,88
11	Amanda Lassus´ fond	26 655,91
12	Studenternas fond	18 388,06
13	Selim Segerstams fond	15 851,93
14	Rektor Birgit Sovelius´ fond	25 129,24
15	Venna Jakobssons fond	3 740,27
		260 665,87

B. Vasa svenska lyceums fonder

1	De sammanslagna trivialskol-, gymnasie- och äldre lyceifonderna	46 847,99
2	Teologiestipendiefonden	28 238,03
3	Carl-Fredrik Wikmans minnesfond	62 618,37
4	1949 års historikfond	20 284,82
5	Arne Snellmans minnesfond	80 142,47
6	Carl Warghs minnesfond	8 107,45
7	Ingenjör Oscar Gros´ fond	83 777,69
8	Herman och Maria Pellas minnesfond	19 151,85
9	Harald Bouchts minnesfond	112 460,59
10	Einar Spjuts stipendiefond	37 087,41
11	Fyra bröder Hasselblatts minnesfond	60 802,8
12	Gustavs A Hedbergs fond	6 357,64
13	A E W Nybergs musikfond	6 419,57
14	Skolrådet Ragnar Krooks minnesfond	21 020,9
15	Skolsköterskan Inga Hedes minnesfond	50 197,54
16	Teckningslärare Eva Willförs minnesfond	5 625,55
17	Karl Oscar Jakobssons fond	4 349,71
		65 3490,38

Övningsskolfonder, donerade till Vasa övningsskola

1	Helsingfors Aktiebanks stipendiefond	18 538,86
2	Carl-Lennart Wests stipendiefond	15 934,36
3	Åsa Jerns konststipendiefond	16 988,94
4	Anna-Maria von Schantz´ fond	6 629,99
5	Henrik Sabels fond	13 954,59
6	Björn Lindemans minnesfond	55 435,49
7	Rektor Hans Häggbloms stipendiefond	6 196,61
8	Rektor Pontus Lindbloms stipendiefond	25 139,50
9	Kerstin Sandéns fond	2 156,77
		159 549,89

Erik och Sylvi Feldts fond	927 694,49

Summa 2 203 725,23

Stipendier att utdelas våren 2022 har donerats av bl a Advokatbyrå Näsman & Båsk Ab, Aktiastiftelsen i Vasa, Anders Olin, Finlands Röda Kors, Forna Vasa Flickskolisters fond, Forna Wasalyceisters rf donation, Jukolan Rakentajat- Jukolas Byggare r.y., Nordea, Svenska kulturfonden, Svenska skolfonden i Vasa, Svenska studiefonden, Svensk-Österbottniska samfundet, Usf för bildkonst- och musikprogrammet, Vasa Elektriska Ab och 1972-års studenter.

MEDDELANDEN

Följande läsår börjar torsdagen den 11 augusti 2022. Arbetsdagarna för 2022-2023 finns på skolans hemsida.

Eleverna i åk 1-6, Kyrkoesplanaden 11-13, börjar kl 9.00 och välkomnas av lärarna på skolgården. Skolskjutsarna fungerar fr.o.m. samma dags eftermiddag.

Eleverna i åk 7-9, Kyrkoesplanaden 11-13, samlas i matsal och klasser enligt skilda meddelanden i Wilma kl 9.00.

Gymnasiets studerande samlas i Estradan, Skolhusgatan 31, kl 9.00.

Vänligen följ informationen på Wilma regelbundet från 1.8.2022 för eventuella uppdateringar i anslutning till skolstarten.

Åbo Akademi

Vasa övningsskola
ISSN 2669-879X
Vasa 2022